

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

Cum se îndeplinește planul fizic • Dinamica
productivității • Diminuarea costurilor • Sistemele
formaționale și de conducere

INVESTIȚIILE , ÎN INDUSTRIE





Noi tipuri de aparate de încălzit, destinate să asigure confortul locuințelor.



Continuitatea efortului de creație se remarcă și în standurile țesăturilor din țesături naturale și artificiale, în culori și desene originale.



**O EXPRESIE A POTENȚIALULUI
INDUSTRIEI DE BUNURI DE CONSUM
DE A SATISFACE EXIGENȚELE**

TOT MAI RIDICATE ALE CONSUMATORILOR

AL 8 LEA
TIRG DE MOSTRE
DE BUNURI DE CONSUM
BUCUREȘTI '77

Cea de a VIII-a ediție a Tîrgului de mostre de bunuri de consum, desfășurat în contextul înlăptuirii amplului program al partidului de creștere a nivelului de trai prilejuiește un rodnic bilanț pentru toate ramurile producătoare de bunuri de consum. Cele peste 200 000 de articole, etalate pe 31 000 metri pătrați pun în evidență realizările obținute de colectivele de oameni ai muncii din întreaga țară în îndeplinirea obiectivelor de îmbunătățire a producției bunurilor de larg consum, potențialul acestor industrii de a asigura un fond de mărfuri care să satisfacă exigențele și puterea de cumpărare în continuă creștere ale populației.

Actuala ediție a tîrgului sintetizează, totodată, prin exponate de o înaltă ținută, rezultatele măsurilor de dezvoltare echilibrată a producției de bunuri de consum, aportul important al noilor obiective date în folosință în ultimul timp la îndeplinirea, diversificarea și modernizarea sortimentelor, preocupările pentru valorificarea superioară a materiilor prime, pentru aplicarea unor tehnologii moderne, mai productive, mai eficiente, pentru obținerea unor produse cu însușiri funcționale și estetice superioare.

Tîrgul este, totodată, un examen, desfășurat sub atenția supraveghere a consumatorilor pentru ca numai produsele ce înlănesc parametrii înalți de calitate să intre în constituirea fondului de marfă al anului viitor.



Valorificînd ceea ce arta noastră populară a dat mai de preț decît secolelor, artiștii populari din zilele noastre au dus pînă la țaima covoarelor și țesăturilor cu motive folclorice.



În actualul cincinal vor fi construite 1 000 000 de apartamente. O contribuție meritorie la amenajarea acestora aduce, prin modelele propuse, „Salonul lumini”, care, la actuala ediție a Tîrgului de mostre, expune peste 700 corpuri de iluminat, din care 250 creații de dată recentă.



Înnobilarea lemnului prin promovarea unor linii moderne, de atracție și eleganță.

CONLUCRARE ACTIVĂ ÎNTRE CONSTRUCTOR ȘI BENEFICIAR PENTRU REALIZAREA ÎN TERMEN A INVESTIȚIILOR

MATERIALIZAREA integrală a obiectivelor dezvoltării economico-sociale, a Programului de creștere mai accelerată a nivelului de trai, sînt strîns legate de modul în care se realizează planul de investiții, de conectare la timp a noilor capacități de producție la circuitul economic. În aceste condiții, se impune o creștere a efortului fiecărui participant la realizarea investițiilor nu numai pentru perfecționarea activității proprii, ci și a colaborării necesare pentru respectarea și devansarea termenelor de punere în funcțiune a obiectivelor noi.

Alături de activitatea și atribuțiile „clasice” ale celor care realizează investițiile, se impune să se amplifice substanțial aportul beneficiarilor, cărora la revine sarcina să preia și să realizeze în regie proprie o bună parte din lucrările de investiții. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul

Nicolae Ceaușescu în expunerea la Congresul Consiliilor oamenilor muncii: „Pentru mai buna utilizare a forțelor din construcții este necesar să se asigure participarea mai directă a centrelor și întreprinderilor titulare de investiții la realizarea, în regie proprie, a unor construcții și lucrări de montaj”.

În acest context ne-am propus să analizăm cauzele care au determinat ca pe șantierul Întreprinderii mecanice navale din Constanța, planul de investiții pe primele 7 luni a.c. să fie realizat doar în proporție de 77,7%. Evident, scopul final îl reprezintă identificarea unor posibile și necesare căi de acțiune pentru recuperarea restanțelor în cel mai scurt timp, inclusiv sporirea rolului beneficiarului, care, alături de ceilalți factori răspunzători, trebuie să contribuie într-o măsură mai mare la înlăturarea rămănelor în urmă la propriile lucrări de investiții.

Sînt furnizorii singurii vinovați de întîrzierea utilajelor tehnologice ?

FĂRĂ ÎNDOIALĂ, în ansamblul problemelor cu care este confruntată activitatea ce se desfășoară pe șantierul Întreprinderii mecanice navale, asigurarea și montajul utilajelor tehnologice se conturează ca deosebit de importante.

Restanțele la livrarea agregatelor și instalațiilor necesare noilor capacități de producție reprezintă o primă serie de obstacole în calea realizării integrale a planului de investiții. La lucrările noi capacități de piese forjate, unele rămăneri în urmă au fost generate de lipsa a două ciocane de forjă (furnizor întreprinderea „Înfrățirea” Oradea), ale căror termene de livrare au expirat încă din anul 1976, iar beneficiarul nu a mai primit repartiții și pentru 1977. Și nu este singurul exemplu; două cuptoare electrice sînt așteptate să sosească de la „Independența” Sibiu (pentru noua turnătorie de fontă), încă din luna mai a.c.

Pe de altă parte, trebuie reținut și faptul că nerespectarea termenelor stabilite nu are întotdeauna drept cauză exclusivă deficiențele existente la furnizori. La ele se adaugă uneori întîrzierile cu care aceștia primesc documentația de execuție de la proiectant și beneficiar. Institutul de cercetări și proiectări pentru tehnologia sectoarelor calde din București, de exemplu, a livrat abia la 20 iulie 1977 proiectul de execuție pentru un cuptor de uscat miezuri care trebuia realizat, conform contractului cu beneficiarul, încă de acum doi ani.

Problema este și mai complexă dacă avem în vedere și utilajele tehnologice sosite pe șantier și nemontate încă. Numai stocul de utilaje primite în primele 7 luni, a.c. și încă nemontate însumează 12 milioane, la care, dacă adăugăm restanțele în montaj la utilajele sosite în ultimii doi ani, volumul aparaturii care își face un nedorit și costisitor stagiu în diferite depozite și sub cerul liber se ridică la impresionanta cifră de 21 milioane de lei.

Cum de s-a ajuns la o asemenea concentrare de mijloace fixe care, în strîn-

să conlucrare cu uzura morală, nu produc în prezent altceva decît pierderi și cheltuieli neeconomice? Există un singur „vinovat” de această stare de lucruri? Cînd se va pune capăt cu mai multă hotărîre situației de a menține la un nivel ridicat stocul de utilaje tehnologice nemontate pe șantierul Întreprinderii mecanice navale din Constanța ?

Respectarea stadiilor fizice de execuție — o premisă a punerii la termen în funcțiune

ANALIZA EFECTUATĂ a evidențiat cu pregnanță faptul că modul necorespunzător în care se desfășoară activitatea organizațiilor de construcții reprezintă o cauză de primă însemnătate a rămănelor în urmă semnalate. Astfel, Șantierul Nr. 1 și Șantierul de instalații al Trustului de construcții industriale din Constanța nu au acționat la vreme, așa cum prevedeau graficele de execuție, pentru asigurarea frontului de lucru necesar în vederea montării utilajelor

tehnologice. Nu au fost încă efectuate toate fundațiile stabilite a fi realizate în primele 7 luni a.c., nu au fost săpate și nivelate canalele pentru instalarea benzilor transportoare ș.a. Clasi- ca „scuză”, este lipsa de forță de mun- că pe șantier, la care, am spune noi, se adaugă un interes evident scăzut al constructorului pentru lucrările al că- ror termen final de punere în func- țione nu este prevăzut în acest an.

Cu o asemenea optică neeconomică nu poate fi nimeni de acord din mai multe motive. În primul rând, con- structorul nu trebuie să uite că, chiar dacă o anumită capacitate are terme- ne finale de punere în funcțiune în 1978, totuși el are obligația să execute, ritmic, integral toate stadiile fizice pre- văzute în planul pe acest an, condiție fără de care, de altfel, respectarea pu- nerilor finale în funcțiune devine in- certă, iar munca în asalt pe care va trebui să o presteze pentru recuperări nu va putea fi, în nici un caz, în fa- voarea calității lucrărilor.

În al doilea rând, lipsa de forță de muncă, deși reală la anumite puncte de lucru, nu este valabilă la altele unde, dacă apare, se datorește doar unei or- ganizări necorespunzătoare a muncii, sau unui insuficient spirit de respon- sabilitate a constructorului pentru in- troducerea rapidă în circuitul economic a însemnatelor fonduri care îi sînt în- credințate. Se poate arăta, de pildă — cu titlu de exemplu edificator — că în condițiile în care în depozite stau uti- laje nemontate de zeci de milioane de lei, în ziua în care am efectuat ana- liza, la montajul aparatului tehnologic lucrau, din partea constructorului, doar... doi lucrători.

În fine, trebuie arătat că argumen- tul lipsei de forță de muncă este in- vocat în condițiile în care, datorită in- discipliniei existente pe unele șantiere care execută lucrări pentru noile capa- cități ale Întreprinderii mecanice nava- le, numărul de ore nelucrate din cau- za absențelor nemotivate, a invoirilor și a concediilor fără plată conti- nuă să se mențină la un nivel ridicat. Dar chiar dacă lipsa for- ței de muncă este un fenomen real, apar totuși unele semne de între- bare. Cît de fundamentate pe posibili- tăți reale și cît de științific au fost ef- ectuate de către constructor calculele previzionale care au stat la baza di- mensionării sarcinilor sale de plan și a indicatorilor privind asigurarea cu forța de muncă necesară? De ce s-a angajat, prin contract, să execute a- numite lucrări pe care știa încă de anul trecut că nu le va putea realiza la vreme cu forțe proprii, de ce nu a solicitat încă de atunci beneficiarului, pe baza unui plan concret de măsuri, să-i acorde un ajutor sporit în mon- tarea utilajelor tehnologice?

Beneficiarul trebuie să preia un volum mai mare de lucrări de construcții-montaj

EXPERIENȚA bogată existentă în domeniul construcțiilor industriale în țara noastră și pe plan mondial a de- monstrat cu prisosință că organizațiile de construcții nu pot — în mod efi- cient — și nici nu trebuie să efectueze singure toată gama complexă a ope- rațiilor solicitate de punerea în func- țione la termen a noilor capacități de producție. Beneficiarul, la rîndul lui, trebuie să preia o bună parte din lu- crările de construcții-montaj pe care să le execute cu forțe proprii.

Și la Întreprinderea mecanică nava- lă din Constanța a fost preluat în re- gie proprie, în anul 1977, montajul u- nor utilaje tehnologice în valoare de 7,1 milioane lei, din volumul celor con- tractate inițial a fi montate de către Trustul de construcții industriale din județ. Pentru materializarea acestei măsuri a fost formată în luna august a.c. — din rîndul unor foști muncitori auxiliari din întreprindere — o echi- pă de 15 lucrători, care va ajunge în luna septembrie la circa 20 de mem- bri. Au fost astfel preluate pentru mon- taj, printre altele, o grindă rulantă sus- pendată, cuptorul pentru forjă, o plat- formă de grunduire, un bazin de ră- cire, diferite tipuri de transportoare cu bandă, un convertizor etc. Mai mult decît atît. Beneficiarul a efectuat să- păături la noua turnătorie, a participat efectiv la nivelarea unor canale pen- tru benzi transportoare, dislocînd la a- ceste lucrări un volum de circa 800 m³ de pămînt.

Desigur, în condițiile în care la pla- nul de investiții există restanțe de pes- te 20%, este cu atît mai necesar ca beneficiarul să nu se considere pe de- plin satisfăcut de contribuția proprie în acest domeniu, ci să acorde în conti- nuare un sprijin sporit constructorului. În principal, este nevoie de mai mul- tă inițiativă și operativitate în prelua- rea unor lucrări de la constructor. De ce a fost nevoie să se aștepte ca pe șantier să se ajungă la asemenea res- tanțe înainte ca beneficiarul să se ho- tărăscă să preia lucrări în regie pro- prie? O asemenea măsură se impunea a fi adoptată din propria inițiativă a Întreprinderii mecanice navale, dat fiind că utilajele nemontate de pe șantier atinseseră cote importante (10,8 milioane lei la 31 martie 1977 și 12,6 milioane la 30 iunie a.c.), care trebu-iau să determine acțiuni energice pen- tru impulsivarea montajului prin for- țe proprii încă din trimestrul II a.c.

Firește, în recuperarea grabnică a restanțelor și crearea tuturor condiții- lor necesare pentru respectarea terme- nelor finale de punere în funcțiune este necesar ca toți cei interesați să acțio-

neze cu mai multă eficiență. În con- textul problemelor ce se cer neîntîr- ziat rezolvate trebuie să se acorde o atenție sporită pentru racordarea mai o- perativă a rețelei de căi ferate interne, aferentă noilor capacități de producție, la linia directă. De mul- tă vreme această lucrare a rămas ne- efectuată deoarece, deși inițial proie- ctul Institutului de proiectări pentru construcția de mașini (care prevedea racordarea la linia directă) a fost a- probat de organele de specialitate ale căilor ferate, ulterior acestea au anu- lat avizul, stabilind, în luna februarie a.c., ca racordul să se efectueze indi- rect, printr-o stație C.F.R. industrială. Dat fiind că schimbarea efectuată de organele căii ferate face necesară, abia de acum înainte, declanșarea unor noi acțiuni de durată (ca aprobări pentru eliberarea amplasamentelor și scoaterea unor terenuri din circuitul agricol), spe- cialiștii Întreprinderii mecanice navale apreciază că această modificare „de ultimă oră” afectează buna desfășurare, ritmică și eficientă, a aprovizionării u- nor noi capacități de producție. Date fiind neajunsurile mari pe care un ase- menea mod de a acționa i le provoacă beneficiarului se impune ca astfel de soluții să fie bine fundamentate de la început, în corelație cu toate necesită- țile viitoare, pentru a suferi cît mai puține modificări ulterioare.

★

În concluzie la analiza prezentată subliniem faptul că, pe șantierul Înt-reprinderii mecanice navale din Con- stanța, se impun adoptate cu operati- vitate măsură de natură să determine, la formațiile Trustului de construcții industriale, intensificarea ritmului lu- crărilor prin creșterea gradului de in- dustrializare a muncii, aplicarea unor noi soluții tehnologice cu productivita- te crescută, întărirea ordinii și a dis- ciplinei în execuție. La fel, de adevă- rat rămîne însă și faptul că, de la ne- cesitatea perfecționării substanțiale a activității prezente, nu este exclusă nici Întreprinderea mecanică navală, ca be- neficiar, care trebuie cu mai multă ho- tărîre, să preia, în regie proprie, un volum sporit de montaj al utilajelor tehnologice, dar și de lucrări de con- strucții. De asemenea este necesar, ca furnizorul de aparatură și cel de ma- teriale de construcție, să-și intensifice eforturile pentru a asigura aproviziona- rea ritmică a punctelor de lucru la ter- menele prevăzute în contracte.

Alături de perfecționările de rigoare în activitatea fiecăruia dintre factorii implicați în parte, la fel de importan- tă apare creșterea eficienței cu care se desfășoară conlucrarea dintre ei, ca o condiție pentru recuperarea grabnică a tuturor restanțelor și a realizării in- tegrale a planului de investiții pe acest an.

V. DUMITRACHE

PLANUL FIZIC — ÎNDEPLINIT INTEGRAL

ÎN ÎNTREAGA ȚARĂ se desfășoară o prodigioasă activitate pentru realizarea sarcinilor din planul pe 1977, pentru atragerea operativă în circuitul economic, în cât mai mare măsură, a însemnatelor rezerve ale potențialului tehnic și uman existent, în vederea sporirii mai accentuate a productivității muncii și realizarea, pe această bază, a unui însemnat volum suplimentar de producție.

Materializarea importantelor hotărâri ale Congresului consiliilor oamenilor muncii aduce pe prim plan, necesitatea ca toate sporurile valorice să-și găsească, în toate cazurile, corespondentul fizic în produse cu adevărat necesare beneficiarilor interni și la export.

În acest spirit se acționează și la întreprinderea „Steaua roșie” din București. Cu ce bilanț se prezintă colectivul respectiv la finele primelor 7 luni din 1977, ce rezerve și posibilități există pentru a înscrie, pe graficul întrecerii, până la sfârșitul anului, realizări și mai însemnate?

Depășiri valorice care se regăsesc în produse necesare beneficiarilor

CEEA CE trebuie subliniat de la început este faptul că orice spor de productivitate obținut la întreprinde-

rea „Steaua Roșie” are o deosebită importanță pentru șantierele de construcții, pentru îndeplinirea planului de investiții, deoarece ponderea cea mai mare în structura producției sale — respectiv 73,5% — o au utilajele pentru construcții și lucrări rutiere (betoniere de 250—500 l, agregate de toreretat și transportat mortare și betoane, malaxoare de mortar, aparate de zu-

UN CALCUL EDIFICATOR pentru amploarea rezervelor existente la întreprinderea analizată:

● evitarea schimburilor neprogramate = 5,5% spor la indicele de utilizare

● reducerea absențelor nemotivate și a concediilor fără plată = 2,5 spor de productivitate

● introducerea unui nou procedeu tehnologic mărește cu 30% productivitatea la sudură

REZULTĂ că se poate obține un spor însemnat de producție fizică prin efort propriu, fără investiții suplimentare.

grăvit etc.). În același timp, întreprinderea realizează un volum important de piese de schimb — circa 7,5% din totalul producției — pentru utilaje de construcții și mașini de ridicat și transportat.

Hotărât să sprijine eforturile constructorilor în grăbirea ritmului pe șantier, colectivul întreprinderii a reușit — ca urmare a aplicării unor măsuri menite să ducă la o mai intensă valorificare a rezervelor de producție — nu numai să îndeplinească sarcina de creștere a productivității muncii pe primele 7 luni ale anului, dar să o și

DE LA 1 SEPTEMBRIE, VENITURI SPORITE PENTRU NOI CATEGORII DE OAMENI AI MUNCII

● Majorarea retribuțiilor în industria metalurgiei feroase și cocsochimice

POTRIVIT prevederilor Decretului pentru aplicarea majorării retribuției personalului muncitor, de la 1 septembrie o nouă ca-

Creșterea medie a retribuției tarifare nete a oamenilor muncii din industria metalurgiei feroase și cocsochimice

Ramura	Creșterea medie a retribuției tarifare nete		
	Data de la care se aplică majorarea în etapa I-a	Procentul de creștere în etapa I-a	Procentul de creștere pe ansamblul cincinalului
Industria metalurgiei feroase și cocsochimice	1 septembrie 1977	18,8	33

tegorie de oameni ai muncii — personalul din industria metalurgiei feroase și cocsochimice — beneficiază de o creștere medie a retribuției tarifare nete, în cadrul etapei I, cu 18,8%. Este de menționat că pe ansamblul cincinalului sporirea veniturilor acestui harnic detașament de oameni ai muncii va cunoaște unul din cele mai ridicate procente — 33%. Sint acțiuni și orientări care reflectă rolul de primă importanță pe care îl are în dezvoltarea economico-socială a țării ramura metalurgiei feroa-

se și cocsochimice, activitate care asigură baza de metal a țării, aducându-și o contribuție de seamă la promovarea progresului tehnico-științific în economie. Creșterea veniturilor personalului din această ramură — ca și pentru întreaga populație — cre la bază rezultatele obținute în sporirea avuției naționale, oferind noi premise pentru îmbunătățirea activității, sporirea productivității muncii, pentru dezvoltarea economico-socială accelerată a României socialiste.

● Creșterea alocației de stat pentru copii

ÎN CONFORMITATE cu Programul de creștere a retribuției și a altor venituri, a nivelului de trai al populației în cincinalul 1976—1980 și potrivit prevederilor Decretului Consiliului de Stat, de la 1 septembrie a.c. alocația de stat pentru copii se majorează cu 15%, adică cu jumătate din creșterea totală de 30% prevăzută pe ansamblul cincinalului. A doua majorare se va realiza în cursul anului 1979. Se îmbu-

nătățesc, de asemenea, condițiile de acordare a alocației, în sensul ridicării plafoanelor de venituri lunare în funcție de care se primește aceasta.

Sporirea alocației de stat pentru copii și îmbunătățirea condițiilor ei de acordare constituie o dovadă elocventă a grijii partidului și statului nostru pentru tinăra generație, pentru crearea unor condiții superioare necesare dezvoltării ei viguroase.

depășească (tabelul nr. 1). Ceva mai mult, față de perioada corespunzătoare a anului trecut, productivitatea muncii a marcat o creștere de 17,3%, având implicații pozitive directe asupra realizării, în această perioadă, a principalelor indicatori de plan. Datorită acestor depășiri au fost obținute în această perioadă însemnate cantități de produse fizice de o deosebită însemnătate pentru beneficiari: **22 betoniere de**

Tabel nr. 1

Realizarea unor indicatori de plan în perioada I—31 VII 1977

Indicatorul	Realizat	
	față de plan în primele 7 luni din 1977	față de perioada corespunzătoare din 1976
Producția globală	102,9	123,7
Producția marfă	101,9	123,9
Productivitatea muncii pe lucrător	103,9	117,3
Livrările la export	123,0	126,7

250—500 l. 3 agregate de torcretat și transportat betoane și mortare, 150 vinciuri manuale de 12,5 tf. 95 bucăți palane cu planetar de 0,5 tf și piese de schimb în valoare de 1,2 milioane lei.

Fiește, aceste realizări sînt rodul preocupărilor pentru perfecționarea continuă a activității productive, valorificarea mai largă a gândirii creatoare a colectivului, oglindite în elaborarea, cu mult înainte de începerea anului, a unor măsuri pe planuri multiple — atât organizatorice, cât și tehnice — riguros fundamentate, cu responsabilități precise de aplicare. Iată cîteva dintre cele mai importante:

● **nominalizarea din vreme a planului de producție.** Încă înainte de începerea noului an, planul de producție a fost nominalizat în întregime și s-au încheiat peste 75% din contractele economice cu beneficiarii produselor. Apoi, pînă la sfîrșitul trimestrului I, planul de producție pe întregul an a fost acoperit integral cu comenzi și contracte.

● **aprovizionarea tehnico-materială.** Fiind nominalizată producția anuală înainte de începerea perioadei de plan, au fost create premise favorabile și pentru o aprovizionare corespunzătoare cu materii prime și materiale în sortotipodimensiunile necesare, cât și pentru încheierea la vreme a contractelor de cooperare. Atît nominalizarea planului, cât și realizarea unei aprovizionări corespunzătoare cu materiale, au permis o mai judicioasă organizare a producției, lansarea în fabricație a unor loturi optime de produse, în strînsă co-

relație cu termenele înscrise în contractele economice încheiate cu beneficiarii. Toate aceste măsuri s-au reflectat într-o realizare ritmică a sarcinilor de plan pe luni și, în cadrul lor, pe decade (tabelul nr. 2). Desigur, nu s-a atins proporția ideală în ce privește ritmicitatea producției; dar, așa cum rezultă din tabelul nr. 2, ea a fost îmbunătățită radical față de aceeași perioadă din 1976 și tinde să intre pe un făgaș normal, ceea ce va avea o influență importantă asupra mai buneii folosiri a tehnicii și a forței de muncă, asupra sporirii productivității muncii și, implicit, asupra depășirii prevederilor planului fizic.

● **micșorarea numărului muncitorilor auxiliari.** În prezent, întreprinderea are un personal auxiliar cu 5% mai mic decît prevede normativul, și aceasta ca urmare a faptului că o bună parte din muncitorii disponibili — în număr de peste 20 — au fost calificați în meseriile deficitare: sudori și strungari. La micșorarea numărului de muncitori auxiliari, a contribuit și faptul că, în urma studiilor făcute, au fost organizate mai rațional transporturile interne pentru aprovizionarea locurilor de muncă, prin dotarea cu mijloace de transport (cărucioare-platformă pentru transportat piese, containere etc.), executate în cadrul acțiunii de autoutilitare. Numai prin raționalizarea și dotarea transportului intern, prin eliminarea unor operațiuni de manipulare, productivitatea muncii a înregistrat un spor de 0,5%.

● **Promovarea progresului tehnic și extinderea unor tehnologii avansate.** În primele 6 luni ale anului a fost extinsă debitarea cu disc abraziv a reperelor din oțel aliat, fapt care a condus la o creștere a productivității muncii cu 0,4%. De asemenea, a fost extinsă turnarea de precizie la unele reperi necesare reductoarelor de turație,

Tabel nr. 2

Ritmicitatea medie decadală a realizării producției marfă

	Realizat	
	sem. I 1976	sem. I 1977
Decada I	18,5	30,0
Decada II	24,5	35,4
Decada III	57,0	34,6
Total lunar	100,0	100,0

malaxoarelor de mortar și dispozitivelor de tracțiune. Eficacitatea extinderii turnării de precizie s-a soldat nu numai cu un spor de productivitate de 0,3%, ci și cu o însemnată economie de metal, ca urmare a micșorării adausu-

lui de prelucrare. De asemenea, prin folosirea unor S.D.V.-uri modernizate la frezarea filetelor trapezoidale de lu-

Tabel nr. 3

Nivelul indicilor de utilizare a mașinilor unelte

(nivel planificat = 100)

	Realizări față de plan	
	sem. I 1976	sem. I 1977
Total întreprindere	89,3	93,8
— secții direct productive	90,9	95,2
— secții indirect productive	66,2	71,6
Pe grupe de utilaje		
— mașini de prelucrat roți dințate	92,1	104,7
— strunguri paralele	88,6	96,5
— mașini de frezat verticale	81,2	95,2
— mașini de găurit radiale	80,1	100,0

palane și vinciuri, nu a mai fost nevoie să se suplimenteze forța de muncă în secția de prelucrări mecanice cu 8 muncitori.

O neconcordanță : plan de producție depășit — indici de utilizare neîndepliniți

CU TOATE REALIZĂRILE dobîndite de colectivul întreprinderii în perioada ce a trecut din acest an — realizări care se situează cu mult peste cele obținute în perioada corensunzătoare din 1976 — nu se poate spune nici pe departe că filonul rezervelor interne a fost pe deplin epuizat. Dimpotrivă. Există încă mari posibilități privind folosirea într-un grad mai înalt a tehnicii din dotare, deoarece în semestrul I a.c. nivelul planificat de utilizare nu a fost atins pe total întreprindere. Totodată, timpul de muncă poate fi și el mai bine valorificat. Iată, în tabelul nr. 3, care a fost nivelul indicilor de utilizare a mașinilor-unelte în primele 6 luni ale anului. Așa cum se desprinde din tabel, au fost obținute în primele 6 luni din 1977 rezultate mai bune în domeniul folosirii mașinilor și utilajelor decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. La mașinile de prelucrat roțile dințate, de pildă, indicele planificat a fost nu numai îndeplinit, dar și depășit cu 4,7%, iar mașinile de găurit radiale au atins nivelul planificat. Dar la alte grupe de

L. ȚINTEA

(Continuare în pag. 24)

DEZBATERE „R. E.”

Pentru materializarea Programului de îmbunătățire a nivelului de trai

CREȘTEREA ÎN RITM ÎNALT A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII [II]

Continuăm să prezentăm în acest număr opiniile, sugestiile și propunerile specialiștilor din unele întreprinderi din județul Bacău privind anumite modalități de acțiune pentru sporirea mai accelerată a productivității muncii.

Cînd nu se respectă programul de perfecționare a cadrelor...

AȘA DUPĂ CUM AM ARĂTAT, problematica complexă a creșterii calificării cadrelor a polarizat de la început interesul specialiștilor. Continuăm prezentarea dialogului pe această temă oprindu-ne acum asupra unor aspecte ale colaborării dintre învățămînt și producție în procesul de ridicare a nivelului cunoștințelor profesionale.

...POT APĂREA IMPLICAȚII NEDORITE

„Este un lucru cert că, în ridicarea calificării cadrelor, Combinatul petrochimic Borzești, ca și alte unități economice din întreaga țară a primit în general un sprijin prețios, pe multiple planuri, din partea învățămîntului superior de specialitate, a centrelor de perfecționare din cadrul ministerului de resort. În ultimul timp însă au apărut unele probleme care, dacă rămîn în continuare nerezolvate, pot să conducă la apariția unor greutăți serioase chiar în calea sporirii productivității. Despre ce este vorba ?

Nu sînt respectate prevederile din programul de perfecționare a pregătirii cadrelor atît în ceea ce privește numărul cursanților cît și perioada de desfășurare a respectivelor cursuri. Schimbările acestor două elemente, ulterioare programului inițial stabilit, conduc, de regulă, la perturbări însemnate în desfășurarea procesului de producție cu consecințele corespunzătoare asupra nivelului productivității muncii. În semestrul I al acestui an de exemplu, deși programarea perioadei de desfășurare a cursurilor a fost din vreme stabilită cu Institutele politehnice din Timișoara și București, cu centrul de perfecționare a cadrelor din minister, am avut neplăcuta surpriză să constatăm că, ulterior, au fost făcute reprogramări pentru a trimite oamenii în lunile aprilie și mai, perioadă în care, conform înțelegerilor

inițiale, combinatul prevăzuse ample operații de revizie a utilajelor tehnologice. Plecarea lor neprevăzută, chiar și la specializare, într-o perioadă de o deosebită importanță într-un combinat chimic pentru ritmul producției în întregul an nu poate să fie favorabilă creșterii productivității. Ar fi bine ca oamenii să meargă la perfecționare în perioadele cînd nu sînt afectate interesele întreprinderii, la datele și în numărul inițial stabilite”. (I. Pălăngeanu). „Și la Întreprinderea de mașini-unelte, centrul de perfecționare a pregătirii lucrătorilor din minister trebuie să acorde un sprijin sporit. Sîntem desigur conștienți de faptul că în problema ridicării calificării, trebuie, în primul rînd, să ne ajutăm singuri. Alături de efortul propriu, acțiunea de ridicare a nivelului de cunoștințe profesionale ar avea mult de cîștigat dacă Centrul de pregătire din cadrul ministerului ar trimite în întreprinderea noastră documentația necesară (scheme, planșe, dispozitive, broșuri etc.) pentru însușirea modernă a meseriilor care ne sînt necesare. E drept, există un început bun pentru anumite calificări, totuși în meseriile care pe noi ne interesează cu prioritate (lăcătușeria) documentația trimisă este total neîndestulătoare”. (V. Talpă).

Din opiniile participanților la dezbateri se desprind unele idei care merită subliniate. Dat fiind că în orice întreprindere din țara noastră activitatea de producție trebuie să se desfășoare ritmic, conform unei riguroase discipline de plan, este necesar ca prevederile din programele de pregătire a cadrelor să fie cît mai temeinic fundamentate în funcție de cerințele reale ale producției, ale creșterii productivității muncii. Este o primă necesitate pentru o stabilitate sporită a prevederilor privind numărul de cadre necesare a fi calificate în fiecare an. În al doilea rînd se impune ca, odată stabilite, pe baza înțelegerii între unitatea productivă și centrele de pregătire, prevederile din programele de ridicare a calificării cadrelor să nu mai sufere dese modificări ulterioare care, venind uneori în contradicție cu prevederile inițiale ale planului de producție, afectează nivelul realizărilor la indicatorul productivitatea muncii.

Gradul scăzut de mecanizare are cauze obiective ?

FĂRĂ ÎNDOIALĂ, alături de factorii menționați, în acțiunea de creștere rapidă a productivității muncii nu trebuie să lipsească, în nici o unitate economică, preocupările pentru introducerea continuă și operativă a progresului tehnic în desfășurarea activității productive. Dacă, în această sferă de probleme, trebuie arătat că în întreprinderile băcăuane s-au obținut însemnate sporuri de productivitate, prin înnoirea și modernizarea unor produse și tehnologii de fabricație, nu este mai puțin adevărat faptul că se înregistrează, concomitent, și unele rămăneri în urmă în ce privește mecanizarea și automatizarea unor lucrări.

„La Combinatul de celuloză și hîrtie „Letea” din Bacău, în prima jumătate a acestui an indicatorul planificat la productivitatea muncii a fost realizat în proporție de 103,3 la sută. La aceste realizări un aport deosebit l-a avut înnoirea și diversificarea largă a tehnologiilor de fabricație, și a unor produse cu performanțe superioare. Este vorba nu numai de hîrtia de scris și tipărit ci și de cea pentru calculator, de diferite sortimente de hîrtii pentru filtre, electrotehnice etc.

Dacă privim cu realism situația trebuie să arătăm însă că, în unitatea noastră, se înregistrează o serie de rămăneri în urmă față de prevederi în ce privește mecanizarea operațiilor de manipulare, depozitare și încărcare a produselor finite sau a aprovizionării locurilor de muncă cu unele materiale. De asemenea, va trebui să rezolvăm mai operativ problema preparării centralizate, cu un grad de mecanizare sporit, a materialelor auxiliare, operație care la ora actuală se realizează dispersat, cu productivitate încă redusă, în mai multe puncte din întreprindere”. (N. Barbu).

INTRE O FALSĂ IPOTEZĂ...

„Și la Întreprinderea de postav din

Buhuși au apărut probleme legate de extinderea mecanizării unor lucrări. Cele mai mari dificultăți le creează lipsa unor mijloace de transport și de ridicat, dar mai ales a containerelor necesare. Deși rezolvarea acestor probleme de transport, ar putea aduce — după calculele noastre — sporuri însemnate ale producției și beneficii anuale în valoare de 12 milioane lei, totuși întreprinderile furnizoare sînt încă destul de „comode“, nu rezolvă operativ eventualele dificultăți legate de producerea acestor containere” (I. Irofte). „Poate nu este vorba întotdeauna de simplă comoditate. Din experiența Combinatului de prelucrare a lemnului din Comănești, reiese că, adeseori, măsurile adoptate pentru mecanizarea și automatizarea unor lucrări nu sînt duse la bun sfîrșit, deoarece ele conduc, în întreprinderea care le aplică, la depășirea nivelului planificat al cheltuielilor de producție, stabilit pentru perioada actuală încă din anul anterior. Dacă pe parcursul anului de plan elaborăm — ca urmare a cerințelor noi ale producției și ale beneficiarilor — un număr de noi măsuri bine fundamentate, necesare pentru mărirea gradului de automatizare, materializarea lor se face cu o mare întîrziere sau chiar deloc, deoarece cheltuielile suplimentare, evident necesare, nefiind cuprinse în nivelul inițial al cheltuielilor de producție conduc la depășirea costurilor planificate. Pînă se obțin derogările necesare de la centrala industrială, pînă se obțin avizele de la bancă, se scurge mult prea mult timp prețios cu aceste aprobări, se irosește energie cu efectuarea respectivelor demersuri. Iată de ce uneori întreprinderile preferă soluția efortului minim în această problemă”. (T. Stănculescu)

Desigur, nu putem fi de acord cu o asemenea falsă ipoteză susținută de unii participanți la dezbateri. Rămînerile în urmă în domeniul mecanizării și automatizării lucrărilor nu pot avea drept cauză obiectivă lipsa unor mijloace financiare suplimentare pe care întreprinderea le solicită pentru ca să le cheltuiască după cum crede de cuviință. Un asemenea mod de abordare nici nu poate fi acceptat deoarece întreprinderile, centralele, toate unitățile economice și instituțiile noastre dispun de mijloace materiale și financiare. Toate au planuri financiare, bugete de venituri și cheltuieli în care sînt — sau ar trebui să fie — asigurate din vreme toate mijloacele necesare desfășurării normale a activității.

...ȘI NECESITATEA ACTIUNILOR PROSPECTIVE

Se poate aprecia că adevărata cauză a nerealizării la vreme a tuturor măsurilor referitoare la mecanizarea lucrărilor este alta, determinată de unele deficiențe proprii în activitatea întreprinderilor. Marea majoritate a măsurilor de creștere a mecanizării, elaborate și adoptate pe parcursul anului de plan, inclusiv fondurile aferente trebuiau, și puteau fi avute în vedere încă din faza de întocmire a planului cheltuielilor de fabricație. Dar acest lucru nu s-a efectuat în întreprinderile

respective, deoarece acestea fiind preocupate prioritar de realizarea sarcinilor de plan „la zi“, au neglijat importanța elaborării unor studii de prognoză și marketing care puteau releva, cu multă exactitate, încă din faza de planificare a mijloacelor financiare, necesitatea și cuantumul viitoarelor cheltuieli cu automatizare și mecanizare. Dat fiind că, în lipsa unor asemenea studii, necesitatea multor cheltuieli pentru mecanizarea unor procese de muncă se constată abia în anul de plan, cînd este de obicei mult mai dificilă obținerea fondurilor adevărata soluție o reprezintă amplificarea efortului propriu de determinare a nivelului cheltuielilor necesare pentru realizarea unui ritm înalt în procesul de producție, prin elaborarea unor studii fundamentate de prognoză și marketing.

Argumente pentru noi criterii în gradarea întreprinderilor

AȘA DUPĂ CUM am mai arătat, asupra nivelului realizat la indicatorul productivitatea muncii acționează un complex de factori, cu influențe mai mult sau mai puțin evidente. Deoarece adeseori, influențele, mai puțin, evidente la o analiză generală, de rutină, pot determina totuși fluctuații considerabile în cuantumul realizărilor, în plus sau în minus față de prevederi, ne-am propus să ne oprim asupra uneia dintre ele, evidențiată de corelația gradului de mărime al întreprinderii și sporirea rodniciei muncii.

DE LA O POSSIBILĂ CONTRADICȚIE...

Problema care se pune poate fi enunțată astfel: modalitatea actuală de stabilire a gradului de mărime a întreprinderilor stimulează sau nu depășirea planului la indicatorul productivitatea muncii?

„În prezent, gradarea unităților economice se face avînd drept criterii de bază numărul scriptic de lucrători și fondul de retribuire. Cu cît acești doi indicatori de referință sînt mai mari, cu atît întreprinderea este încadrată într-o categorie superioară de mărime, cu toate avantajele morale și materiale ce decurg dintr-o asemenea situație. Dacă într-o întreprindere, ca urmare a acțiunilor desfășurate pe linia creșterii productivității muncii și depășirii prevederilor de plan la acest indicator, se obține — cum este de dorit și firesc — o reducere relativă a numărului de personal, acest fapt poate atrage după sine o scădere a gradului de încadrare a unităților economice respective. La fel, prin diminuarea numărului de lucrători, ca urmare a creșterii productivității muncii, secțiile pot

ajunge ateliere, serviciile se pot transforma în birouri. Deși centrala industrială dă uneori derogări cu scopul de a menține gradul respectivelor secții, totuși timpul pierdut cu justificări, avize, aprobări și derogări mă face să apreciez că acest mod de gradare nu stimulează creșterea productivității. Dat fiind că întreprinderile trebuie să piardă un timp prețios pentru a-și justifica „vina“ de a fi sporit productivitatea, propun să se găsească alte criterii care să stea la baza calculului gradării întreprinderilor” (T. Stănculescu). „Noi am mers mai departe și am încercat nu numai să formulăm problema, ci să sugerăm și posibile soluționări. Din experiența pe care o avem, considerăm că la baza gradării atelierelor, secțiilor și întreprinderilor trebuie să stea cu o pondere mai mare valoarea fondurilor fixe, gradul de mecanizare și automatizare a proceselor de producție” (N. Barbu). „Nu ar fi lipsit de interes că eficiența măsurilor aplicate pentru creșterea productivității muncii și reducerea personalului să se răsfrîngă pozitiv în mai mare măsură asupra colectivului respectiv și din punct de vedere al gradării, deoarece l-ar stimula, în continuare, pentru găsirea de noi și noi soluții care să conducă la creșterea rodniciei muncii”. (I. Pălăngeanu).

...LA SOLUȚIA DE PROMOVARE A CREATIVITĂȚII

Desigur, opiniile participanților la dezbateri constituie un subiect interesant care merită supus în continuare aprecierii specialiștilor. Se impune însă o observație. Indiferent de criterii vor sta la baza gradării întreprinderilor considerăm că ele vor trebui să satisfacă, în primul rînd, necesitatea ca, în orice împrejurare, întreprinderea să fie evaluată prioritar după aportul propriu la realizarea producției necesare beneficiarilor. Iată de ce, se cere subliniată, în primul rînd, necesitatea ca efortul depus de întreprindere pentru creșterea productivității prin forțe proprii să fie recunoscut, apreciat și nu limitat de preponderența unor criterii de natura celor menționate. În al doilea rînd trebuie arătat că se pot formula unele obiecții cu privire la calculul efectuat exclusiv sau majoritar, pe baza valorii fondurilor fixe, pentru că efortul, propriu al întreprinderilor poate avea o pondere neconcludentă la nivelul înregistrat de acest indicator. Ceea ce rămîne cert este însă faptul că, în cincinalul revoluției științifice și tehnice, din orice apreciere, deci și din criteriile gradării, nu trebuie să lipsească ci, dimpotrivă, să dețină o pondere majoritară, indicatorii care reflectă creativitatea colectivului sau efortul organizatoric de introducere a progresului tehnic: ponderea produselor noi și modernizate în totalul producției, economiile realizate din invenții și inovații proprii, calitatea, gradul de mecanizare și automatizarea lucrărilor etc.

Bogdan PĂDURE

O problemă tehnico-economică complexă cu multiple resurse:

REDUCEREA COSTURILOR DE PRODUCȚIE

- O etapă hotărâtoare : fundamentarea programelor de măsuri
- Analizele critice scot în evidență importanța programului de reducere a costurilor și a bilanțurilor energetice
- De unde provin influențele negative ?

REDUCEREA costurilor de producție și în mod deosebit a cheltuielilor materiale, constituie o pîrghie sigură a creșterii eficienței economice, care asigură crearea resurselor financiare necesare pentru dezvoltarea economiei noastre în ritmuri susținute și creșterea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc. Îndeplinirea sarcinilor tratate de conducerea partidului și statului nostru pentru reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor materiale în toate unitățile economice necesită luarea de măsuri adecvate pentru re-proiectarea unor produse cu gabarite depășite și parametri tehnico-economici necorespunzători, revederea tehnologiilor de fabricație învechite, reducerea continuă a consumurilor specifice de materii prime și materiale, de combustibil, energie electrică, realizarea întocmai a programelor de creștere a productivității muncii, de gospodărire eficientă a fondurilor materiale și bănești de care dispun unitățile economice.

Analizînd realizările obținute pe semestrul I a.c., de către unitățile economice din județul Prahova se poate sesiza că acolo unde s-au luat măsuri și a existat o preocupare susținută pentru îndeplinirea acestor indicatori calitativi-sintetici ai planului s-au obținut rezultate pozitive. În prezent, numărul întreprinderilor care nu au fundamentat cu măsuri concrete sarcinile planificate pe linia costurilor de producție a scăzut simțitor, datorită faptului că de la începutul anului au fost găsite soluții și posibilități de reducere a cheltuielilor planificate cu o valoare de peste 521 milioane lei. Cu toate acestea în sem. I a.c. au existat unități economice la care cheltuielile totale și materiale au fost depășite.

Principalele cauze care au contribuit la neîncadrarea în nivelurile anuale planificate ale cheltuielilor de producție și la depășirile înregistrate pe primele 6 luni ale anului au fost următoarele:

— Nerealizarea unora din măsurile

prevăzute în programe, cu efecte negative asupra costurilor de producție (Întreprinderea de piese turnate — Cîmpina, Combinatul de îngrășăminte Chimice — Valea Călugărească, „Dacia”, „Neptun” — Cîmpina, Combinatul petrochimic Teleajen etc).

— Depășirea consumurilor de energie electrică (la Întreprinderea de piese turnate Cîmpina „Feroemail” — Ploiești, Întreprinderea de postav Azuga etc.). La depășirea consumurilor de energie electrică a contribuit și insuficienta preocupare din partea unor conducători de unități pentru elaborarea bilanțurilor energetice și pentru aplicarea măsurilor ce decurg din aceste bilanțuri. Astfel, la 6 întreprinderi mari consumatoare de energie, dintre care amintim: combinatele petrochimice Brazi și Teleajen, „Relaxa” — Mizil, din 886 bilanțuri energetice ce trebuiau elaborate pentru anul 1977 se întocmise pînă la 31 mai a.c. numai 682. Pe lîngă acest fapt, la Combinatul petrochimic Teleajen nu au fost respectate prevederile normativelor în vigoare, în sensul că 142 bilanțuri sînt întocmite numai în faza de bilanț real, nefiind elaborate bilanțuri optime și normate.

— Depășirea normelor de consum la metal cu 983 tone de către întreprinderile: „Neptun” — Cîmpina, „Victoria” — Florești etc.

— Depășirea normelor de consum de combustibil de către Întreprinderea mecanică Cîmpina, I.U.C. — Ploiești, Întreprinderea de confecții cartoane — Boldești-Scăeni și altele, a cheltuielilor cu rebuturile și remanierele, efectuarea de plăți în sume mari pentru nerespectarea contractelor economice, de locații la C.F.R., de dobinzi pentru depășirea fondurilor normate etc.

— Neatingerea parametrilor proiectați la unele capacități puse în funcțiune, cu efecte negative atît asupra realizării planurilor de producție valoric și sortimental, cît și asupra depășirii costurilor și implicit asupra nerealizării acumulărilor (Combinatul

de îngrășăminte chimice Valea Călugărească, „1 Mai” — Bucov și altele).

Fundamentarea planului de reducere a costurilor de producție

ȚINÎND SEAMA de dezvoltarea complexă și susținută a producției materiale, de amplul program de investiții, de obiectivele însemnate privind creșterea productivității muncii, ca și de necesitatea economisirii pe toate căile a muncii sociale pentru creșterea continuă a eficienței economice, actualul plan cincinal prevede sarcini majore sub aspectul mobilizării rezervelor din unitățile de producție în domeniul reducerii costurilor de producție și îndeosebi a cheltuielilor materiale.

În acest scop, planul costurilor de producție și al reducerii cheltuielilor materiale trebuie fundamentat cu programe de măsuri tehnico-organizatorice, prin care să se detalieze acțiunile ce trebuie întreprinse pentru a se asigura realizarea volumului de economii față de cel prevăzut prin plan, să se stabilească amănunțit termenele de realizare a acestor măsuri și responsabilitățile pe întreprindere, secții și oameni.

Cunoscînd că de nivelurile costurilor de producție depinde în mod hotărîtor creșterea productivității muncii, multe colective de muncă din unitățile economice din județul Prahova au stabilit din timp programe de măsuri tehnico-organizatorice prin care s-au fundamentat temeinic aceste sarcini. Cu toate acestea, nici pînă la jumătatea lunii iulie a.c., sarcinile de reducere a cheltuielilor planificate pe acest an nu erau fundamentate integral de 18 întreprinderi din județ, din care 7 cu pînă la 20% iar restul cu peste 20%.

Adîncind analiza cauzelor care au determinat nerealizarea sarcinilor de reducere a costurilor de producție și a cheltuielilor materiale pe semestrul I a.c. la 5 întreprinderi din județul Prahova s-au desprins și căile ce trebuie urmate pentru a se obține rezultate mai bune în viitor.

Folosirea integrală a instalațiilor și utilajelor

DE EXEMPLU, la întreprinderea de anvelope „Victoria”-Florești, instalațiile și utilajele nu au fost folosite la întreaga capacitate, fapt care a grevat costurile de producție. Cauzele s-au datorat atât neasigurării condițiilor tehnico-organizatorice pentru buna lor funcționare, cât și faptului că o serie de revizii și reparații necesare nu s-au efectuat la timp și nu s-au luat măsuri pentru evitarea întreruperilor din lipsă de energie electrică.

REDUCEREA NORMELOR DE CONSUM

O atenție deosebită în elaborarea programelor de reducere a costurilor de producție și a cheltuielilor materiale trebuie acordată încadrării în normele de consum pentru materii prime, materiale, combustibil și energie.

La întreprinderea „1 Mai” — Ploiești, s-au realizat importante economii ca urmare a preocupărilor existente și a măsurilor concrete luate pentru economisirea metalului, s-au realizat consumuri mai mici decât cele normate cu 639 tone metal. Aceste economii puteau fi și mai mari dacă nu s-ar fi înregistrat un consum suplimentar de 70 tone metal, ca urmare a derogărilor de la tehnologiile de fabricație datorită lipsei unor materiale la dimensiunile și în calitățile reclamate de procesul de producție.

Una din principalele cauze ale ne-realizării indicatorilor calitativi de plan a constituit-o la unele întreprinderi tocmai depășirea consumurilor specifice de materii prime și materiale. Astfel, la întreprinderea de anvelope „Victoria” — Florești, normele de consum au fost depășite atât fizic, cât și valoric, ca urmare a înlocuirilor în rețelele de fabricație a unor materii prime mai ieftine cu altele mai scumpe, depășirea valorică pe semestrul I a.c. însumând peste 13,6 milioane lei. Astfel, s-a depășit consumul normat la cauciuc natural calitatea I și s-au realizat economii la cauciuc natural calitatea a III-a, s-au depășit cantitățile normate la cord textil și metalic, cu prețuri superioare, economisindu-se alte sortimente cu prețuri inferioare etc.

Depășiri însemnate ale normelor de consum s-au constatat și la Fabrica de geamuri — Scăeni, la Combinatul chimic — Valea Călugărească și la Întreprinderea de piese turnate — Cimpina.

ELIMINAREA REBUTURILOR ȘI A CHELTUIELILOR NEPRODUCTIVE.

În activitatea depusă pentru reducerea cheltuielilor materiale și a costurilor totale de producție este necesar ca toate unitățile economice să analizeze atent și să ia măsurile ce se impun pentru diminuarea și lichidarea totală a rebuturilor și a cheltuielilor neproductive care, cu toate rezultatele bune obținute, se mențin încă la un nivel ridicat. De exemplu, la Întreprinderea de piese turnate — Cimpina, datorită nerespectării riguroase a tehnologiilor de fabricație, pierderile din rebuturi au reprezentat sume importante.

La întreprinderea „1 Mai” — Ploiești s-au înregistrat cheltuieli suplimentare datorită unor rebuturi ca urmare a calificării necorespunzătoare a unor muncitori și insuficienței asistenței tehnice, în special în schimburile 2 și 3; la Întreprinderea de anvelope „Victoria” — Florești rebuturile au apărut ca urmare a lipsurilor existente în organizarea și exercitarea controlului interfazic.

Analiza a scos la iveală că unele unități economice din județ au înregistrat un volum însemnat de cheltuieli neproductive, datorită plății de dobânzi majorate pentru credite anormale, penalizări pentru nedecontarea în termen a facturilor, nerespectarea termenelor contractuale pentru livrarea produselor etc.

Cum se poate desprinde și din această analiză, există numeroase căi și rezerve prin care se pot realiza reduceri importante ale costurilor de producție. În acest scop, considerăm că este necesar să se aibă în vedere:

1 Consiliile oamenilor muncii și adunările generale ale oamenilor muncii din unitățile economice să înscrie în planurile lor de muncă analize periodice privind reducerea continuă a costurilor de producție și a cheltuielilor materiale pentru fiecare produs nominalizat în planul de producție.

2 Programele de măsuri tehnico-organizatorice vizând reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor ma-

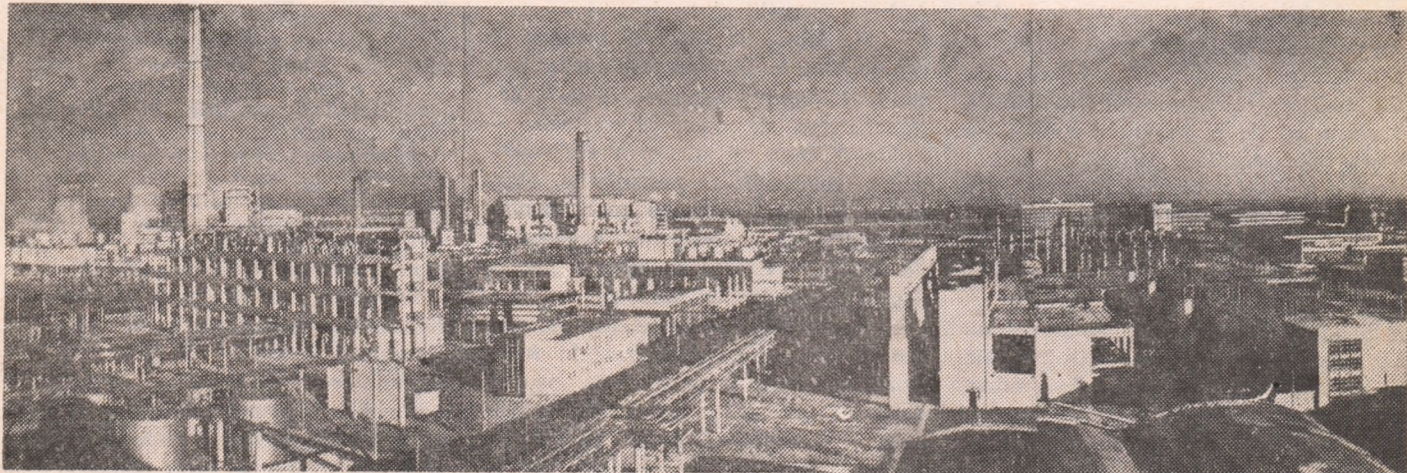
teriale să asigure fundamentarea integrală a economiilor planificate a fi realizate pe această cale. Aceste programe ar trebui să fie actualizate pe măsura îmbunătățirii condițiilor în care se derulează procesul de producție sub aspectul intrării în funcțiune a noii capacități de producție, dezvoltării și tehnologiilor de fabricație etc.

3 Este necesară o strinsă conlucrare între cadrele tehnice și economice din întreprinderi, în vederea corelării corespunzătoare a planului de norme elaborate de serviciile tehnice cu consumurile materiale înscrise în planul cheltuielilor de producție și defalcării judicioase pe trimestre a efortului pentru reducerea costurilor de producție și a cheltuielilor materiale, fiind seama de dinamica și structura producției pe trimestre, de particularitățile proceselor tehnologice etc. Întărirea colaborării dintre aceste cadre poate asigura creșterea indicilor de valorificare a materiilor prime și materialelor, pe această cale putându-se obține valori sporite dintr-o tonă de metal, de petrol, dintr-un mc de masă lemnoasă etc.

4 În reducerea cheltuielilor materiale pe unitatea de produs un aport sporit se cere din partea serviciilor tehnice din întreprinderi care au datoria să conceapă produse cu gabarite și greutatea la nivelul celor mai bune realizări pe plan mondial. De asemenea, o atenție sporită trebuie acordată activității de reproiectare a unor produse cu parametri tehnico-economici depășiți, care nu mai corespund nivelului actual și de asimilare a unor produse noi, care economisesc munca socială, de perfecționare și modernizare a proceselor de producție.

5 Concomitent cu grija pentru reducerea cheltuielilor directe, prin încadrarea în normele de consum, extinderea folosirii înlocuitorilor cu menținerea calității, reducerea rebuturilor etc., este necesar să se intensifice preocupările pentru reducerea cheltuielilor indirecte, astfel încât să se asigure realizarea sarcinilor de reducere atât a cheltuielilor materiale cât și a costurilor totale.

Maria IONIȚĂ
Ion ZIPIȘ



Vedere parțială a platformei Combinatului petrochimic — Ploiești

Fundamentarea sarcinii de corecție a valorii lucrărilor executate în unitățile de foraj

CALCULAREA valorii lucrărilor executate în activitatea de foraj, corespunzător condițiilor legale și actelor normative care reglementează perioada de execuție (diferite de cele avute în vedere la întocmirea indicatoarelor cu norme de deviz și a cataloagelor cu prețuri unitare pentru lucrările geologice editate în anul 1968), este necesară atât pentru încasarea integrală a contravalorii acestor lucrări, cât și pentru determinarea corectă a beneficiului. Ne referim la consecințele pe care le generează neincasarea la timp și în volum corespunzător a contravalorii lucrărilor executate, constând în întârzierea plăților către furnizori, buget și chiar a retribuțiilor. De asemenea, avem în vedere că beneficiul este influențat de volumul lucrărilor executate în prețuri de deviz, astfel încât calculul corespunzător al valorii acestor lucrări rezolvă și problemele care derivă din rolul stimulator al beneficiului în lumina principiului cointeresării materiale și ca sursă a bugetului de stat.

În unitățile de foraj baza de calcul a valorii lucrărilor executate o formează proiectul și devizul tip de sondă. După încadrarea lucrărilor în proiect, în funcție de caracteristicile sondelor, se determină valoarea pe unitate de lucrare, operațiune sau obiect finit, în baza normelor de deviz și a prețurilor cuprinse în indicatoarele și cataloagele pentru lucrări geologice. Valoarea lucrărilor prevăzute în indicatoarele normelor de deviz, denumite lucrări normate, se calculează prin aplicarea prețurilor unitare la volumul fizic executat.

Pentru faza privind săparea sondei, prețul pentru un metru forat este calculat în funcție de categoriile de țărnie a rocilor, diametrelor de săpare, grupelor de adâncime și a altor caracteristici care determină mărimea cheltuielilor. Calculul valorii lucrărilor executate în faza de montaj în funcție de stadiul de execuție, este asigurat prin divizarea montajului pe subsansambluri, încadrarea în proiectul tip făcându-se în funcție de tipul instalației și felul energiei folosite.

Actualizarea prețului de deviz al lucrărilor executate, la condițiile anului de plan, în contextul actelor normative în vigoare privind planificarea, finanțarea și executarea lucrărilor geologice se face prin influențarea valorii lucrărilor normate executate (care cuprind: materiale, manopera personalului direct productiv, cheltuielile privind utilajele și cheltuielile indirecte) cu sarcina de corecție a prețului de deviz exprimată în cotă procentuală, pe trimestre, pentru fiecare fel de foraj. Pentru materialele nenormate (materialele pentru care nu se prevăd norme de deviz), din categoria cărora fac parte: bur-lanele de tubaj, materialele cu care se ochipează coloanele de tubaj, cimentul pentru sonde, materialele pentru prepararea și întretinerea fluidului de foraj, nu se calculează sarcina de corecție a prețului de deviz. De asemenea, nu se calculează asupra sporurilor de retribuție, asupra cheltuielilor pentru rezolvarea dificultăților de lucru și nici pentru abandonare, acestea fiind incluse în volumul realizărilor și decontate la costul de producție efectiv realizat.

Valoarea lucrărilor executate se obține prin însumarea tuturor coloanelor din si-

tuatia de plată cuprinzând lucrări normate (influențate sau nu de sarcina de corecție a prețului de deviz), materiale nenormate, sporuri pentru condiții deosebite de muncă, beneficiul legal și cheltuielile pentru rezolvarea dificultăților de lucru și pentru abandonare aprobate, pentru care se întocmesc situații de plată separate.

Metodologia de calcul a sarcinii de corecție a prețului de deviz după instrucțiunile mai sus amintite se bazează pe reducerea efectiv realizată a prețului de deviz din perioada de bază (trimestrul corespunzător din anul expirat), stabilită ca diferență între valoarea de deviz neredus a lucrărilor executate și cheltuielile efective (în procente) și procentul rezultat din analiza condițiilor de lucru și a mobilizărilor prevăzute în perioada de plan, potrivit relației:

$$S_{pl} = R b \pm K$$

în care: S_{pl} = sarcina de reducere a prețului de deviz în perioada de plan, exprimată în procente; $R b$ = reducerea efectiv realizată în perioada de bază, stabilită ca diferență între valoarea de deviz neredus a lucrărilor executate și cheltuielile efective, în procentaj; K = procentul rezultat din analiza condițiilor de lucru și a mobilizărilor prevăzute în perioada de plan.

După cum rezultă din această relație, calculul nu se fundamentează pe influența factorilor care au survenit de la data editării indicatoarelor cu norme de deviz și a cataloagelor de prețuri până la data când are loc execuția lucrărilor. Reducerea efectiv realizată în perioada de bază nu poate servi, după părerea noastră, la fundamentarea sarcinii de corecție a prețului de deviz, întrucât reflectând condițiile de lucru dintr-o perioadă determinată, pe lângă influența factorilor care definesc în general aceste condiții în unitățile de foraj, mai concentrează și influența factorilor naturali și organizatorici care caracterizează acea perioadă.

În ceea ce privește influența factorilor care vor caracteriza perioada de plan, considerăm că nu pot fi prevăzuți în totalitate, întrucât condițiile de lucru pe care le creează factorii de ordin tehnic, geologic și organizatoric, se mai adaugă factorii naturali, a căror acțiune poate produce greutate în activitatea unităților constând în: transportul pe drumurile de acces la sonde, menținerea unui regim de foraj corespunzător, utilizarea instalațiilor și utilajelor la întreaga capacitate de producție reflectându-se în depășirea timpului normat pentru montajul instalațiilor și în nerealizarea vitezei de foraj prevăzută în deviz. În aceste condiții, planul fizic nu se realizează, ceea ce duce la creșterea cheltuielilor în funcție de timp pe unitatea de produs (metru forat) ca: amortizarea instalațiilor, consumul de energie electrică și termică, retribuțiile personalului direct productiv, cotele de cheltuieli și de uzură pentru prăjirile de foraj, cuvenite bazelor tubulare. De aceea, considerăm că procentul K rezultat din analiza condițiilor de lucru și a mobilizărilor prevăzute în perioada de plan nu poate servi decât pentru planificarea fondurilor necesare finanțării lucrărilor, pentru estimarea volumului lunar al acestora, în vederea creditării constructorului și decontării situațiilor de lucrări lunare, adică numai până la cunoașterea factorilor

care au caracterizat trimestrul de raportare.

Pentru a reflecta condițiile în care se execută lucrările la o unitate de foraj într-o perioadă determinată (trimestru) este necesar ca sarcina de corecție a valorii lucrărilor executate (la preț de deviz) să se fundamenteze pe totalitatea factorilor de influență care au intervenit de la data editării cataloagelor de prețuri până la data execuției lucrărilor și pe factorii care caracterizează acea perioadă, pentru al cărui calcul propunem relația:

$$S_{pl} = \frac{(I \cdot V + K) \times 100}{v \cdot l \cdot n}$$

în care: S_{pl} = sarcina de corecție a prețului de deviz stabilită pentru perioada de plan, exprimată în procente; $I \cdot V$ = influențele valorice care au intervenit de la data editării cataloagelor de prețuri până la data execuției lucrărilor; K = influențele valorice privind condițiile de lucru din perioada execuției lucrărilor constând în factorii care au modificat indicatorii calitativi prevăzuți în proiectele de devize tip de sondă (viteza de foraj, durata normală a montajului instalațiilor etc); $v \cdot l \cdot n$ = Valoarea lucrărilor normate.

Prin fundamentarea sarcinii de corecție a valorii lucrărilor de foraj se rezolvă corespunzător atât finanțarea, cât și decontarea lucrărilor executate. Pe linia planului financiar se asigură corelarea indicatorului fizic (metri foraj) cu volumul de finanțare, realizându-se o planificare corespunzătoare a fondurilor de investiții, iar prin decontarea lucrărilor executate, o folosire judicioasă a acestor fonduri. În ceea ce privește unitățile de foraj, prin încasarea la timp și în volum corespunzător a contravalorii lucrărilor executate acestea își pot asigura activitatea fără greutate de ordin financiar.

Pentru realizarea acestor posibilități considerăm că este necesar ca, odată cu comunicarea indicatorilor financiari aprobati, să se comunice unităților de foraj și sarcina de corecție a prețului de deviz, în cote procentuale, care se va folosi pentru calculul volumului lunar al lucrărilor executate, urmind ca după expirarea trimestrului, când există posibilitatea recalculării acestei sarcini în funcție de schimbarea factorilor care caracterizează condițiile de lucru din acel trimestru, să se facă regularizarea.

Fundamentarea sarcinii de corecție pe influența factorilor care caracterizează condițiile de lucru într-o unitate de foraj creează posibilități de analiză prin care se pot identifica cauzele creșterii volumului de cheltuieli din fiecare fază de lucru, în perioada care face obiectul analizei și informa conducerea pentru a întreprinde măsurile tehnico-organizatorice necesare. În sfârșit, fundamentarea sarcinii de corecție creează condițiile calculării valorii lucrărilor de foraj executate, în volum complet, corespunzător tuturor dispozițiilor legale care au modificat prețurile cuprinse în indicatoarele și cataloagele pentru lucrări geologice, contribuind prin aceasta la obținerea unor rezultate financiare corespunzătoare și la întărirea rolului stimulator al beneficiului.

Ion Al. BİRZEANU
economist principal
la Scheia de foraj Craiova

În obiectiv — satisfacerea tot mai bună a cerințelor populației

RESURSELE CONCENTRĂRII ȘI SPECIALIZĂRII PRODUCȚIEI AVICOLE

POLITICA agrară a partidului, de dezvoltare intensivă și multilaterală a producției agricole are ca scop imediat și final asigurarea unor cantități îndestulătoare de produse agro-alimentare, în vederea satisfacerii cerințelor de consum, în creștere, ale populației.

O ramură a agriculturii în care s-au obținut rezultate bune într-un timp foarte scurt este creșterea păsărilor. Implementarea principiilor generale ale specializării și concentrării producției a găsit în acest important sector al zootehniei condiții tehnice, biologice și organizatorice deosebit de prielnice.

1962 — primele experimente

ANUL 1962, cu semnificația sa istorică de moment al încheierii procesului de cooperativizare a agriculturii românești, este un an de referință și pentru producția avicolă; atunci a fost înființată întreprinderea avicolă de stat Crevedia, județul Ilfov, care a constituit „standul de probă” pentru experimentarea principiilor concentrării și specializării în acest domeniu. Cu această unitate a început, de fapt, experiența românească în domeniul producției intensive de ouă și carne de pasăre. ex-

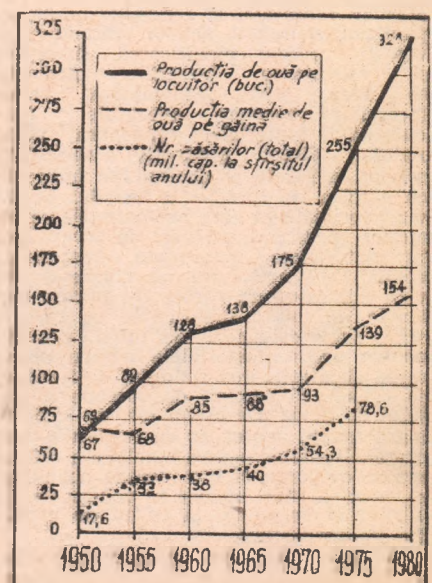
tența tehnică de specialitate și prin contractele de cooperare, centrala întreprinde și coordonează întreaga producție avicolă a țării.

Avantajele unei organizări superioare

EXPERIENȚA a dovedit că producerea cărnii de pasăre și a ouălor (ca și a cărnii de porc) în mari unități cu un înalt grad de mecanizare, cu o organizare superioară a producției, oferă condiții de economicitate incomparabil mai bune decât în sistem gospodăresc. La eficiența acestor ramuri zootehnice de bază contribuie și faptul că cele două specii au o capacitate naturală mai ridicată de transformare a furajelor în carne. În 1975, spre exemplu, o tonă de carne de pasăre s-a obținut cu o cheltuială pentru furaje de circa 30 la sută mai mică decât cheltuielile pentru o tonă de carne de vită și circa 18 la sută mai mică decât pentru obținerea unei tone de carne de porc.

În sistemul organizatoric actual, producția de carne de pasăre a sporit de 6 ori într-un singur cincinal (1971—1975). Creșterea este rapidă, dacă o comparăm cu cea realizată în alte țări. (În Anglia, spre exemplu, producția de carne de pasăre a crescut de 6,5 ori într-o perioadă de 20 de ani — 1946—1966.) Din graficul nr. 1 rezultă tendin-

Graficul nr. 1: Dinamica efectivului de păsări, a randamentului și a producției de ouă pe locuitor



Tabel nr. 1
Gruparea cooperativelor agricole după numărul păsărilor (pentru ouă și carne) — capete —

Total C.A.P. cu efective la de păsări	pină 200	200— 500	500— 1 000	1 000— 2 000	2 000— 3 000	3 000— 4 000	4 000— 5 000	5 000— 7 500	7 500— 10 000	10 000— 15 000	peste 15 000	
	513	66	16	15	29	35	42	48	66	59	48	89

periență care s-a dovedit eficientă sub aspect economic și social.

O etapă superioară pe planul organizării producției avicole a constituit-o înființarea, în 1971, a Centralei pentru producția avicolă. Pînă la această dată se crease o bază materială solidă și se acumulase o experiență bogată în cadrul mai multor întreprinderi avicole, de stat, și chiar în sectorul cooperatist, ceea ce a impus saltul calitativ de ordin organizatoric.

de o zi și furaje și livrează ouă și carne.

Conducerea integrată a producției avicole a reprezentat o cotitură radicală pentru această activitate cu caracter tradițional. Sistemul a reprezentat — și reprezintă în continuare — o posibilitate de sporire rapidă și substanțială a producției de ouă și carne de pasăre. Ca singurul deținător al liniilor pure de păsări, al programelor de selecție și hibridare, al stațiilor de incubație și

Tabelul nr. 2
Gruparea cooperativelor agricole după producția medie de ouă obținută anual de la o găină ouătoare

Total C.A.P. cu efective la de găini ouătoare	pină 40	40— 60	60— 80	80— 100	100— 125	125— 150	150— 200	200— 250	peste 250	
	273	27	14	22	27	24	42	67	43	7

Ca organism de producție economic și tehnologic (și nu administrativ), centrala a integrat, prin fermele și întreprinderile sale, toate fazele procesului specific, de la selecția și hibridarea liniilor de producție pînă la producerea și exploatarea mătci de prăsilă. Pentru creșterea producției de carne și ouă deosebit de importantă s-a dovedit a fi integrarea, în cadrul centralei, a activi-

decii, singurul producător de hibridi de păsări din țară, Centrala pentru producția avicolă asigură materialul biologic necesar cooperativelor agricole de producție, unităților intercooperatiste și celor realizate prin cooperarea dintre unitățile avicole de stat și cooperatiste — precum și, aproape integral, gospodăriilor populației. Practic, prin furnizarea materialului biologic, prin asis-

Întreprinderea — teren de creativitate și de promovare a noului

Din nou despre relația ORGANIZARE-EFICIENȚĂ — sau cum INVESTIȚIA DE GÎNDIRE poate mări potențialul întreprinderii

CU O TRADIȚIE INDUSTRIALĂ de peste o jumătate de secol în domeniul fabricării feroneriei, **Întreprinderea de articole metalice pentru mobilă și binale din Arad** este, de fapt, o unitate nouă, datorită investițiilor considerabile de care a beneficiat în ultimii ani. Ea asigură economia națională, în special sectorul prelucrării lemnului, cu produse de un nivel tehnic tot mai înalt, competitive și pe piața externă.

Întreprinderea și-a asigurat, încă din anul trecut, un avans în realizarea sarcinilor actualului cincinal. Planul producției globale pe 1976 a fost depășit cu mai mult de 7%, în condițiile unor beneficii suplimentare de peste 47%. Anul acesta, paralel cu creșterea producției cu 47% față de nivelul din 1975 avem de rezolvat sarcini importante legate de începerile unei investiții care va dubla capacitatea de producție a întreprinderii, permițând ca la finele cincinalului să se asigure integral din țară accesoriile metalice pentru mobilier.

Contribuind la materializarea efortului pe care îl face statul pentru dezvoltarea fabricii, colectivul nostru consideră totodată de datoria sa de a face totul ca fondurile alocate, mijloacele fixe ce i-au fost încredințate să fie utilizate cât mai eficient. Cu alte cuvinte, **bazăm dezvoltarea nu numai pe investiții, ci într-o măsură crescândă pe propriul efort de gândire, de concepție, de organizare.**

Sub îndrumarea organizației de partid și cu colaborarea largă a specialiștilor, a muncitorilor frunțași și a maiștrilor, consiliul oamenilor muncii a reușit să finalizeze o serie de acțiuni având ca numitor comun eficiența economică.

● **LINII DE FABRICAȚIE.** O îmbunătățire substanțială a organizării producției și a muncii a constituit-o trecerea la **concentrarea și sectorizarea fabricației prin crearea de linii tehnologice pe grupe de produse.** Aceasta a permis folosirea mai bună a suprafețelor, pe care se realizează acum o producție cu peste 50% mai mare, în condițiile reducerii volumului de transport intern și ale diminuării cu o cincim a personalului auxiliar. Totodată, noua organizare a facilitat **extinderea în toate secțiile a acordului global**, creșterea pe această cale a cointeresării muncitorilor vădindu-se în rezultatele obținute.

● **FOLOSIREA SPAȚIULUI.** Unele hali de fabricație, având o înălțime constructivă mai mare decât cea necesară de proces tehnologic, s-a impus în mod logic **divizarea lor pe verticală.** Deasupra unei căi de acces din secția de sculărie-mecano-

energetic a fost amenajat, pe o platformă, spațiul necesar activității de prototipuri. La fel a fost asigurată amplasarea grupei de proiectare aferente secției. Intenționăm ca prin soluții similare să creăm condiții mai bune de funcționare pentru garderoba și baia întreprinderii. În spațiul rămas disponibil în urma etajării a fost organizată linia de fabricație a feroneriei pentru canapele extensibile — producție care

● **Investiții substituite printr-un efort de inteligență**

● **Concepția de organizare la baza unor realizări spectaculoase**

● **Spațiile de producție pot fi uneori mai bine folosite și pe verticală !**

● **Înoirea produsului și tehnologiilor își găsește corespondent în economii de ordinul milioanei**

● **Nu numai „cercetarea“ poate deschide noi perspective „producției“, ci și invers.**

● **Termenii unei formule a eficienței : dotare — tehnologii — cadre + organizare**

înainte se executa dispersat, implicând transportul pe distanțe de sute de metri a circa 50 tone de metal în fiecare lună.

● **TEHNOLOGII NOI.** Colectivul nostru și-a propus ca în cursul acestui cincinal să **innoiască în întregime gama de produse**, promovând soluții de un nivel tehnic ridicat. Încă în 1976 au fost asimilate 102 produse noi, anul acesta numărul lor se va ridica la peste 150. Acțiunea este astfel condusă, încât să ducă totodată la **creșterea tehnicității producției**; urmărindu-se din faza de proiectare conceperea de familii de produse cu mai multe repere tipizate, s-au creat posibilități pentru o mai largă introducere a **mecanizării**, a **procedeelor moderne de prelucrare a metalului.** Cu peste 120% s-a mărit productivitatea muncii la operațiile de găurire, filetare, montare, datorită mecanizării avansate la confecționarea dispozitivelor de cuplare pentru mobilier. O serie de accesorii de închidere și limitare se realizează în prezent prin turnarea sub presiune la cota finală. S-a extins procedeul

de prelucrare prin electroeroziune a SDV-urilor. Asimilarea unor tehnologii originale de galvanizare ne-a permis să economisim până acum un sfert de milion de lei valută, prin înlocuirea unor chimicale din import cu produse indigene.

● **DE LA BALAMALE, LA UTILAJE.** Ridicarea potențialului tehnic al întreprinderii, sub triplul aspect **dotare-tehnologii-cadre**, a oferit condiții pentru a aborda și unele sarcini complexe, care depășesc profilul de fabricație curent. La I.A.M.M.B.-Arad s-a inaugurat **producția de mașini**, prin realizarea unor utilaje și piese de schimb necesare lemnului : două tipuri de tocătoare de deșeuri, instalații de fabricare a firului fuzibil, pistoale pentru instalațiile de pulverizare a lacurilor poliesterice ș.a.

Nu știu cât de edificatoare pot fi pentru cititori exemplele la care am apelat aici, dar pe noi ele ne-au convins de un lucru : **producția poate corectă, completa, îmbunătăți soluțiile din cercetare și din proiectarea tehnologică și de investiții**, ceea ce confirmă justetea orientărilor stabilite de conducerea partidului privind **integrarea tot mai avansată, tot mai organică a acestor activități** călăuzite de criteriul unic al eficienței economice.

În acest sens ne-am preocupat ca pentru noua investiție să adoptăm, încă de la proiectarea ei, cele mai bune soluții de organizare a producției și a muncii, rezultate din experiența de până acum, din diversele studii elaborate.

Există suficiente argumente :

● bogăția de idei și soluții recoltate din adunările generale ale oamenilor muncii.

● antrenarea tuturor cadrelor tehnice la rezolvarea problemelor abordate de comisia inginerilor și tehnicienilor (din 82 de teme programate pe acest an, până în prezent au fost rezolvate 71, cu o eficiență antecalculată de peste 1,5 milioane de lei).

● rezultatele obținute de întreprindere în primele 7 luni (creșterea productivității muncii cu 15% față de realizările din perioada corespunzătoare a anului trecut ; o economie relativă de peste 300 de oameni ; reducerea consumurilor cu 15 tone de metal și 77 MWh de energie electrică)

pentru a aprecia că priceperea colectivului, spiritul novator în care el transpune în fapt, indicațiile partidului, pe căile indicate de Congresul consiliilor oamenilor muncii, înscris din plin în întreprinderea noastră în dinamica viguroasă a cincinalului revoluției tehnico-științifice.

Iosif RETEZAR

inginer-șef al I.A.M.M.B.-Arad

PERFEȚIONAREA SISTEMELOR INFORMAȚIONALE ȘI DE CONDUCERE

INDICAȚIILE de deosebită valoare teoretică și practică date de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la Congresul consiliilor oamenilor muncii, ansamblul documentelor acestui înalt forum al clasei muncitoare au evidențiat sarcinile concrete ce revin organelor de conducere colectivă din întreprinderi și centrale pe linia perfecționării continue a conducerii, a adâncirii democrației socialiste ceea ce presupune obligatoriu crearea unor structuri informaționale și de conducere care să permită participarea efectivă și activă a întregului colectiv la rezolvarea problemelor economico-sociale, înrădăcinarea spiritului angajării plene în procesul luării și executării deciziilor.

În consens cu cerințele actuale privind perfecționarea formelor și metodelor de informare și conducere la nivel micro- și macroeconomic, ne propunem să aducem în atenția specialiștilor unele aspecte teoretice și practice legate de extinderea formelor organizatorice ale muncii și conducerii colective, de creșterea eficienței deciziilor în condițiile utilizării sistemelor informatice — aspecte pe care le considerăm drept coordonate principale ale unui sistem de conducere științifică.

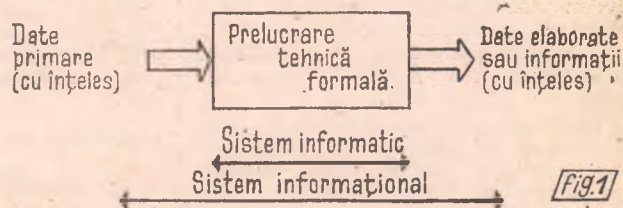
COMPLEXITATEA proceselor economico-sociale nu permite luarea deciziilor de către un singur om, oricât de experimentat și pregătit ar fi el. Aspectele multiple sub care trebuie cunoscut și analizat un proces economico-social cer cunoștințe din cele mai variate, iar ca o consecință directă, îmbinarea eforturilor mai multor specialiști, realizabilă numai printr-o muncă și conducere colectivă.

La structurarea sistemului informațional și de conducere trebuie, deci, să se țină seama ca la toate nivelurile ierarhice să se asigure condițiile necesare promovării consecvente a principiilor muncii și conducerii colective.

După cum se știe, procesul decizional cunoaște, ca principale etape: identificarea problemei, culegerea informațiilor; stabilirea criteriilor de evaluare a rezultatelor și a metodelor de filtrare adecvate; evaluarea diferitelor variante de decizii; luarea deciziei; organizarea realizării și controlul asupra modului de trecere de la decizie la acțiune).

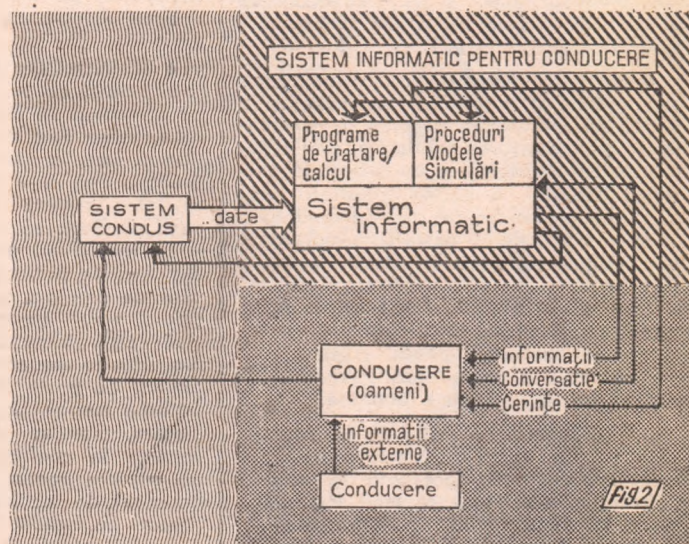
Ridicarea la un nivel calitativ superior a procesului decizional impune, în primul rând, creșterea eficienței economice a deciziilor. Aceasta este dată în principal de măsurile vizând apropierea conducerii de producție, fundamentarea deciziilor, luarea lor în timp util, imprimarea unui pronunțat caracter previzional și normativ, precizia, claritatea și simplitatea lor, participarea întregului colectiv la luarea deciziilor.

Îndeplinirea acestor deziderate implică utilizarea sistemelor informatice. În cadrul amplei acțiuni pe care partidul și statul nostru o desfășoară pentru modernizarea sistemelor de conducere, o atenție deosebită se acordă introducerii sistemului de conducere cu mijloace de prelucrare automată a datelor, cu prioritate în activități de conducere a producției (pregătirea fabri-



cației, gospodărirea stocurilor de materii prime și combustibil, aprovizionarea și desfacerea, optimizarea investițiilor, a transporturilor, în folosirea capacităților de producție și a forței de muncă, în urmărirea realizării indicatorilor economico-financiar. Totodată, sînt stabilite și urmărite consecvent măsuri pentru raționalizarea evidenței și eliminarea paralelismelor în culegerea informațiilor, pentru stabilirea fluxurilor informaționale ținînd seama de competențele și răspunderile organelor de decizie, de necesitatea de a îmbina conducerea unitară a activității economico-sociale cu autonomia funcțională.

INFORMAȚIA poate fi privită fie ca un proces prin care unor date li se asociază o anumită semnificație în legătură cu starea sau dinamica unui obiect, proces, fenomen etc., fie ca un șir de caractere dintr-un alfabet dat, care se prelucreză prin proceduri formale, astăzi mecanizabile sau automatizabile.



Informatica nu are în vedere înțelesul informațiilor, ci modul lor de colectare, transmitere, înmagazinare, prelucrare și obținere. În mod obișnuit, informatica este definită ca domeniul prelucrării automate a informației. Ea nu este decât un instrument ce se grezează întotdeauna pe un organism sau domeniu de activitate pe care-l deservește, materializându-se prin ceea ce numim sistem informatic.

Sistemul informatic tratează, deci, informația ca structură formală, prin echipamente de colectare, memorare, prelucrare și transmitere a datelor, folosind programe și modele. Prin urmare, în timp ce sistemul informațional se referă la conținutul informațiilor, sistemul informatic are o arie mai restrânsă, limitându-se la prelucrarea automată a structurilor de date și informații, (fig. 1).

Sistemul informatic pentru conducere poate fi definit ca fiind un ansamblu de mijloace și procedee automate, grefate într-un mediu care cuprinde sistemul condus și sistemul de informare pentru conducere (fig. 2)².

Din schema prezentată în fig. 2 se poate deduce ușor că utilizarea electronicii, automaticii și tehnicii de calcul conduce la „informatizarea” sistemelor informaționale tradiționale. Toate aceste mijloace și tehnici moderne permit automatizarea unor decizii de rutină, ceea ce conferă omului în sistemul de conducere un rol superior, în sensul creșterii valorii decizionale a acestuia, mai ales în condițiile complexității tot mai accentuate a sistemelor economico-sociale cu care sîntem confrunțați. În aceste condiții, de exemplu, este esențială utilizarea simulării, pentru a aprecia consecințele deciziilor în desfășurarea ulterioară a proceselor, pentru a ajunge într-un timp util la alegerea celei mai bune decizii în raport cu obiectivele propuse a fi îndeplinite.

În conducere, în procesul decizional, un rol din ce în ce mai mare îl au datele și informațiile. Volumul lor atingînd valori foarte mari, chiar pentru sisteme (proces) relativ simple, ele pot fi utilizate eficient numai în condițiile organizării după anumite criterii, care depind de domeniul în care sînt utilizate. În funcție de apariția unor date noi sau a unor cereri de utilizare, volumului organizat de date trebuie să i se atașeze mijloace adecvate pentru culegere și actualizare — sau de „conversație” cu beneficiarii de date și informații. Se ajunge astfel la ceea ce în mod curent se numește „bancă de date”, a cărei schemă generală este prezentată în fig. 3.



Un sistem gen „bancă de date” presupune, deci, existența celor trei elemente constituite:

- ansamblul organizat al datelor, adică baza de date;
- o rețea de schimburi cu sursele de informații (date) care alimentează baza de date;
- o rețea de schimburi cu beneficiarii care consultă baza de date, utilizînd limbaje adecvate de filtrare și obținere a rezultatelor dorite.

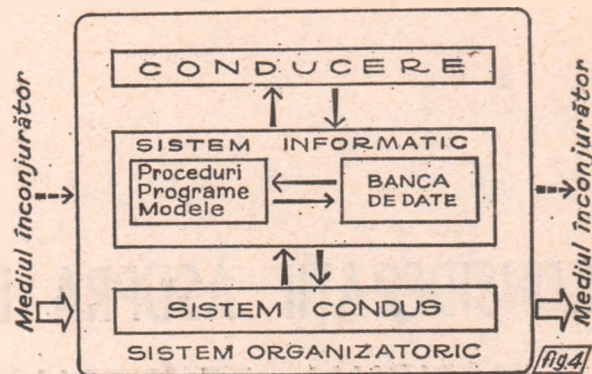
Considerînd ca o necesitate actuală organizarea sistemelor informatice avînd ca element principal banca de date, supunem atenției specialiștilor principalele obiective care considerăm că ar trebui să coordoneze întreaga activitate de proiectare și realizare a acestora.

Este vorba de eliminarea datelor de prisos (evitarea redundanțelor, utilizînd fișiere prevăzute cu referințe încrucișate); reducerea costului înmagazinării datelor; înlesnirea ținerii la zi, prin actualizare simultană pe baza aceleiași informații-eveniment; simplificarea modificării informațiilor sau a scoaterii celor inutile din fișiere și evitarea redefinirii pentru fiecare program a datelor referitoare la o aplicație sau alta, creînd în felul acesta independența între program și definirea datelor.

Putem spune că, dacă în viziunea tradițională prelucrarea este concepută ca o „circulație a datelor într-un program”, în conceptul băncilor de date ea este înlocuită cu aceea a „circulației unui program în baza de date”.

Un sistem informatic modern trebuie văzut ca o punere în

corespondență a modelelor, programelor diferitelor proceduri cu băncile de date, așa cum se arată schematic în fig. 4.



Sistemele informatice actuale, care lucrează după proceduri conversaționale, interactive, oferă un suport tehnologic deosebit de bine adaptat acestor cerințe.

În selectarea informațiilor (datelor) și constituirea băncilor de date, studiul trebuie orientat către:

- memorarea sistematică a informațiilor primare generale, odată cu fiecare operație cu influență asupra resurselor întreprinderii;
- organizarea bazei de date în funcție de relațiile intrinsece între elemente (relații statice), ca și de relațiile ce pot apărea în procesul prelucrării (relații dinamice);

optimizarea raportului debit de informații — capacitatea cognitivă a decidentului, plecînd de la ideea că la un debit și o structură de date se asociază o anumită capacitate cognitivă (banca de date, ca regularizator al fluxurilor de informații care circulă într-o organizație, trebuie să constituie o adevărată „memorie tampon”, capabilă să crească în mod artificial și puternic capacitatea cognitivă a decidentului).

În elaborarea sistemelor tip „bancă de date” se pune problema optimizării raportului integrare/diferențiere în conceperea sistemelor informaționale pentru conducere.

Diferențierea activităților, funcțiilor și aplicațiilor în cadrul sistemului informațional atrage după sine efectuarea unui studiu distinct privind sursele, obiectivele și subsistemele organizatorice asociate.

În condițiile în care diferențierea constituie un mijloc de reducere a complexității de cunoaștere în interior a proceselor și fenomenelor, integrarea asigură unitatea organizatorică, viziunea de ansamblu. Dacă informatica clasică a făcut din conceptul de integrare piatra unghiulară a întregii activități de proiectare și realizare a sistemelor informatice, informatica actuală, fără a neglija integrarea, constituie — prin mijloacele de care dispune — un important factor de diferențiere.

Conceperea sistemelor informatice pentru conducere care se grezează pe cele informaționale este legată de desfășurarea unor activități complexe și uneori de lungă durată, care trebuie să aibă în vedere:

- definirea obiectivelor generale ale sistemului în final și pe etape;
- structurarea rațională a sistemului din punctul de vedere al orientărilor funcționale, administrativ-teritoriale și de sinteză, precum și din punct de vedere tehnic (echipamente, programe, modele, bază de date etc.);
- modul de proiectare, realizare și punere în funcționare a sistemului.

În prezent există o bază pentru realizarea sistemelor informatice în economie, reprezentată atât de produsele de tehnică de calcul care se fabrică în țară într-o diversitate tot mai mare, cît și de unitățile de informatică și instituțiile antrenate în valorificarea acestei tehnici. Valorificarea depinde de mulți factori, printre care unul din cei mai importanți este gradul de pregătire al beneficiarului pentru asimilarea și utilizarea acestui puternic instrument, care este informatica.

conf. dr. I. VĂDUVA
dr. M. GURAN
asist. univ. drd. V. FLORESCU

1) P. Vagu: Conducerea, organizarea și planificarea unităților industriale. Ed. didactică și pedagogică, București, 1976.

2) M. Drăgănescu: Sistem și civilizație, Ed. politică, București, 1976.

CONSIDERAȚII ASUPRA LOCULUI ȘI ROLULUI FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ ÎN PROCESUL CREȘTERII ECONOMICE (I)

FONDUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE economico-socială reprezintă o categorie intrată nu de multă vreme în sfera complexă a categoriilor economiei politice socialiste. Definierea acestei categorii, stabilirea funcțiilor și a rolului său în procesul reproducției socialiste lărgite, evidențierea amplelor sale semnificații economice și sociale, constituie o însemnată contribuție a partidului nostru și în mod deosebit a secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, la îmbogățirea învățaturii marxist-leniniste privind edificarea noii orânduiri. În literatura economică originală s-au făcut de mai multe ori referiri la importanța și conținutul acestei categorii, subliniindu-se unanim însemnătatea sa în procesul de realizare a unei reproducții lărgite de tip intensiv, posibilitatea ca prin constituirea acestui fond să se dinamizeze în mai mare măsură acest proces. Ni se pare totuși necesar să insistăm asupra unor semnificații particulare ale fondului național de dezvoltare economico-socială, cu profunde implicații teoretice și practice.

Se știe astfel că pe un plan de maximă generalitate fondul național de dezvoltare economico-socială exprimă sintetic, în unitatea și interdependența lor, totalitatea resurselor de care dispune societatea socialistă pentru dezvoltarea social-economică. Din însăși analiza acestei definiții fondul național de dezvoltare economică și socială se impune ca o categorie complexă, exprimând relațiile social-economice în legătură cu formarea și folosirea sa. El apare totodată ca un concept macro-economic care integrează la nivel național totalitatea resurselor destinate dezvoltării atât în procesul formării cât și în cel al folosirii lor. Ni se pare interesant de subliniat totuși că, deși avem de-a face cu un concept macro-economic, el se formează și se folosește în practica unităților economice, ceea ce din capul locului impune realizarea unor acțiuni privind creșterea gradului de eficiență în alcătuirea și utilizarea acestui fond la toate nivelurile.

Pe de altă parte, în funcție de elementele sale componente acest fond este integrat produsului social final; el este totodată dependent, în cea mai mare măsură, de venitul național. Iată de ce îl apreciem ca un concept nemijlocit al creșterii economice, exprimând direct probleme ale sporului de produs social și de venit național. Tocmai pe această bază influențează reproducția și dezvoltarea în ansamblul lor.

Pentru a defini mai completă a surselor de constituire și a direcțiilor de repartizare

CU TOATE că asemenea considerații sînt — putem spune — unanim acceptate, în analiza practică a acestei categorii econo-

mice se scapă adesea din vedere unele dintre sursele de formare ale fondului național de dezvoltare precum și anumite forme de exprimare a acestuia. Astfel, în unele cazuri, nu se are în vedere că dezvoltarea presupune nu numai un spor de mijloace de producție, dar și spor de mijloace de consum neproductive. În aceste condiții deși în definiție se cuprinde ideea că fondul este format din totalitatea mijloacelor materiale, atunci cînd se fac precizări, constituirea sa este limitată, aproape în exclusivitate, la mijloace de producție și bănești, scăpîndu-se din vedere că în procesul dezvoltării sînt necesare și bunuri de consum neproductive pentru consumul forței de muncă antrenată suplimentar în mecanismul creșterii economice. De asemenea, există tendința de a se lua în considerare cu preponderanță sursele care sporesc fondul atît din punct de vedere valoric cît și natural-material, neglijîndu-se în unele cazuri rezervele de creștere care se formează în mecanismul reproducției sociale și care măresc posibilitățile creșterii acestui fond din punct de vedere material. Ne referim de pildă la economiile ce iau naștere în condițiile folosirii cu o eficiență sporită a fondurilor și care — așa cum este conceput în actualul cincinal — pot determina o creștere sensibilă a nivelului unor importanți indicatori economico-sociali.

Sînt elemente ce ne fac să apreciem fondul național de dezvoltare economico-socială ca fiind format din toate componentele necesare creșterii și dezvoltării economico-sociale, adică atît din fonduri productive cît și neproductive, atît din punct de vedere valoric cît și natural-material. În toate aceste cazuri ne referim la fondurile care lărgesc cîmpul activității productive, atît din punct de vedere cantitativ cît și sub aspect calitativ. De exemplu, în aprecierea dimensiunilor fondului național de dezvoltare economică și socială este necesar să se ia în considerare nu numai sumele pentru creșterea efectivă a mijloacelor de muncă ci și cele pentru modernizarea lor. De asemenea, trebuie să se țină seama nu numai de sumele necesare antrenării unui număr suplimentar de oameni în activitățile economice și social-culturale ci și de cele necesare creșterii gradului de calificare, instruire și educare.

Considerăm necesar să precizăm și un alt aspect. Fondul național de dezvoltare economico-socială este un concept larg care sintetizează ideea dezvoltării social-economice în ansamblul ei. Este deci un concept al societății socialiste multilaterale dezvoltate, care, ca și acesta din urmă, bineînțeles la altă scară de referință, exprimă dezvoltarea în totalitatea sa și nu numai pe cea economică. Prin aceasta, desigur, nu se neagă prioritatea și rolul hotărîtor al economicului, iar în cadrul acestuia

rolul hotărâtor al activității productive. Așa se explică de ce, răspunzând cerințelor de creștere accelerată a economiei naționale, și în condițiile utilizării acestei categorii economice ramurilor producției materiale li s-a alocat o parte tot mai mare din fondul național de dezvoltare economico-socială, (90% în cincinalul 1976—1980, comparativ cu 86% în perioada 1966—1975 și 83% în perioada 1956—1965).

O calitate tot mai ridicată pentru componentele fondului de dezvoltare

DIN COMPLEXITATEA problemelor pe care le ridică conceptul în discuție, ne vom opri pe scurt asupra unor chestiuni privind sursele sale de formare. Izvoarele fondului național de dezvoltare economico-socială cuprind toate resursele care contribuie la dezvoltare, la nivel macroeconomic, microeconomic și chiar la nivelul individual.

Fondul de acumulare (de dezvoltare), constituie principala resursă a fondului național de dezvoltare economico-socială. Mărimea concretă (absolută și relativă, ca rată, precum și proporția pe locuitor) diferă de la țară la țară și, în cadrul aceleiași țări, de la o perioadă la alta. Este o mărime variabilă, funcție în primul rând, de eforturile întreprinse pentru dezvoltare precum și de dimensiunile venitului național. Întreaga experiență a umanității dovedește că pentru țările în curs de dezvoltare se impune alocarea din venitul național a unei importante părți pentru dezvoltare, opțiune menită să asigure și să accelereze procesul creșterii economice, ajungerea din urmă a țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. Deși rata acumulării pentru țările în curs de dezvoltare trebuie să fie dintre cele mai înalte, nu poate depăși anumite limite. În socialism ea se înscrie în sistemul general de a asigura, în contextul dat, în mod uzual maximizarea fondului de consum sau a fondului bunăstării sociale, ș.a. pe o anumită perioadă de timp. Rata acumulării este, desigur, strâns legată și de valoarea absolută care revine fiecărui procent din venitul național destinat dezvoltării, de conținutul material al părții care se acumulează, de locul și rolul factorilor de eficiență în ansamblul creșterii economice, de relațiile economice externe ș.a.

În țara noastră, pe măsura creșterii susținute și în ritm rapid a venitului național, valoarea absolută care revine fiecărui procent de acumulare a crescut continuu. Astfel, în 1970 un procent al fondului de dezvoltare era egal cu 721,14 milioane lei, în timp ce în 1975, valoarea acestuia se ridică la 1230,46 milioane de lei, iar în 1975 la 3 617 milioane de lei¹⁾. Corelat și cu tendința de mărire a ratei, au rezultat condiții tot mai mari de dezvoltare pe seama fondului respectiv. De asemenea pe măsura înfăptuirii procesului de industrializare s-au dezvoltat condițiile tehnico-materiale pentru acoperirea cu mijloace calitativ superioare a fondului de dezvoltare.

Bunăoară, greutatea specifică a grupei „A” în total industrie a crescut de la 53% în 1950, la 72,3% în 1975, adică de 1,36 de ori. Semnificative sînt și schimbările pe principalele subramuri ale industriei. Astfel, construcțiile de mașini și prelucrarea metalelor au cunoscut o modificare mai accentuată de la 13,3% în total industrie în 1950, ridicându-se la 32,4% în 1975, ceea ce înseamnă o creștere a ponderii de 2,43 ori. Împreună cu industria chimică, energia electrică și termică, cu metalurgia fieroasă și neferoasă, pentru aceeași perioadă ponderea a crescut de 2,2 ori²⁾. În condițiile orientărilor novatoare intervenite cu deosebire după Congresul al IX-lea, numai în cincinalul 1971—1975, industria metalurgică, construcțiile de mașini și industria chimică — sectoare în cadrul cărora s-au dezvoltat prioritar activitățile complex prelucrătoare, strîns legate de promovarea progresului tehnico-științific — și-au sporit greutatea specifică în total industrie de la 47,7% la 54,8%, adică de 1,1 ori³⁾. A crescut astfel capacitatea industriei de a rezolva probleme tehnice tot mai complexe, de a realiza produse de înalt nivel tehnic, de calitate superioară, de a valorifi-

ca superior resursele țării. În ultimul deceniu s-au creat condiții ca această ramură să susțină în tot mai mare măsură înzestrarea cu tehnică modernă a întregii economii, participarea largă a țării noastre la cooperarea economică internațională. În condițiile unor asemenea succese calitative, alocându-se pentru dezvoltare circa o treime din venitul național, industria și economia românească au înregistrat succese de mare amploare, ce se bucură de o binemeritată apreciere pe plan mondial.

În ansamblul fondului național de dezvoltare economico-socială ponderea ratei acumulării poate varia în condițiile rolului crescînd al fondului de amortizare, într-o măsură tot mai mare acesta transformîndu-se din fond de înlocuire în fond de dezvoltare. Dar înainte de a trece la analiza fondului de amortizare și a condițiilor de transformare a lui în fond de dezvoltare să ne oprim, pe scurt, asupra factorilor care, independent de raportul în care venitul național se împarte pentru dezvoltare și consum, potenează volumul acumulării. În acest cadru creșterea productivității muncii deține un loc important. Ea sporește posibilitățile acumulării pe mai multe căi. Considerînd constante alte împrejurări, influența creșterii productivității muncii asupra ieftinirii mijloacelor de muncă, bunurilor de consum neproductiv sau asupra obiectelor muncii, apare ca factor exogen unei anumite unități. Să ne referim, de exemplu numai la influența pe care productivitatea o are asupra obiectelor muncii. Scăderea valorii acestora prin creșterea productivității muncii, permite achiziționarea lor mai ieftin, creîndu-se astfel posibilitatea realizării unei economii a cărei utilizare poate lărgi câmpul activității etc. În cadrul întreprinderii, creșterea productivității muncii are influențe multiple. În contextul respectării proporțiilor dintre ritmul de creștere al acesteia și cel al fondului mediu de retribuție, productivitatea muncii conduce la sporirea plusprodusului și pe această cale la sporirea posibilităților de acumulare.

Creșterea fondurilor în funcțiune, efect al unei acumulări sporite, devine la rîndul său factor de sporire a acesteia. Cu cît fondurile din sfera productivă sînt mai mari, cu atît scara producției este mai întinsă și chiar dacă alte condiții rămîn constante, posibilitățile de acumulare cresc deoarece masa plusprodusului sporește. Din punct de vedere organizațional acumularea este potențată și de accentuarea proceselor de centralizare, specializare, profilare, cooperare, combinare etc. În socialism, ea este amplificată la scară socială de posibilitatea conducerii științifice a întregului ansamblu național. Se înlătură astfel risipa de mijloace materiale și umane, specifică societăților bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție. La rîndul ei, economisirea materiilor prime, materialelor, surselor de energie realizată în procesul de reproducție permite transformarea unei părți din fondurile de compensare a acestora, din fond de înlocuire în fond de dezvoltare.

Nu este lipsit de importanță nici faptul că atunci cînd se discută problemele fondului de dezvoltare să fie luat în considerație și serviciul gratuit pe care mijloacele fixe îl fac proprietarilor. „În măsura în care — arată K. Marx — aceste mijloace de muncă participă la crearea produsului fără să-i adauge valoare, adică în măsura în care ele sînt folosite, în întregime, dar nu sînt consumate decît parțial, ele prestează... același serviciu gratuit pe care îl prestează forțele naturii, apa, aburul, aerul, electricitatea etc. Acest serviciu gratuit al muncii trecute, înglobate și însuflețite de munca vie, se acumulează o dată cu creșterea proporțiilor acumulării”. Serviciul gratuit constă, deci, în aceea că deși fondurile fixe se uzează, deși valoarea lor scade pe măsura amortizării, ele pun în funcțiune aceeași forță de muncă ca atunci cînd ele erau noi, deci se creează aceeași valoare nouă din care o parte se acumulează ca în primul an de funcționare. Acest serviciu gratuit crește pe măsura sporirii volumului și a ponderii mijloacelor fixe în funcțiune.

lector. univ. dr. Maria CURTEANU

¹⁾ Vezi „Avuția națională a României socialiste” de Manca Mănescu în „Era socialistă” nr. 11/1975.

²⁾ Calculat după Anuarul statistic al R.S.R., București, 1976, p. 47; Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului național unic pe 1971—1975, „Scînteia” din 4 februarie 1976; Legea pentru adoptarea planului național unic de dezvoltare economico-socială a R.S.R. pe perioada 1976—1980.

³⁾ Calculat după Anuarul statistic al R.S.R., 1976, p. 86.

⁴⁾ Calculat după „Scînteia”, 4 febr. 1976, p. 2.

CU PRIVIRE LA METODOLOGIA STABILIRII PREȚURILOR UTILAJELOR NOI ÎN CORELAȚIE CU VALOAREA DE ÎNTREBUINȚARE (II)

ÎN PRACTICA stabilirii prețului utilajelor noi, cu performanțe tehnico-funcționale superioare limita minimă, la care ne-am referit în prima parte a articolului, constituie punctul de plecare în stabilirea prețului, iar asigurarea ei condiția obiectiv necesară pentru producerea noului utilaj. În condițiile în care beneficiarul nu acceptă un preț peste această limită sau cel puțin egal cu această limită, atunci nici întreprinderea producătoare de utilaj nu va accepta producerea sa.

Metodologia de determinare a limitei minime a prețului este în esență sa simplă și folosită în toate cazurile. Ea se întemeiază în mod strict pe comensurarea efortului economic necesar producerii noului utilaj și eficiența minimă a acestui efort, determinată de rata eficienței realizată de întreprinderea producătoare de utilaj în condițiile producerii utilajului existent. Având în vedere prețul utilajului etalon limita minimă a prețului utilajului nou este dat de relația :

$$\lim. \min. Pu_1 = Cu_1 + eCu_1 = Cu_1(1+e) \quad (4)$$

Evident, dacă utilajul nou se vinde la un preț determinat de limita sa minimă, atunci întreaga economie de cheltuieli, realizată prin înlocuirea în exploatare a utilajului existent cu cel nou, va apare ca plus de eficiență în avantajul beneficiarului. Prin urmare costul producției sale va fi minim. Astfel, în baza relației (2) se poate trage concluzia că :

$$\lim \cdot \min \cdot Pu_1 + Cq_1 = \min \cdot C_1 r_1 d_1 \quad (5)$$

Limita maximă a prețului utilajului nou reprezintă acel nivel al prețului său de achiziționare peste care întreprinderea beneficiară nu poate renunța la înlocuirea utilajului existent cu riscul deteriorării eficienței activității sale, respectiv cu riscul creșterii costului producției. Conform relației (1), costul producției $r_1 d_1$, realizată cu utilajul existent, respectiv $c_0 r_1 d_1$, era egal cu $nPu_0 + nCq_0$. Expresia $nPu_0 + nCq_0$ reprezintă limita maximă a costului producției beneficiarului, în cazul înlocuirii utilajului existent cu cel nou. Aceasta se poate exprima prin relația :

$$nPu_0 + nCq_0 = \max \cdot c_1 r_1 d_1 \quad (6)$$

Diferența dintre limita maximă a costului producției beneficiarului și limita minimă a acestui cost reprezintă economia de cheltuieli obținută, respectiv sporul de eficiență. Ea rezultă din relația :

$$E = \max \cdot c_1 r_1 d_1 - \min \cdot c_1 r_1 d_1 = nPu_0 + nCq_0 - \lim. \min \cdot Pu_1 - Cq_1 \quad (7)$$

Evident, costul producției $c_1 r_1 d_1$, respectiv $Pu_1 + Cq_1$, ia valoarea maximă, apropiată de expresia $nPu_0 + nCq_0$, atunci cînd prețul utilajului ia valoarea maximă.

Din relația (6) rezultă că :

$$nPu_0 + nCq_0 = \lim \cdot \max \cdot Pu_1 + Cq_1 \quad (8)$$

Din relația (8) rezultă astfel limita maximă pe care o poate lua prețul utilajului nou, după cum urmează :

$$\lim \cdot \max \cdot Pu_1 = nPu_0 + nCq_0 - Cq_1 \quad (9)$$

Limita maximă a prețului utilajului nou rezultă astfel ca diferență între costul total al producției realizate cu n utilaje existente și cheltuielile aferente aceleiași producții, realizate însă cu utilaj nou, altele decît prețul utilajului. Din compararea expresiilor :

$$nPu_0 + nCq_0 - \lim \cdot \min \cdot Pu_1 - Cq_1 = E \quad (10)$$

și

$$nPu_0 + nCq_0 - \lim \cdot \max \cdot Pu_1 - Cq_1 = 0$$

rezultă că

$$\lim \cdot \max \cdot Pu_1 - \lim \cdot \min \cdot Pu_1 = E$$

și că

$$\lim \cdot \max \cdot Pu_1 = \lim \cdot \min \cdot Pu_1 + E \quad (11)$$

Prin urmare, atunci cînd prețul utilajului este stabilit la limita sa minimă, economia de cheltuieli realizată apare în totalitatea ei ca plus de eficiență în favoarea beneficiarului. Dimpotrivă, atunci cînd prețul utilajului este stabilit la limita sa maximă, economia de cheltuieli apare în totalitatea ei ca plus de eficiență în favoarea unității producătoare de utilaj și reprezintă parte componentă a prețului utilajului.

Stabilirea corectă a prețului noilor utilaje, între cele două limite, prezintă o în-

semnătate deosebită în stimularea introducerii lor în fabricație și exploatare și, în consecință, în realizarea economiei de muncă socială scontate, exprimată într-o eficiență sporită a activității totale desfășurată de producătorul și beneficiarul de utilaje. Pentru ca înlocuirea unui utilaj cu altul să aibă loc, înlocuirea respectivă trebuie să asigure o eficiență sporită ambilor parteneri. Pentru aceasta sînt însă necesare două condiții. Prima condiție este ca această înlocuire să constituie într-adevăr o economie de muncă socială, respectiv de costuri de producție. A doua condiție este să se găsească acel nivel al prețului noului utilaj, care să departajeze în mod corect venitul net suplimentar, rezultat în urma acestei economii, între cei doi parteneri, pentru ca primul să fie interesat în fabricarea lui, iar celălalt în folosirea lui. Evident, dacă nu există prima condiție, atunci nu există nici cea de-a doua, deoarece prin preț nu se crează nici un fel de economie de muncă socială. Prețul poate doar departaja efectul acestei economii, în cazul în care ea există deja. Economia de muncă socială este expresia progresului tehnic, reprezentat de înlocuirea utilajului existent cu altul nou, această economie existînd realmente, indiferent de nivelul prețului stabilit.

Legea nr. 19/1971 prevede ca „prețul rezultat din corelare să asigure beneficiarilor — la efect util egal — cheltuieli mai mici sau cel mult la același nivel cu cele determinate de folosirea produselor similare existente, iar unităților producătoare, realizarea unui beneficiu stimulat și după caz — a impozitelor, conform normelor legale. În cazul în care produsul nou nu asigură eficiența prevăzută la alineatul precedent se interzice fabricarea produsului și stabilirea prețului respectiv”. Contrapunind cele două alineate ale art. 20 din lege, rezultă cu claritate că în cazul în care există un preț stabilit prin corelare, care să asigure o eficiență sporită, atît beneficiarului, cit și producătorului de utilaj, atunci înlocuirea utilajului existent cu cel nou este eficientă, are semnificația unei certe economisiri a muncii sociale. În caz contrar, înlocuirea nu este eficientă și trebuie interzisă. Evident, dacă prin această înlocuire se realizează o economie de cheltuieli suficient de mare, atunci există niveluri de preț care să asigure o eficiență sporită, în proporții diferite însă, atît producătorului de utilaj, cit și beneficiarului.

Prețul efectiv se determină astfel, pe baza unei duble corelări : pe de o parte, pe baza corelării cu costul utilajului, pe de alta, pe baza corelării cu nivelul calitativ al valorii sale de întrebuințare, nivel exprimat în economia de costuri pe care o aduce înlocuirea utilajului existent cu utilajul nou. Din corelarea pe baza costului rezultă limita minimă a prețului utilajului nou. Dimpotrivă, din corelarea cu nivelul calitativ al valorii sale de întrebuințare rezultă limita maximă a prețului. Limita minimă și economia de costuri pe care o aduc beneficiarului folosirea utilajului nou, în condițiile în care acesta este evaluat la limita sa minimă.

Dacă diferența dintre cele două limite reprezintă sporul total de eficiență realizat prin înlocuirea utilajului existent cu utilajul nou, atunci este evident că numai o parte a acestui spor va trebui încorporată în prețul efectiv al utilajului nou. Cealaltă parte urmînd să se exprime într-o reducere a costului producției beneficiarului.

Metodologia de determinare a celor două limite se bazează, în ultimă instanță, în mod strict, pe analiza costurilor de producție și anume : determinarea limitei minime pe analiza costului utilajului, iar determinarea limitei maxime pe analiza costului producției beneficiarului, în condițiile în care prețul utilajului este evaluat la limita sa minimă. Metodologia în vigoare are, de asemenea, în vedere cele două limite prezentate mai sus. Numai că determinarea limitei maxime a acestui preț nu se bazează pe analiza costului producției beneficiarului, ci pe evaluarea directă a caracteristicilor tehnico-funcționale ale utilajului. Dar analiza acestor caracteristici nu permite comparația de ansamblu a două utilaje, găsirea unor valori numerice care să exprime raportul dintre ele sub aspect calitativ, decît în condițiile în care acordăm fiecărei caracteristici o valoare, în mare măsură arbitrară, depinzînd de cel care face evaluarea. Pe de altă parte, caracteristicile tehnico-funcționale nu au o importanță în sine, ci numai prin efectul lor în exploatare, respectiv prin sporul de eficiență pe care îl asigură utilizarea utilajului nou în comparație cu cel existent. Fiecare caracteristică tehnico-funcțională a utilajului aduce o modificare a costurilor producției beneficiarului, unele acționînd în sensul reducerii lor, altele în sensul sporirii lor. Nivelul calitativ de ansamblu al acestor caracteristici poate fi apreciat numai prin economia totală de costuri pe care o aduce înlocuirea utilajului existent cu cel nou. Eficiența înlocuirii unui utilaj cu altul mai perfecționat rezultă din faptul că producția crește în mai mare măsură decît costul ei.

Caracteristicile economice ale oricărui utilaj pot fi împărțite în două mari categorii : caracteristici de randament, respectiv de producție (dr) și caracteristici de consum (c). Astfel, să presupunem că trebuie să determinăm prețul efectiv al unui autocamion, cu caracteristici tehnico-funcționale superioare, în raport cu cel existent în fabricație și exploatare. Unitatea beneficiară are de executat un anumit plan de producție. Într-o perioadă, egală cu durata sa de serviciu, autocamionul de tip nou înlocuiește un număr de n autocamioane de tip existent. Randamentul său sporit de n ori rezultă dintr-o capacitate de încărcare și putere mai mare, dintr-o viteză mai mare, din realizarea unor dispozitive pentru scurtarea timpului de încărcare și descărcare și eventual, dintr-o durată de serviciu mai mare.

Pe de altă parte, fiecare caracteristică tehnico-funcțională, luată separat, influențează asupra diferitelor costuri ale producției realizate pe unitatea de utilaj. Astfel, costul total al lucrărilor realizate cu un autocamion rezultă din însumarea

diferitelor cheltuieli, ca : retribuția șoferilor, cheltuielile de întreținere și funcționare (carburanți, lubrifianți, piese de schimb, valoarea diferitelor lucrări de reparații), cota parte din cheltuielile generale ale secției și cele ale întreprinderii. Ponderînd costul total al producției realizate pe un autocamion existent în exploatare ($n c_0 d_0 r_0$) cu numărul de autocamioane înlocuite în exploatare de un autocamion nou determinăm limita maximă a costului producției realizate pe un utilaj nou, aceasta putîndu-se exprima prin următoarea relație :

$$\lim \cdot m \cdot c_1 d_1 r_1 = n c_0 d_0 r_0 = n(Pu_0 + Cq_0)$$

Scăzînd din această limită maximă cheltuielile ocazionate de exploatarea unui autocamion (Cq_1), altele decît prețul său de achiziționare, rezultă limita maximă a prețului autocamionului nou.

Astfel,

$$\lim \cdot \max \cdot Pu_1 = n(Pu_0 + Cq_0) - Cq_1$$

Scăzînd din această limită maximă limita minimă a prețului rezultă mărirea totală a sporului de eficiență realizată prin înlocuirea autocamionului existent cu cel nou. Adînd la limita minimă a prețului o parte din acest spor total de eficiență obținută rezultă prețul efectiv.

O astfel de metodologie elimină situațiile în care stabilirea prețului are în vedere numai sporirea eficienței unităților producătoare de utilaje, neglijîndu-se eficiența unităților economice beneficiare, cărorora uneori li se impune achiziționarea unor utilaje la prețuri care nu numai că nu le asigură o eficiență sporită, dar nici cel puțin eficiența anterioară, deoarece prețul superior este corelat nu în raport cu eficiența economică în exploatare, ci direct cu caracteristicile tehnico-funcționale. Dar între caracteristicile tehnico-funcționale și eficiența în exploatare a utilajului nu există o legătură directă, nemijlocită, ci, dimpotrivă, mijlocită, prin intermediul randamentului și costurilor pe unitatea de utilaj în exploatare, eficiența rezultînd dintr-o creștere cu precădere a randamentului față de costuri. Evaluînd numai caracteristicile tehnico-funcționale și respectiv numai randamentul nu putem cunoaște nimic despre eficiența înlocuirii utilajului existent cu utilajul nou și nici stabili în mod corect prețul. Mai mult, nu putem cunoaște nici dacă progresul tehnic realizat prin ridicarea caracteristicilor tehnico-funcționale ale utilajului aduce sau nu o economisire a muncii sociale, are sau nu valoarea unui progres economic cert.

Metodologia pe care o propunem corespunde, după părerea noastră, în cel mai înalt grad, prevederilor art. 20 din legea cu privire la regimul prețurilor și tarifelor. Ea este, de asemenea, pe deplin aplicabilă, fără greutăți, la toate categoriile de utilaje, atît în cazul în care pe un utilaj sînt prelucrate mai multe produse sau se efectuează mai multe operații, cit și în cazul în care un produs este prelucrat pe mai multe utilaje.

conf. Victor ONCESCU
Universitatea din Craiova

CU AJUTORUL particularităților structurale reliefate de autorii occidentali, expuse în articolul precedent, aceștia elaborează o serie de criterii ce servesc la stabilirea unei tipologii a modernizării economiei, cu consecințe defavorabile pentru progresul economic al țărilor rămase în urmă.

Economiștii amintiți acordă o anumită predilecție discuției asupra alegerii tipului de structură merit să înlocuiască actuala conformație înapoiată. Ei se concentrează asupra dilemei: „orice creștere trebuie să fie conformă unui anumit tip determinat” sau este mai bine „a se distinge mai multe modalități”, în funcție de nivelul de dezvoltare deja atins.

În acest cadru, conceptul filozofic de **structură**, „ca singurul punct posibil de întâlnire a particularităților părților și specificității ansamblului”, stă la baza susținerii ideii că deosebirile dintre structurile economice ale țărilor subdezvoltate și cele dezvoltate reprezintă, înainte de toate, trepte ale diverselor stadii de dezvoltare la care au ajuns, implantate pe condiții specifice și, ca atare, în stabilirea tipului de activități potrivit fiecărei economii naționale nu trebuie făcută raportarea la „o schemă ideală” – ca de pildă cea descrisă de Colin Clark și de Jean Fourastié.

Ignorarea industrializării ca factor de bază al progresului economic și social, printr-o subtilă demonstrație a necesității îndepărtării schemei „prea generale”, „nepotrivite”, a evoluției prin cele trei sectoare, reflectă interesele capitalului monopolist, de menținere a actualelor structuri înapoiate, preponderent primar-agrar, generatoare de profituri și dependență. Căci, în fond, pe baza schimbărilor structurale ce se produc în procesul dezvoltării, conform teoriei lui C. Clark, țările slab dezvoltate ar trebui să se afle în faza creșterii industriale (sectorul secundar), de unde și justificarea, ca o realitate obiectiv-istorică, a necesității industrializării țărilor rămase în urmă. Afirmarea și reafirmarea posibilității și avantajelor industrializării, demonstrată de marxism-leninism nu numai teoretic, ci și prin practica istorică a țărilor socialiste, prin ritmul accelerat de

SEMNIFICAȚIA UNOR TEORII REFERITOARE LA MODERNIZAREA STRUCTURILOR ÎN ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE (II)

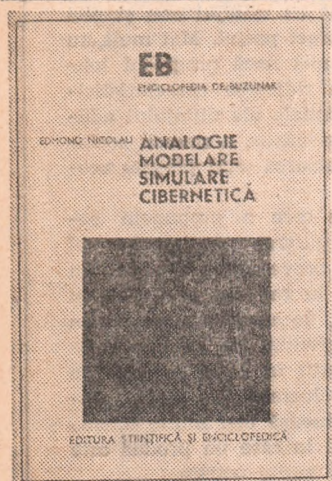
industrializare și, în consecință, de dezvoltare economică multilaterală a țării noastre, fapte recunoscute și de foruri internaționale, ca O.N.U., explică această nouă orientare din economia politică burgheză, de susținere a intereselor capitalismului monopolist printr-o respingere perfidă – chemind la respectarea **specificității** – a procesului istoric de transformare structurală eficientă prin industrializare. Această poziție este deschis exprimată de G. Leduc care, discutând problemele țărilor în curs de dezvoltare, afirmă că „...în orice caz, nu este sigur că drumul progresului economic trece întotdeauna prin industrializare”.

Obiecția față de crearea unor noi structuri economice interne, propice dezvoltării și în perspectivă, reluând o teză mai veche a lui J. Viner¹⁾ că „nu există avantaje inerente unui anumit tip de activități”, se reflectă într-o serie de teorii ce recomandă alegerea proporțiilor intersectoriale și a tehnicii de producție în funcție de talia țării și de o serie de parametri care definesc tipul național de

subdezvoltare. În cadrul discuțiilor mai largi privitoare la consecințele economice ale dimensiunii națiunilor, începute acum mai bine de un deceniu, teoriile care condiționează transformările structurale de mărimea unei țări aparțin unor cunoscuți economiști occidentali ca S. Kuznets, Ch. Prou, W. Goodwin, R. Nurkse, A. Lewis, L. Stoleru. Definind drept națiuni mici pe cele „a căror populație este egală sau sub 10 milioane de locuitori” și subliniind că în stabilirea taliei trebuie avută în vedere și potențialul economic și social, S. Kuznets susține că dimensiunea teritoriului exercită un efect limitativ asupra aprovizionării în resurse naturale și ireproductibile, scumpește mult costul înzestrării minime a economiei, pentru că „nivelul minim de echipare cerut de anumite industrii nu este compatibil cu o talie redusă a țării”. De unde rezultă că depășirea handicapului miciei dimensiunii pornind de la actuala structură economică nediversificată, este posibilă doar prin dezvoltarea activităților economice pentru care „se poate dispune de avantaje comparabile”.

Încercarea de eliminare, pur și simplu a problemei-cheie a țărilor rămase în urmă, crearea unei puternice industrii naționale proprii, capabile să le înarmeze cu posibilități de dezvoltare și în perspectivă, nu numai pe termen scurt, este evidentă. Dar ea este și mai ușor sesizabilă în concepția prof. american W. Goodwin reluată și dezvoltată în vederea particularizării programelor de dezvoltare a țărilor excoloniale de Ch. Prou. Acesta susține că crearea unei industrii siderurgice se justifică numai în țări mari, precum China, India, Japonia; chiar pentru această ultimă țară, care trebuie să importe minereul său de fier, justificarea se află în succesul operațiunii. Dar „ne putem întreba dacă ea se impune într-adevăr țărilor de talie modestă, având de exemplu, mai puțin de 20 sau 30 milioane de locuitori și care nu sînt special favorizate în resurse naturale”. Caracterul obiectiv, dacă nu și subiectiv, neocolonialist al acestei teorii reiese și din invocarea imposibilității realizării soluției cooperării – ca un răspuns la restricția taliei mici. Această idee este preluată elogios de la

FIȘE



● Tema centrală a cărții prof. dr. doc. ing. Edmond Nicolau Ana-

logie • Modelare • Simulare cibernetică (Editura Științifică și Enciclopedică, București 1977. 208 p.) o constituie analogia ca metodă generală de cercetare științifică. Se analizează metodele și tehnica simulării în domeniul fizicii, logicii, neurofizilogiei, economiei politice ș.a. Astăzi aproape nu există domeniu de activitate în care să nu fi pătruns metodele cibernetice, și, odată cu ele, calculatorul. Dar calculatorul, spune autorul, este în fond un model. Datorită calculatorului electronic, simularea a căpătat o largă circulație și a apărut o posibilitate pe care cercetătorii nu au mai avut-o niciodată în trecut: „teoria elaborată azi poate fi testată chiar azi, deoarece metodele contemporane de simulare pot modifica scara timpului, concentrând secole în secunde, sau din contră, dilatând convenabil modul în care se scurge timpul pe

model”. După considerații generale despre analogie și modele, se prezintă metode de modelare a activității logice, modele de neuroni, modelul balanței legăturilor dintre ramuri, modele dinamice utilizate în economie ș.a.

Prețurile în domeniul cercetării și dezvoltării

● În articolul Za prilagane mehanizma na tenite v naučnoisledovatel'skata i razvojnata deinost (Cu privire la aplicarea mecanismului prețurilor la lucrările de cercetare și dezvoltare), apărut în nr. 4/1977 al revistei IKONOMICESKA MISL a Institutului de economie de pe lângă Academia Bulgară de Științe, D. Stanoev propune introducerea mecanismului prețurilor în domeniul cercetării științifice. Pornind de la esența prețurilor, de la metodele de calculare a lor, precum și de la rolul lor sti-

mulativ, D.S. preconizează introducerea prețurilor în domeniul cercetării, îndeosebi pentru lucrările cu caracter aplicativ incluse în programele de ramură. Pentru lucrările destinate consumatorilor externi ar urma să se calculeze prețuri care să cuprindă beneficiul, iar pentru propriile trebuințe – doar prețul de cost. Forma principală a determinării acestor prețuri ar trebui să fie cea contractuală, pe baza cheltuielilor planificate. În prețul producției științifice ar urma după autor, să se introducă un beneficiu cel puțin egal cu beneficiul obținut în ramura sau subramura corespunzătoare.

Un manifest antikeynesist

● Într-o declarație apărută în Frankfurter Allgemeine Zeitung sub titlul Die Inflation kann gestoppt werden (Inflația poate fi oprită) și republicată de „Pro-

A. Goodwin, care scrie: „...pentru țările mai mici decât India sau China... problema este mai mult sau mai puțin insolubilă”. Este fundalul revoluției tehnico-științifice contemporane, în condițiile interdependenței și întrepătrunderii crescânde dintre fenomenele și procesele ce se desfășoară pe plan național și internațional, negarea posibilităților tuturor statelor, indiferent de mărime, de dotare în resurse și nivel de dezvoltare, de a-și soluționa problemele vieții economice, este nu numai lepășită, dar și profund adversă progresului în general.

De teoria structurării economiei după alia țării ține și teoria **insuficienței pieței interne** din țările în curs de dezvoltare, formulată acum două decenii, de R. Nurkse²⁾, iar susținută insistent, cu aparente modificări și unele adăugiri și astăzi. Aspectul esențial al acestei teze, pe care o înalțăm și la economiștii americani C. Young și P. Rosenstein-Rodan, constă în considerarea dimensiunii pieței interne drept o restricție importantă a dezvoltării economice a țărilor rămase în urmă. Argumentarea trăsăturii de talie mică, care, după cum am văzut, variază la cei alți autori, de la 10 milioane locuitori la dimensiuni ce se situează pînă imediat sub nivelul Indiei, nu derivă neapărat din faptul că „țările sînt prea mici, ci că ele sînt prea sărace pentru a alimenta piața industriei locale”. Explicit, modicitatea pieței interne s-ar datora venitului redus pe locuitor, slabei puteri de cumpărare a consumatorului, ca și structurii cererii. Soluția ar fi investirea într-o gamă largă de ramuri, dar mai puțin în industrie și în nici un caz în industria producătoare de mijloace de producție. Astfel, Arthur Lewis, care atribuie acestei orientări valoarea unui postulat al „aritmicii planificării din țările în curs de dezvoltare”, afirmă că „Într-o țară în care jumătate din locuitori sînt agricultori, care sînt încă în stadiul de subsistență și nu au bani de consacrat bunurilor manufacturate, importanța producției industriale este inacceptabil limitată³⁾”. După părerea lui A. Lewis, țările mici vor găsi mai rentabil să înceapă cu bunuri de consum și nu trebuie „să se lanseze în producția bunurilor de echipament” decât „cînd piața in-

ternă se va fi lărgit și competențele s-ar fi multiplicat” dar și atunci doar „prin intermediul service-ului și al reparațiilor”.

Caracterul potrivnic industrializării se exprimă și sub forma considerațiilor despre efectele costisitoare și dezechilibrante ale acesteia în cadrul economiilor mai puțin dezvoltate.

Se susține necesitatea dezvoltării agriculturii ca o prioritate de început și pe termen lung a creșterii economice din aceste țări. Este indubitabil că agricultura reprezintă o resursă importantă a creșterii producției în țările în curs de dezvoltare. De asemenea, teza necesității sporirii productivității în agricultură, luată în sine, nu este falsă, pentru că agricultura poate juca un rol important în ridicarea productivității muncii, ca factor de sporire a avuției materiale a unei națiuni, după cum, respectiv, nu se poate nega influența pozitivă pe care ar avea-o creșterea rapidă a agriculturii asupra procesului de industrializare. Dar abordarea problemei în maniera **agricultură versus industrie** este falsă științific și are un caracter neocolonialist, de justificare a exploatării coloniale și de menținere a actualelor relații internaționale inechitabile, izvorite și susținute de caracterul înapoiat, de monoproducție agricolă, impus economiilor țărilor rămase în urmă. Falsitatea tezelor despre rolul și locul agriculturii în strategia dezvoltării — ca ramură conducătoare și prioritară sau ca o condiție majoră a ridicării nivelului de trai la orașe și sate — derivă din faptul că agricultura, prin natura ei, nu poate îndeplini aceste funcții. Alegerea industriei drept cheie a progresului economic și social rezultă din condiționarea evoluției societății omenești de dezvoltarea forțelor de producție, industria asigurînd baza tehnică pentru satisfacerea nevoilor sociale, pentru economisirea de muncă și crearea de avuție. Contribuția majoră și dinamică a industriei la creșterea economică este generată nu numai de faptul că înlătură subutilizarea și duce la utilizarea completă a resurselor naturale, dar și pentru că progresul tehnic mai continuu și mai sistematic în această ramură antrenează importante creșteri ale productivității muncii pe întreaga economie na-

țională. De aceea, sporirea aportului agriculturii la dezvoltarea economiilor rămase în urmă se realizează prin dezvoltarea industriei, de care depind implementările tehnice și economice necesare pentru creșterea producției și productivității muncii agricole. Desigur, pentru a se ajunge la dezvoltare, industria trebuie corelată și cu evoluția altor ramuri ale producției materiale.

Necesitatea obținerii unei anumite armonii în dinamică, din punctul de vedere al raporturilor intersectoriale, apare răsunat prezentată nu numai în teoriile primordiale ale agriculturii, ci și în cele care acordă prioritate ramurilor de infrastructură sau serviciilor, fie pentru perioada de început, fie pur și simplu ca specializare a economiei naționale.

În general vorbind, există ramuri infrastructurale și anumite servicii de o semnificație deosebită pentru creșterea economică (transporturi și comunicații, comerț, finanțe, asigurări, educație ș.a.), dar importanța lor variază în funcție de nevoia socială generată de un anumit nivel al forțelor de producție. Evoluția lor, ca și crearea lor, este subordonată cerințelor producției materiale. Așadar, orientarea spre sectorul serviciilor necesită anumite condiții și nu se poate opera decît cînd acestea sînt îndeplinite în cadrul producției materiale. Recomandarea priorității sau începerii dezvoltării cu sectorul de servicii este nu numai irealizabilă dar și superfluă, cunoscîndu-se nivelul scăzut de dezvoltare al forțelor de producție din țările în curs de dezvoltare.

Străduința unor economiști burghezi de a demonstra imposibilitatea sau inutilitatea edificării industriale a țărilor lumii a treia vizează nu numai apărarea intereselor imediate ale monopolurilor, dar și prevenirea opțiunii pentru o cale proprie de dezvoltare în afara orînduirii capitaliste.

dr. Sorica SAVA

¹⁾ International trade and economic development, Oxford Clarendon Press, 1957, p. 46—47.

²⁾ Problems of capital formation in underdeveloped countries, Oxford, 1958.

³⁾ Développement économique et planification, Payot, Paris, 1968, p. 47

„L'Èmes Economiques” (13 iulie 1977) sub titlul „Les propositions de dix professeurs d'économie monétaristes pour vaincre l'inflation”, profesorii Karl Brunner, Rochester și Berna), Allan H. Meltzer (Pittsburgh), Peter Bernholz (Bale), André Fourçans (Paris), Michèle Fratianni (Louvain), Brian Griffith (Londra), Pieter Korteweg (Rotterdam), Manfred M. Neumann (Berlin), Michael Parkin (Londra, Ontario), Jean Jacques Rosa (Paris), partizani ai monetarismului, se adresează guvernelor și institutelor de emisie europene — în numele unui comitet fantomă de politică economică europeană — propunînd remedii, în general opuse celor recomandate de instituțiile consacrate, ca O.C.D.E. sau F.M.I. În opoziție cu teza frecvent susținută în ultima vreme, respectivii afirmă că inflația nu se poate produce decît dacă măsura monetară crește în mod

excesiv, oricare ar fi efectele ce s-ar putea exercita, pe alte căi, asupra nivelului prețurilor. În consecință, cei 10 profesori invită băncile centrale să reducă progresiv ritmul expansiunii monetare, regîndu-l după tendința pe termen lung a creșterii globale a economiei — ceea ce ar avea drept efect oprirea inflației. Printre altele, cei zece nu sînt de acord cu teza O.C.D.E. — considerată ca fiind de inspirație keynesistă — că țările cu o creștere ușoară de prețuri ar trebui să-și relanseze economia în favoarea țărilor deficitare. Criticismul autorilor poate fi justificat dar, dat fiind caracterul său limitat la politici și nu la structuri, pretenția de a oferi un remediu ni se pare exagerată.

„Negustorii de moarte”

● În INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE (10 august 1977) citim

un comentariu de Lee Weissman la o carte recent apărută a lui Anthony Sampson The Arms Bazaar. From Lebanon to Lockheed, Viking, 352 p. După „Anatomy of Britain”, Anthony Sampson încearcă să investigheze lumea corporațiilor multinaționale, ca în cartea „The Sovereign State: The Secret History of I.T.T.”, a cartelului petrolului, ca în „The Seven Sisters” și, în fine, lumea „negustorilor de moarte”, ca în cartea la care se referă L.W. Cui se vind armele? Oricui. Cine le vind? Americanii dețin circa jumătate din cifra totală a vânzărilor, care în 1975 era de 300 miliarde dolari. Urmează o serie de alte state. Cumpărătorii vind, la rîndul lor, altora. Cei cu care Sampson a discutat nu au remușcări de conștiință. Nu, vânzătorii de arme își fac treburile cu nevinovăția cu care ar vind pantofi sau mașini de cusut.

FIȘE

Dacă sînt îndemnați să se gîndească la meseria lor, ei conchid că un echilibru al terorii este mai sigur și mai prosper. Pe lingă cei numeroși, mici și mijlocii, sînt marii Lockheed, Northrop, Dassault, General Dynamics ș.a. Cartea lui Sampson, spune L.W., își propune să facă un pas în direcția conștientizării faptului că, asemenea „comerțului cu narcotice și sclavi”, „comerțul cu arme este diferit de cel cu mașini de cusut”. După autor ar fi evident „că vânzările de arme determină politica externă și nu aceasta din urmă ar stabili cît și unde un atare comerț este acceptabil și moral”.

PLANUL FIZIC

(Urmare din pag. 4)

utilaje (strungurile paralele și mașinile de frezat verticale), realizările s-au situat cu mult sub indicele planificat.

Din analiza noastră reiese că două sînt cauzele care au determinat această situație: **schimburile neprogramate și neutilizarea completă a timpului de lucru al mașinilor.** Ce arată un calcul făcut împreună cu specialiștii întreprinderii?

Dacă nu s-ar fi pierdut un important număr de ore-mașină, **indicii de utilizare puteau să crească cu 0,7%**. În același timp, dacă s-ar fi evitat sau redus schimburile neprogramate care au însumat, de asemenea, numeroase ore-mașină pierdute, **indicele de utilizare putea spori cu încă 5,5%**. Așadar, numai prin înlăturarea acestor neajunsuri s-ar fi putut realiza o creștere a **indiciului de utilizare a mașinilor și utilajelor cu încă 6,2%**, iar întreprinderea ar fi putut să se încadreze în sarcinile de plan fixate la acest indicator și să realizeze suplimentar însemnate cantități de produse fizice necesare beneficiarilor.

Un alt neajuns, care a afectat simțitor creșterea productivității muncii, a fost și acela că **timpul de lucru al muncitorilor efectiv utilizat s-a situat sub cel planificat**, ca urmare a absențelor nemotivate și a învoierilor și concediilor fără plată. S-au irosit astfel câteva zeci de mii de om-ore care, dacă ar fi fost utilizate în producție, s-ar fi putut obține, în primul semes-

tru, un spor de productivitate de 2,5% față de nivelul realizărilor.

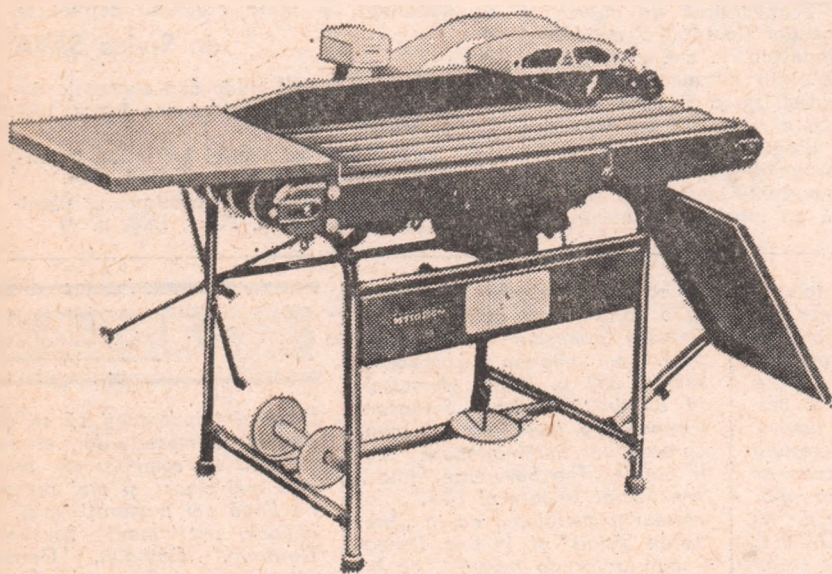
Situația prezentată a generat o neconcordanță evidentă. Desigur, este bine ca în fiecare întreprindere planul de producție să fie depășit. Acest lucru trebuie realizat însă printr-o încărcare echilibrată a tuturor utilajelor, bine fundamentată încă din perioada de planificare și riguros respectată în execuție la nivelul indicilor planificați. Dacă respectiva unitate economică și-a îndeplinit și depășit planul producției în condițiile în care indicii de utilizare ai dotării tehnice s-au situat sub prevederi, apare evident că o **intensificare a preocupărilor pe linia creșterii gradului de folosire a mașinilor și instalațiilor, cel puțin la nivelul planificat, ar putea conduce la un spor și mai substanțial de producție fizică.**

Desigur, toate aceste deficiențe, ca și altele, au făcut obiectul analizei Consiliului oamenilor muncii din întreprindere, preconizîndu-se măsuri pentru îmbunătățirea situației. Printre altele, s-a hotărît ca, **printr-o mai justă programare a producției, să se evite schimburile neprogramate și să se creeze condiții mai bune de folosire a timpului de funcționare a mașinilor și utilajelor.** Totodată, s-a hotărît intensificarea muncii educative în rîndul unor muncitori care lipsesc nemotivat de la lucru, astfel încît întregul personal să respecte întocmai programul de lucru și să-și îndeplinească în cele mai bune condițiuni sarcinile ce-i revin în producție.

Pe agenda de lucru a Consiliului oamenilor muncii pe perioada ce a mai rămas pînă la sfîrșitul anului, mai stau și alte probleme ce se cer rezolvate pentru a se asigura toate condițiile în vederea creșterii mai accentuate a productivității muncii, realizării ritmice a planului producției fizice. Este vorba și de găsirea unei soluții de transferare a 8 utilaje care sînt disponibile, deoarece prezintă o pronunțată uzură fizică, constituind astfel un balast pentru întreprindere. Dar, evident, problema principală care se pune este aceea ca, în întreprindere, **să se găsească soluțiile corespunzătoare pentru utilizarea cu indici înalți a tuturor utilajelor din dotare.**

De asemenea, trebuie arătat că un cîmp larg de acțiuni îl reprezintă, în continuare, **extinderea sau introducerea unor noi tehnologii de lucru.** De pildă, un important volum de muncă este încă înglobat în lucrări de sudură. De aceea, în momentul de față se fac experimentări pentru introducerea unui nou procedeu de sudură care, după estimările făcute, va asigura, la această operație, un **spor de productivitate de aproape 30%**.

PRIMA LUNĂ din semestrul II, respectiv luna iulie, a debutat cu realizări bune atît în ce privește creșterea productivității muncii cît și a volumului producției fizice realizate. Muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderii sînt hotărîți să dezvolte aceste realizări, să adauge pînă la sfîrșitul anului altele și mai consistente, pentru a-și aduce astfel contribuția la înfăptuirea hotărîrilor adoptate de Congresul consilierilor oamenilor muncii.



Agromachinaimpex

MAȘINA DE COASERE A TUTUNULUI MTS-100 M

este destinată coaserei mecanice a frunzelor verzi de tutun din soiuri orientale și semiorientale.

În interval de o oră mașina coase 45 de șiruri cu o lungime de 2,5 m.

Adîncimea cusăturii — 20 — 70 mm.

Personal de deservire — 1 muncitor.

Exportator : GTP AGROMACHINAIMPEX
Bulgaria, Sofia
str. Aksakov nr. 5
Telefon : 88 53 25
Telex : 022563



Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați Reprezentanței Comerciale a R. P. Bulgaria în Republica Socialistă România, București, str. Galați nr. 32. Telefon : 11 91 62

Publicom

Cerințe ale noii ordini economice internaționale

Cooperarea între țările în curs de dezvoltare — condiție a lichidării decalajelor contemporane

REALITĂȚILE LUMII CONTEMPORANE, prin ceea ce au mai caracteristic și semnificativ, demonstrează mereu că între aspirațiile și interesele țărilor în curs de dezvoltare și politica imperialistă de dominație, exploatare și dictat, care n-a fost eradicată încă din relațiile internaționale se manifestă puternic contradicții antagonice. Numai edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale poate rezolva aceste contradicții și asigura întronarea în viața internațională a unei politici noi, de egalitate, colaborare și pace.

Strategia solidarității

ÎN CONCEPȚIA Partidului Comunist Român, instaurarea noii ordini este un imperativ al epocii noastre. Republica Socialistă România s-a angajat încă de la început în prima linie a frontului de acțiune pentru noua ordine economică și politică mondială, și preocuparea pentru făurirea acesteia a devenit o latură esențială a politicii externe a partidului și statului nostru.

În optica României, edificarea noii ordini presupune transformări radicale în sistemul relațiilor internaționale, printr-un proces istoric în care urmează a se realiza lichidarea fenomenului subdezvoltării, eliminarea decalajelor dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare și egalizarea relativă a nivelurilor de dezvoltare a economiei naționale. Procesul acesta vizează crearea unei diviziuni mondiale a muncii rațională și echitabilă, stabilirea de noi raporturi interstatale bazate pe principii și norme de conduită adoptate în mod liber de toate statele, crearea unor mecanisme de colaborare internațională care să faciliteze progresul general al economiei mondiale, democratizarea întregii vieți internaționale.

Înfăptuirea obiectivelor fundamentale astfel schițate necesită o strategie corespunzătoare a edificării noii ordini. România a adus și aduce o contribuție semnificativă la definirea acestei strategii, atât prin experiența propriei dezvoltări, ca țară socialistă și totodată fără în curs de dezvoltare, cât și prin colaborarea largă cu toate celelalte state ale lumii și participarea activă la dezbaterile și soluționarea marilor probleme internaționale.

Întărirea solidarității și unitatea de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare constituie, în aprecierea României, o necesitate și o premisă fundamentală pentru realizarea obiectivelor pe care aceste țări și le propun. „...Interesul suprem al luptei pentru lichidarea

subdezvoltării și făurirea unei noi ordini economice — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — impun ca între țările în curs de dezvoltare și țările nealiniat — în cea mai mare parte cu o economie în curs de dezvoltare — să se realizeze o colaborare tot mai strinsă, să se întreprindă acțiuni comune pentru soluționarea problemelor progresului lor economic și social tot mai rapid și instaurarea unei politici noi, a noii ordini economice pe plan internațional“.

În condițiile în care contribuția țărilor dezvoltate la reducerea decalajelor și eliminarea înapoierii economice în lume, la eforturile țărilor în curs de dezvoltare pentru înlăturarea moștenirii nefaste a colonialismului și imperialismului este cu totul insuficientă, se dovedește cu atât mai necesară crearea unui sistem coerent de relații de colaborare reciprocă între țările în curs de dezvoltare. Înțelegerea lor principială în acest sens sint consemnate în documente internaționale de mare semnificație economică și politică, așa cum sint Declarația de la Manila a „Grupului celor 77“, Programul de acțiune al Conferinței asupra cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare (Mexico, septembrie 1976) și altele.

Consacrare prin acțiune

PE PLAN PRACTIC, cooperarea economică dintre țările în curs de dezvoltare este la începuturile sale. Pondere comercială dintre ele în comerțul mondial total era în 1975 abia de 5,4%, exporturile țărilor în curs de dezvoltare către state din același grup formau numai 22,3% din totalul exporturilor lor, iar importurile corespunzătoare reprezentau 23,3%. Proces de dată mai recentă în relațiile internaționale, intensificarea cooperării dintre țările în curs de dezvoltare este destinată însă să constituie o dimensiune importantă a procesului de edificare a noii ordini economice și politice mondiale, să determine noi mutații în raportul de forțe economice și politice pe plan mondial.

Cooperarea și înțelegerea economică dintre țările în curs de dezvoltare este de o importanță covârșitoare pentru accelerarea progresului lor economic și social, pentru dezvoltarea economică independentă a fiecărei țări în curs de dezvoltare și reducerea dependenței de țările dezvoltate, pentru emanciparea politico-economică și întărirea unității de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare în procesul instaurării noii ordini economice internaționale.

Sprrijinul României, țară socialistă în curs de dezvoltare, pentru cooperarea economică dintre țările în curs de dezvoltare decurge din solidaritatea sa cu aceste țări, din similitudinea de preocupări și interese, din hotărîrea sa fermă de a acționa, alături de celelalte țări în curs de dezvoltare și alte forțe revoluționare, progresiste și democratice, pentru abolirea vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste și instaurarea unor noi relații între state, de deplină egalitate și echitate.

România militează ferm și aduce o contribuție valoroasă la eforturile pentru înlăturarea subdezvoltării, precum și a cauzelor care au generat-o. O expresie puternică a acestei politici o constituie legăturile strînse de prietenie, colaborare și solidaritate cu noile state independente. În ansamblul relațiilor economice externe ale României, ponderea țărilor în curs de dezvoltare a sporit de la 18% în 1975 la 21,8% la începutul acestui an și urmează să ajungă în 1980 la cel puțin 25%. România cooperează activ cu aceste țări atât pe calea dezvoltării unor relații cu adevărat echitabile, cât și prin acordarea, pe măsura posibilităților și a experienței sale, de asistență tehnică și pregătirea cadrelor de specialiști necesare construirii unei industrii și economii moderne.

În perioada 1960—1976, schimburile comerciale ale României cu țările în curs de dezvoltare au crescut de peste 30 de ori, au fost constituite în aceste țări peste 30 de societăți mixte cu participare românească, s-au construit peste 100 de obiective economice care constituie piloni importanți ai dezvoltării lor. Circa 16 800 de specialiști români acordă asistență în 60 de state, iar 10 000 de tineri din țări în curs de dezvoltare se pregătesc în institutele noastre de învățămînt superior.

O ilustrare elocventă a raporturilor de prietenie și colaborare cu țările în curs de dezvoltare este participarea României la „Grupul celor 77“ și prezența sa în calitate de invitat la reuniunile țărilor nealiniat. Intrarea României în „Grupul celor 77“ și invitarea ei la activitățile țărilor nealiniat au fost acte politice de consacrare a solidarității sale cu țările în curs de dezvoltare.

O largă varietate de forme

ÎNTELEGAREA cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare ca o necesitate obiectivă a epocii noastre călăuzește hotărîrea statelor respective

de a participa activ la acest proces istoric. Este vorba în general de state tineri, pe care le unește aspirația și preocuparea majoră pentru dezvoltare. Ele sînt interesate în crearea unei noi ordini economice și politice în lume, care să favorizeze realizarea acestei aspirații. Faptul că se deosebesc între ele ca nivel de dezvoltare, sistem social și politic, dotare cu resurse naturale și umane, tradiții culturale, formă de angrenare în circuitul economic mondial etc. nu face decît să sublinieze și mai mult necesitatea cooperării lor economice în forme variate, eficiente, adaptate obiectivelor urmărite.

Din practica relațiilor României cu țările în curs de dezvoltare se desprinde o varietate largă de forme, căi și mijloace de cooperare care contribuie la îmbogățirea experienței internaționale în acest domeniu și a căror aplicare și amplificare este în folosul țărilor care le practică. Pot fi menționate dintre acestea :

— Dezvoltarea cooperării în domeniul producției prin realizarea de întreprinderi mixte, proiecte multilaterale, specializarea în producție pe țări, utilizarea în comun a capacităților de producție disponibile în unele țări etc. Pe această cale se pot asigura investițiile necesare pentru proiecte de proporții pe care o singură țară nu le-ar putea efectua ; se pun astfel în valoare resursele naturale, se constituie unități economice optime, cărora li se deschid piețele mai multor țări deodată.

— Extinderea cooperării în domeniul schimburilor comerciale prin constituirea de societăți comune de comercializare, stabilirea de burse de mărfuri în țările în curs de dezvoltare, cooperarea dintre organizații comerciale de stat, instituirea unui sistem global de preferințe comerciale între țările în curs de dezvoltare, stabilirea de stocuri alimentare, acordarea unui regim vamal preferențial la produsele obținute prin cooperare, organizarea de consultații între producătorii și consumatorii produselor de bază.

— Cooperarea în domeniul serviciilor internaționale, al transporturilor, telecomunicațiilor, asigurărilor și turismului, prin finanțarea și exploatarea de proiecte multilaterale, servicii comune pentru marina comercială, acțiuni comune pentru containerizare, dezvoltarea și utilizarea porturilor, crearea de rețele eficiente de telecomunicații regionale, subregionale și interregionale, crearea de asigurări comune și acorduri de reasigurare între țările în curs de dezvoltare.

— Cooperarea în domeniul științei și tehnologiei prin încurajarea înființării de centre naționale pentru transferul și dezvoltarea tehnologiei, crearea de centre tehnologice regionale, subregionale și interregionale, stabilirea de bănci de informații și date tehnologice, cercetarea în comun pe baza unei tematici convenite, executarea de cercetări în laboratoarele existente pentru folosul comun al mai multor țări în curs de dezvoltare, specializarea în cercetare și proiectare.

— Colaborarea în domeniul monetar și financiar prin perfecționarea acordurilor de compensație și plăți, corelarea între sistemele de plăți existente, încurajarea circulației de resurse financiare între țările în curs de dezvoltare, cooperarea activă între băncile centra-

le pentru protejarea rezervelor valutare, crearea de consorții între instituțiile financiare din diferite țări pentru finanțarea proiectelor de mare anvergură, întărirea instituțiilor financiare regionale, subregionale și interregionale.

Mai pot fi amintite cooperarea în formarea cadrelor și în folosirea brațelor de muncă prin stabilirea de programe și centre comune de formare ; coordonarea programelor de dezvoltare economico-socială și a politicilor economice, inventarierea resurselor naturale și umane ale țărilor, coordonarea strategiilor de dezvoltare industrială și agrară ; coordonarea pozițiilor față de investițiile străine de capital, pentru controlul societăților transnaționale ; cooperarea în reorientarea structurilor agriculturii ; stabilirea de poziții comune pentru negocieri în cadrul organizațiilor internaționale : concertarea pozițiilor în negocierea Codului de conduită pentru transferul de tehnologie și altele.

Angajament ferm și voință politică

INFĂPTUITĂ în forme și căi atît de variate, cooperarea dintre țările în curs de dezvoltare are un dublu impact : completează eforturile naționale pentru dezvoltare și constituie o bază materială pentru întărirea solidarității și a unității de acțiune a acestor țări. Cooperarea dintre ele este o cooperare liber consimțită între statele suverane și egale în drepturi. Uneori aceste state decid instituționalizarea cooperării economice dintre ele prin crearea de organizații economice regionale și subregionale. Cooperarea și formele ei instituționale nu trebuie să ducă la formarea unui nou bloc, care să adauge noi dificultăți relațiilor economice internaționale. Obiectivul ei fiind sprijinirea dezvoltării, această cooperare este incompatibilă cu politica de bloc și cu discriminarea. Respectarea acestui principiu este absolut necesară atunci cînd se decid formele cooperării și se formează organisme de cooperare subregională, regională și interregională. Țările participante la asemenea organisme trebuie să ia în considerare și interesele celorlalte țări din grup. În același fel se pune problema și cu asociațiile de producători care, fiind un mijloc de întărire a capacității de negociere a țărilor în curs de dezvoltare cu țările dezvoltate, nu trebuie să aplice tratamente și politici discriminatorii față de celelalte țări ale grupului. De asemenea, crearea unui sistem special de preferințe comerciale între țările în curs de dezvoltare, mai ales tratamentul preferențial pentru produsele obținute prin cooperare, trebuie să fie generalizată la toate țările. Preferințe speciale mai ample s-ar putea acorda țărilor cel mai puțin dezvoltate.

Importanța istorică a cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare și contribuția acestei cooperări la formarea unei noi ordini economice și politice internaționale fac necesar angajamentul ferm și exprimarea cea mai autorizată a voinței politice a statelor pentru dezvoltarea, definitivare și aplicarea practică a programului de cooperare economică dintre țările în

curs de dezvoltare. Devine tot mai evidentă necesitatea ca țările în curs de dezvoltare să-și întărească și mai mult solidaritatea, să acționeze în mod organizat pentru apărarea intereselor proprii. În acest scop este necesară intensificarea contactelor și consultărilor dintre țările grupului, la toate nivelurile, inclusiv — așa cum propune România — organizarea unei conferințe a țărilor în curs de dezvoltare, eventual în colaborare cu țările nealiniate, pentru întărirea unității și solidarității lor în vederea edificării noii ordini economice mondiale.

În pragul unei noi etape

ÎN PREZENT, țările în curs de dezvoltare se pregătesc pentru o nouă etapă a eforturilor internaționale în vederea înfăptuirii noii ordini, aceea a negocierilor concrete cu țările dezvoltate. În cadrul diferitelor organisme ale O.N.U. și al instituțiilor sale specializate s-au făcut deja primele încercări în acest sens, dar negocierile se desfășoară pe probleme și domenii izolate, iar rezultatele lor sînt marginale. O încercare de a aborda în mod integrat, „în pachet”, problemele noii ordini s-a făcut la Conferința pentru cooperare economică internațională care și-a ținut sesiunile la Paris în perioada 1975—1977. Organizată cu participarea unui număr limitat de state, conferința nu a dat rezultatele scontate și a fost nevoită să transfere problema sa Adunării Generale a O.N.U. Acesteia îi revine acum marea răspundere de a identifica și hotărî modalitățile de desfășurare a unor negocieri eficiente.

Sesiunea a 31-a reluată și sesiunea a 32-a a Adunării Generale din toamnă acestui an vor constitui pentru țările în curs de dezvoltare noi momente de afirmare a solidarității și a unității lor de acțiune. România a susținut în mod consecvent că numai prin participarea la negocieri a tuturor statelor, pe bază de egalitate, se poate ajunge la obținerea de rezultate pozitive. Experiența negocierilor din toate conferințele internaționale demonstrează judecătozitatea și justetea poziției românești. De aceea, orice formulă pe care Adunarea Generală a O.N.U. o va recomanda nu poate fi decît una la care să participe toate statele, iar hotărârile care se vor lua să fie emanația înțelegerilor dintre acestea.

Concepută ca un mijloc de accelerare a progresului lor economic și social, de sprijinire a dezvoltării independente a fiecărei țări în curs de dezvoltare și de reducere a dependenței față de țările dezvoltate, de emancipare politico-economică și întărire a unității de acțiune în procesul edificării noii ordini, cooperarea economică dintre aceste țări răspunde intereselor majore ale întregii omeniri. În consecință, încurajarea ei de către țările dezvoltate sau, dimpotrivă, reticența față de ea constituie o chestiune de atitudine față de cerințele progresului umanității. Țările socialiste, fondatoare și adeptе ale sistemului social-politic cel mai revoluționar și avansat pe care omenirea l-a creat, sînt susținătoarele firești ale cooperării dintre țările în curs de dezvoltare.

Petre TĂNĂSIE

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Evoluția consumului de petrol în țări dezvoltate

CONSUMUL de petrol a crescut în primul trimestru al anului cu 8,7% în S.U.A. și cu 6,4% în Japonia, față de aceeași perioadă a anului 1976. Așa statisticile publicate recent de Agenția internațională pentru energie. În rile vest-europene consumul de petrol a scăzut cu 4,7% în R.F.G., cu 3,3% în Italia, cu 5,2% în țările Benelux, cu 1,9% în Anglia. Deși producția de petrol brut a celor patru țări producătoare (C.D.E. (S.U.A. Canada, Norvegia și Anglia) și-a modificat tendința, spunând cu 4,7% în raport cu primul trimestru al anului 1976 datorită extracției din Marea Nordului, importurile lor de petrol au continuat să crească puternic. Astfel, Statele Unite și-au sporit cu 14% achizițiile lor de petrol din străinătate, Japonia cu 10,9%, iar rile C.E.E. cu 6,3%.

Exporturile agricole ale țărilor în curs de dezvoltare

DUPĂ CÎȘTIVA ANI de producere, exporturile a-

gricole ale țărilor în curs de dezvoltare au sporit valoric cu 12% în 1976 și urmează să progreseze din nou în 1977, indică un raport al F.A.O. recent dat publicității. În trecut export mondial a progresat valoric cu 4%, atingând 123 miliarde dolari. În ceea ce privește țările dezvoltate, exporturile lor agricole au scăzut cu 4%.

Cafeaua, cauciucul, bumbacul și plantele oleaginoase au furnizat 5/6 din sumele suplimentare încasate de țările în curs de dezvoltare. Cafeaua, care a preluat locul întâi deținut de zahăr în clasașamentul produselor de export, ale acestui grup de țări, reprezintă aproape un sfert din încasări și jumătate din sporul de 12%. Valoarea totală a exporturilor de bumbac a crescut mai ales în cazul țărilor din Orientul Mijlociu, în timp ce exporturile respective ale Americii Latine și ale unor țări din Extremul Orient au scăzut.

Instabilitatea prețurilor la rămas sesizabilă în 1976. Piețele produselor agricole ar urma să fie caracterizate și în viitor de ample fluctuații ale prețurilor, se afirmă în raport. Pe termen scurt se poate prevedea o anumită expansiune a cererii de produse agricole, paralel cu dezvoltarea mai rapidă a producției de alimente, îndeosebi a

produselor din pește și a făinii de olcaginoase.

Vinzarea unor filiale americane în străinătate

INTRE 1971 și 1975 societățile transnaționale americane au vândut 1359 din filialele lor din străinătate, adică circa 10% din totalul acestora. Majoritatea vânzărilor din care o treime în Europa, au fost motivate prin profiturile reduse pe care le asigurau aceste filiale, dar una din cauze este și presiunea guvernelor unor țări pe teritoriul cărora se aflau. O proporție relativ mare a filialelor vindute activau în ramuri care necesită mai puțin capital și mai multă forță de muncă, ca industria textilă, a confecțiilor, a pielăriei, băuturilor etc., caracterizate printr-o puternică concurență din partea producătorilor locali.

Creșterea numărului vânzărilor de filiale americane în străinătate a fost însoțită de o reducere a ritmului creării de filiale noi. În 1971 la fiecare vânzare a unei filiale corespundea crearea a 3,3 filiale noi; în 1975 acest raport scăzuse la 1:1,4.

Orientări în dezvoltarea economică Venezuela: priorități în investițiile publice

ÎN PERIOADA 1976-1980 investițiile în sectorul public al economiei Venezuelei se preconizează să atingă 27 miliarde de dolari, reprezentând 53,1% din totalul investițiilor. Sectorului agricol îi vor fi destinate sume importante din fondurile de investiții prevăzute pentru întreaga economie. Concomitent se prevede dezvoltarea prioritară a industriei siderurgice, a producției motoarelor pentru autovehicule și a construcțiilor navale. În sectorul minier, investițiile publice sînt estimate, pentru perioada sus-menționată la aproximativ 240 milioane de dolari. Pentru transporturi și telecomunicații fondul de investiții alocat se va ridica la circa 10 miliarde de dolari.

Cu condiția realizării unei creșteri a producției agricole pe 7% pe an și dacă industria va înregistra ritmul prevăzut de majorare a producției cu 12-14% anual, iar volumul construcțiilor va spori cu 15% pe an, se apreciază ca posibilă o creștere anuală de circa 10% a produsului intern brut al țării.

Producția industriei petroliere, principala ramură economică a Venezuelei va continua să scadă, situație care nu va determina însă schimbarea locului pe care-l ocupă aceasta, de cea mai importantă sursă de venituri a țării. În această ramură industrială, politica economică a guvernului urmărește ca producția de țitei să nu se diminueze sub 2,2 milioane barili pe zi. Se tinde spre creșterea nivelului rezervelor certe, îmbunătățirea structurii producției în domeniul rafinării țiteiului, paralel cu raționalizarea consumului intern de petrol.

Pentru sporirea nivelului rezervelor certe de țitei vor fi explorate regiunile din platoul continental, unde rezervele se estimează că s-ar putea ridica la 18 miliarde de barili. În zona Orinocului, considerată un imens rezervor de țitei, rezervele ar putea fi, după calculele actuale, de 900 miliarde de barili. Prin plan se prevede ca în această zonă, producția de țitei și rafinarea acesteia să se realizeze pe loc, sub forma unei operațiuni complet integrate. Rafinăriile, un număr de patru, care se vor construi mai întâi, vor avea o capacitate inițială de 50 000 de barili/zi. Se afirmă că zona Orinocului va putea să furnizeze cantități considerabile de țitei 500 000 barili pe zi în anul 1985 constituind un obiectiv realizabil.

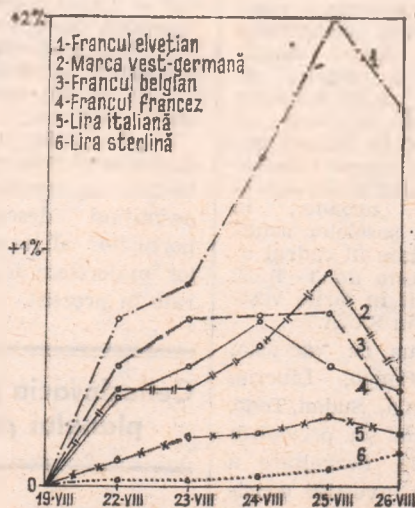
Possibilități de valorificare oferă și rezervele certe de gaze naturale ale Venezuelei, care se ridică la 1 200 miliarde de metri cubi.

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 22-26 VIII 1977 s-a caracterizat printr-o deprecieri a dolarului S.U.A. față de ansamblul celorlalte valute occidentale. În ciuda menținerii tendințelor de creștere a dobânzilor interne și a reducerii deficitului balanței comerciale americane la 2,3 miliarde dolari în luna iulie a.c., față de 2,8 miliarde în iunie, factori externi care țin în primul rînd de situația celorlalte valute, au imprimat dolarului o asemenea evoluție.

Francul elvețian, datorită în primul rînd măsurilor luate de Banca Națională a Elveției la 24 VIII de a opri pentru moment intervențiile pe piața valutară de susținere a cursului dolarului față de franc, a cotat la un moment dat la 25 VIII 2.3750 franci pentru 1 dolar — nou record de depreciere față de dolar — pentru ca la sfîrșitul intervalului să slăbească ușor la 2.3875 franci pentru 1 dolar, ceea ce reprezintă totuși o depreciere cu 1,6% față de sfîrșitul intervalului trecut.

Marca vest-germană, în ciuda reducerii excedentului balanței comerciale vest-germane de la 2,8 miliarde mărci în iunie a.c. la 1,8 miliarde mărci în iulie a.c., a înregistrat o depreciere față de dolar cu



Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 22-26 VIII 1977, luându-se ca bază cursurile din ziua de 19 VIII 1977

0,4%, cotind la 26 VIII 2.3190 mărci pentru 1 dolar, comparativ cu 2.3275 mărci la 19 VIII. Această evoluție a mărcii a fost determinată de zvonurile privind o nouă realiniere a parităților în „șarpele valutar” vest-european, zvonuri confirmate de altfel ulterior. După reuniunea ministrilor de finanțe din țările membre de la sfîrșitul săptămîinii s-a anunțat că începînd cu 29 VIII coroana suedeză va părăsi această grupare valutară, iar coroana daneză și cea norvegiană vor fi devalorizate cu 5%. Prin aceste măsuri „șarpele” primește o nouă lovitură.

Francul francez și lira italiană au manifestat și ele o tendință de depreciere față de dolar, terminînd intervalul la 4.9020 franci, respectiv 892,10 lire pentru 1 dolar comparativ cu 4.9205 franci și 883,70 lire pentru 1 dolar, cu o săptămîină în urmă. Lira sterlină s-a depreciat ușor față de dolar (1.7425 dolari pentru 1 liră la 26 VIII, față de 1,74 dolari la 19 VIII).

Prețul aurului la Londra a înregistrat o ușoară creștere, de la 144,10 dolari/uncie al doilea fixing pe 22 VIII, la 145 dolari/uncie al doilea fixing la 26 VIII.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEANU

Restructurări în producția de mașini-unelte

PRODUCȚIA de mașini-unelte și utilaje de forjat și presat din țările capitaliste a cunoscut în ultimul sfert de veac ritmuri inegale de extindere: totuși în 1975, în prețurile curente, valoarea sa (9,3 mlrd. dolari), depășea de peste 10 ori nivelul anului 1950 (circa 0,9 mlrd. dolari).

Datele din tabelul alăturat evidențiază că, în decurs de două decenii, cvasimonopolul detinut în acest domeniu pe piața mesocialistă de un număr de șapte țări capitaliste nu s-a relaxat decît în mică măsură, ele furnizînd în 1975 circa 90% din producția totală a ramurii, față de 96,4% în 1950. S-a redus, în schimb, mult decalajul dintre S.U.A. și celelalte țări capitaliste producătoare, firmele vest-germane ajungînd la nivelul producției celor americane, iar producția japoneză a progresează rapid, situîndu-se pe locul trei (ocupat altădată de Anglia).

Nu mai puțin semnificative sînt modificările intervenite în structura producției. Ca promotoare a progresului tehnic în construcțiile de mașini, producția de ma-

șini-unelte și utilaje de forjat și presat este ca însăși obiceiul unor tendințe inovatoare complexe în ceea ce privește structura tehnologiei utilizate și parcul existent. Exigențele crescînde în privința randamentului utilajelor, a preciziei în prelucrarea pieselor etc. determină aplicarea pe scară crescîndă a automatizării, folosirea de aliaje speciale ș.a. — tendințe care converg, în perspectivă, către crearea de întreprinderi complet automatizate. Numai în perioada 1965—1975 numărul de mașini-unelte cu program a crescut de peste 2 ori în S.U.A., de 5,7 ori în R.F.G., de 56 ori în Japonia, de peste 12 ori în Italia, de 2,2 ori în Anglia, de 6 ori în Franța ș.a.m.d. În domeniul utilajelor de forjat și presat se observă orientarea către mașini îngust specializate, dar cu o productivitate sporită.

După opinia specialiștilor, deși în perspectivă ritmul de creștere a producției acestei subramuri se va încetini întrucîtva (respectiv de la o medie anuală de 7—8% pe perioada 1976—1980, la 6—7% în anii

Ponderele unor țări în ansamblul producției de mașini-unelte de forjat-presat a lumii capitaliste (în %)

Țara	1950	1965	1975 (evaluat)
S.U.A.*	54,5	38,2	26,1
R.F.G.	11,7	22,3	25,3
Japonia	0,2	7,6	11,8
Italia	3,7	2,9	8,1
Anglia	13,0	10,4	6,5
Franța	6,9	5,9	6,0
Elveția	6,4	4,0	5,8
Alte țări	3,6	8,7	10,4
Total	100,0	100,0	100,0

*) Exclusiv producția filialelor din alte țări. Sursa: B.I.K.I., Suplimentul nr. 1/1977

1981—1990), ea se va situa în continuare printre ramurile dinamice ale industriei țărilor capitaliste. La orizontul anului 1990 producția lor de mașini-unelte și utilaje de forjat și presat ar urma să reprezinte 25—27 miliarde dolari, ponderea mașinilor-unelte fiind de circa 70%.

N. P.

IPOTEZE — PREVIZIUNI

Lemnul — consumul european în anul 2000

DUPĂ OPINIA experților F.A.O. consumul de materiale lemnoase în Europa (fără Uniunea Sovietică) va spori apreciabil în perioada următoare, chiar în condițiile unor ritmuri lente de creștere a produsului intern brut în țările vest-europene.

Se apreciază că consumul de cherestea va crește de la 93 mil. mc (în medie pe anii 1969—1971) la 118—155 mil. mc în anul 2000, cel de plăci fibrolemnoase — de la 23 la 130—143 mil. mc, în timp ce consumul de lemn rotund se va reduce de la 99 la 50—60 mil. mc. În ceea ce privește consumul de hîrtie și carton, se scotează pe o sporire de 3—4 ori a acestuia.

Luînd în considerare toate sursele de aprovizionare, experții consideră că oferta pe piața materiilor prime lemnoase va corespunde, în linii mari, cererii în anul 2000. Este de prevăzut în același timp o extindere mai rapidă a utilizării deșeurilor de hîrtie (cantitatea recuperată crescînd în ultimele trei decenii ale acestui secol de 4—5 ori), a deșeurilor de lemn (de 2,5 ori), precum și lărgirea importului european net de materiale lemnoase (de peste 2 ori), comparativ cu dinamica volumului global al ofertei de

materii prime lemnoase (+46—83%). Unele goluri de aprovizionare pot să apară la nivelul anului 2000 doar în cazul în care consumul de hîrtie, carton și celuloză, precum și de plăci fibrolemnoase va depăși nivelul maxim scontat.

Proiecte rutiere africane

SLABA DEZVOLTARE atît a rețelei feroviare cit și a celei rutiere din Africa constituie o puternică frînă în calea dezvoltării schimburilor dintre țările continentului (schimburile comerciale reciproce, de pildă, reprezintă doar 6% din volumul comerțului lor exterior). Astfel, densitatea medie a rețelei de șosele este de 0,053 km/kmp (față de 1,44 km/kmp în Franța sau 0,65 în S.U.A.), șoselele concentrîndu-se îndeosebi în zona litoralului sau a aglomerațiilor urbane; în plus ponderea șoselelor asfaltate sau betonate în cadrul acestei rețele este de 3—4 ori mai mică decît în țările vest-europene sau în S.U.A.

Ținînd seama de aceasta, țări ca R.P. Congo, Liberia, Mali, Mauritania, Sudan, Togo, Tunisia, Uganda ș.a. prevăd în programele de dezvoltare a economiei lor investiții considerabile în infrastructura rutieră, făcînd apel totodată la finanțarea externă a unor pro-

iecte. Mai importante, în perspectiva realizării unei rețele transcontinentale de șosele, sînt proiectele — unele în curs de realizare — de căi rutiere, ca cea care urmează să lege Marocul de Senegal sau de Mauritania (termen de execuție 1982), magistrala transsahariană — din Algeria în Mali și Niger (pînă în 1983), cea care ar urma să străbată Egiptul, Sudanul, Kenya și Etiopia (putînd fi realizată pînă la finele deceniului următor) ș.a. O semnificație economică deosebită va avea înfăptuirea proiectului magistralei transafricane Est-Vest, care să pornească din portul kenyan Mombasa (la Oceanul Indian) și să ajungă la capitala Nigeriei — Lagos (port la Oceanul Atlantic). Se prevede ca în următorii 5—6 ani o serie de tronșoane naționale ale acestor căi să fie modernizate și unite între ele.

După opinia specialiștilor, dezvoltarea rețelei rutiere va facilita și traficul maritim, permițînd descongestionarea porturilor africane, în marea lor majoritate foarte aglomerate în prezent.

Cehoslovacia : jaloanele planului pe 1978

PROIECTUL directivelor privind planul de dezvoltare a economiei R.S. Cehoslovace pe

anul 1978, aprobat la plenul din iulie a.c. a C.C. al P.C. din Cehoslovacia, își concentrează atenția asupra sporirii eficienței economiei naționale, ridicării productivității muncii, măsurilor de economisire a energiei electrice și combustibililor, utilizării mai raționale a materiilor prime și materialelor.

Una din sarcinile principale o reprezintă dezvoltarea rapidă a bazei energetice și dezvoltarea combustibilului a țării (de pildă se prevede ca în cursul anului viitor capacitățile de producție a energiei electrice să crească cu 1,3 mil. kW), în condițiile reducerii concomitente a consumurilor specifice de energie.

Se preconizează o creștere cu 4,9% (față de nivelul planificat pe 1977) a venitului național, cu 5,1% a producției industriale, cu 4% a celei agricole, cu 11% a exporturilor (față de un spor de numai 5% a importurilor) etc. În cadrul industriei, un ritm devansator se prevede pentru producția de mașini grele (+6,5%), precum și pentru serie de subramuri ale industriei chimice (un spor de 8,4% al producției de mase plastice, de 6,6% al celei de fibre chimice, de 6,2% al celei de hîrtie și carton) etc.

P. BULGARIA

O DEZVOLTARE DINAMICĂ, CALITATIV SUPERIOARĂ A ECONOMIEI

ÎNAINTE de ultimul război mondial Bulgaria era considerată țară agrară înapoiată, cu o agricultură exclusiv extensivă și spunând de o tehnică primitivă, cu o industrie slab dezvoltată, zestrată cu utilaj învechit de un randament foarte scăzut. Astfel, în anul 1939 — anul de vîrf în dezvoltarea antebelică a economiei bulgare — raportul dintre producția globală industrială și cea agricolă era 21,8 : 78,2, iar populația ocupată era reartizată în proporție de aproape 8% în industrie și aproape 92% în agricultură.

În ceea ce privește industria, producția mijloacelor de producție reprezenta numai 22,6% din total, în timp ce producția bunurilor de consum — 77,4%. În volumul global al producției industriale predomina industria alimentară (51,2%), urmată de industria textilă și a confecțiilor (19,8%).

Opțiuni în perfecționarea structurii de producție

ODATĂ CU VICTORIA revoluției socialiste în Bulgaria, a fost inaugurată — sub conducerea Partidului Comunist Bulgar — o perioadă de profunde transformări social-economice și politice; printre obiectivele economice cheie urmărite figurau: valorificarea pe scară largă a resurselor naturale proprii și creșterea bazei energetice și de materii prime; dezvoltarea industriei, prioritatea fiind acordată producției de mijloace de producție (în special subramurilor de vîrf ale construcțiilor de mașini și chimiei); intensificarea agriculturii, în condițiile instaurării relațiilor de producție socialiste în acest sector al economiei; ș.a.

Direcția strategică a politicii economice în etapa prezentă, stabilită la Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Bulgar, este **intensificarea continuă a producției, creșterea hotărîtă a eficienței economice și calității producției**, cuvîntul de ordine actualului cincinal fiind „Eficiență și calitate, calitate și eficiență”. Una din principalele căi de obținere a unor ritmuri maialte și de asigurare a creșterii eficienței este considerată perfecționarea structurii pe ramuri a economiei naționale, în interiorul ramurilor, precum și a repartiției teritoriale a forțelor de producție. Armonizarea și perfecționarea structurii întregii producții, atît în profil de ramură cît și în profil teritorial, se realizează prin concentrarea și specializarea producției în toate domeniile de activitate.

Menținîndu-se dezvoltarea industriei în ritmuri superioare celorlalte ramuri, se urmărește totodată apropierea ritmului de creștere a ramurilor din grupa „B” de cel al ramurilor din grupa „A”. În cadrul producției industriale va spori și mai de mult ponderea construcțiilor de mașini, metalurgiei, chimiei și industriei energiei electrice.

Depășirea accentului în politica economică de la factorii extensivi ai creșterii (pe măsura epuizării potențialului acestora) către factorii intensivi a constituit un impuls viguros pentru dezvoltarea economiei naționale și formarea noii sale structuri. Astfel, în perioada 1950—1975 venitul național a crescut de aproape 9 ori, în condițiile sporirii veniturului național creat în industrie de 17 ori, iar a celui creat în agricultură și silvicultură de 2 ori. Diferențele de ritm ale creșterii pe ramuri au atras după sine importante modificări structurale în sensul majorării ponderii industriei în formarea veniturului național de la 36,8% în 1950 la 51% în 1975, iar a transporturilor și comunicațiilor de la 2% la 8,2%, în timp ce ponderea agriculturii în aceeași perioadă s-a redus de la 42,1% la 22% (vezi tabelul).

Participarea Bulgariei la diviziunea internațională a muncii, colaborarea și cooperarea economică cu țările socialiste a constituit și constituie — la rîndul ei — un factor de primă importanță pentru dezvoltarea și perfecționarea structurii economiei sale naționale. Este ilustrativ faptul că, în timp ce în anul 1950 Bulgaria nu exporta deloc mașini și utilaje, în 1976 ponderea acestora a ajuns la 42% din volumul total al exportului său.

Participarea diferitelor ramuri la formarea veniturului național (în %)

Ramura	1950	1960	1970	1975
Industria	36,8	45,6	49,1	51,0
Construcții	6,6	7,1	8,7	8,8
Agricultură și silvicultură	42,1	32,2	22,6	22,0
Transporturi și telecomunicații	2,0	4,2	6,9	8,2
Comerț și aprovizionare tehnico-materială	8,1	8,7	9,9	7,8
Alte ramuri	4,4	2,2	2,8	2,2

Sursa : Statisticeskii ežegodnik stran-cilenov S.E.V. — 1970, p. 46—47 și 1976, p. 43—44.

Corelația dintre industrie și agricultură

ÎN CEEA CE PRIVEȘTE pozițiile ocupate de industrie și agricultură în economia Bulgariei, practic acestea s-au inversat față de perioada antebelică; astfel, raportul dintre producția globală industrială și cea agricolă a ajuns, în 1975, la 81,2 : 18,8. Dezvoltarea prioritară a industriei a avut loc în condițiile extinderii și modernizării continue a bazei tehnico-materiale a agriculturii. Astfel, de pildă, dacă în 1960 consumul de energie pe o persoană ocupată era de 38 de ori mai mare în industrie decît în agricultură, în 1975 raportul respectiv s-a redus la 13.

Toate acestea demonstrează atenția de care se bucură agricultura în cadrul politicii economice a partidului și statului în R.P. Bulgaria, ilustrînd tendința de apropiere a bazei tehnico-materiale a celor două ramuri, în ultimă instanță — introducerea proceselor industriale în agricultură și transformarea muncilor agricole într-o variantă a celei industriale. În prezent, **principiul de bază în organizarea agriculturii îl constituie integrarea orizontală, adică accentuarea specializării și dezvoltarea legăturilor de cooperare între întreprinderile agricole**, iar în viitor se preconizează **treptată la integrarea verticală cu întreprinderile industriale care prelucrează materiile prime agricole și cu organizațiile de comercializare a produselor agricole**.

Începutul actualului deceniu a cunoscut mutații și în sistemul de conducere a economiei naționale a R.P. Bulgaria, prin crearea unei noi unități structurale — complexul agro-industrial, verigă importantă în conducerea agriculturii și industriei alimentare, în realizarea legăturilor lor reciproce cu alte ramuri. În 1975 existau 152 complexe agro-industriale, 9 complexe industrial-agrare și două unități științifico-productive pentru creșterea păsărilor și porcilor. Aceste complexe dețineau 86,4% din suprafața arabilă a agriculturii și asigurau 84,2% din producția globală de cereale, 97,2% din cea de floarea soarelui, 99,4% din cea de sfeclă de zahăr etc.

În perspectivă, conform tezelor Comitetului Central al P.C. Bulgar privind principalele direcții ale dezvoltării economice a R.P. Bulgaria în perioada 1976—1990, accentul urmează să se pună pe **mobilizarea și folosirea deplină a tuturor factorilor de creștere intensivă, pentru ridicarea continuă a eficienței producției și asigurarea unor produse de înaltă calitate, la nivelul tehnicii mondiale**. Cerințele de dezvoltare a diferitelor ramuri vor fi apreciate din punctul de vedere al contribuției lor la dezvoltarea intensivă a economiei naționale.

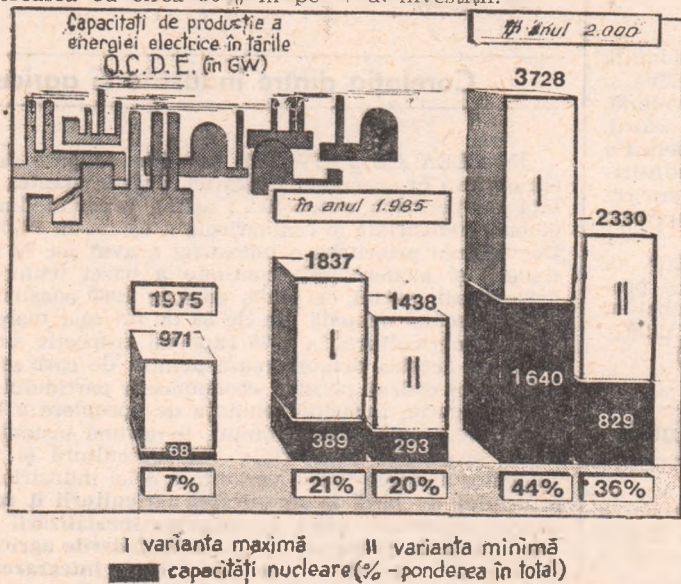
Dezvoltarea susținută și modernizarea economiei naționale a R.P. Bulgaria au creat premisele necesare pentru extinderea continuă a ariei relațiilor sale economice externe (anul trecut Bulgaria a întreținut schimburi comerciale cu 109 țări din lume), a potențialului său de export (în 1976 mărfurile industriale au reprezentat peste 95% din valoarea exportului).

În acest context, o evoluție permanentă ascendentă au cunoscut și relațiile economice dintre România și Bulgaria, volumul schimburilor reciproce de mărfuri crescînd numai în perioada 1960—1975 de aproape 10 ori. Concomitent, se diversifică formele de colaborare și cooperare bilaterală, inclusiv în construirea unor importante obiective economice, cum sînt: întreprinderea comună pentru producerea de mașini și utilaje grele Giurgiu-Ruse sau Complexul hidroenergetic „Nikopol-Turnu Măgurele”. Apropiata vizită oficială, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, o vor efectua în R.P. Bulgaria. În invitația tovarășului Todor Jivkov, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, va da un nou impuls dezvoltării relațiilor frățești dintre cele două țări și popoare.

Cornel DRÎNCEANU

O.C.D.E. — ponderea energiei nucleare

O PROGNOZĂ recentă, elaborată de experții O.C.D.E. cu privire la evoluția producției de energie electrică în țările membre ale acestei organizații, indică o amplă deschidere între estimările maxime și cele minime. În primul caz, capacitățile totale instalate ar urma să crească cu circa 90% în pe-



Perspective pentru automobilul electric

CĂTRE mijlocul deceniului 1980—1990, automobilul electric va fi atât de larg folosit încât își va face simțită influența asupra consumului de petrol. Aceasta rezultă dintr-o declarație făcută de curind de președintele firmei „General Motors“, Elliott M. Estes. În laboratoarele firmei, se arată în această declarație, s-au înregistrat rezultate satisfăcătoare în crearea unui acumulator cu oxid de zinc-nichel, care va fi mai ușor și va avea o capacitate mai mare de înmagazinare a energiei decât prezentul acumulator bazat pe acid-plumb. Se prevede că automobilul electric înzestrat cu acest acumulator va avea o viteză de 75—80 km/oră, va putea circula pe o distanță de 160 km până la reîncărcarea acumulatorului, iar capacitatea sa de transport va fi de două persoane cu bagaje.

Studioul de lumină

ÎN ORAȘUL Halle (R. D. Germană) funcționează un așa-numit „studio de lumină“. În această instituție — prima și până în prezent singura din țară — tehnicienii în probleme de iluminat, specialiști în estetică industrială, ergonomiști, experți în culori se ocupă de cercetarea și soluționarea problemelor tehnicii de iluminat și ale influenței exercitate de lumină și culori asupra randamentului în muncă. Activitatea

rioadă 1975—1985 și de aproape patru ori până în anul 2000; în varianta minimă, sporurile respective ar fi cu aproape 50% și, respectiv, de 2,4 ori până la sfârșitul secolului. După cum se vede din graficul alăturat va crește, totodată, considerabil ponderea energiei electrice produse în centralele nucleare; ponderea acestora din urmă în ansamblul capacităților ramurii va spori de la 7% în 1975 la 36—44% în jurul anului 2000, ceea ce va necesita traducerea în viață a unor vaste programe de investiții.

Halle, „studioul de lumină“ deservește — prin elaborarea unor teme de cercetare — și alte districte, colaborând totodată cu unele întreprinderi din R. S. Cehoslovacă și R. P. Polonă. Colectivul studioului ține conferințe și expuneri, organizează expoziții de modele de corpuri de iluminat, editează prospecte etc., contribuind astfel la activitatea de raționalizare din întreprinderi și la dezvoltarea industriei de specialitate.

Ghețarii sub observație

DOUĂ treimi din apa potabilă de care dispune Pământul se află sub formă de ghețari. În Uniunea Sovietică, de pildă, ghețarii ocupă o suprafață de 21 mii kmp. În Asia Centrală, apele provenite din topirea ghețarilor servesc drept sursă pentru irigații, mai ales în lunile iulie și august, când nevoile de apă sînt cele mai mari. Dar în anii secetoși apa din rîuri este insuficientă și atunci apare necesitatea intensificării procesului de topire a ghețarilor, operațiune realizată experimental de oamenii de știință sovietici prin pudrarea lor cu materiale de culori închise.

Apele provenite din ghețari se disting printr-o puritate fizică deosebită, însă ghețarii sînt foarte sensibili la poluarea chimică și radioactivă. Acest lucru este deosebit de evident în Antarctica unde — din cauza lipsei fenomenului de topire — orice substanțe ajunse pe suprafața ghețarului pătrund în interiorul lui și se acumulează.

În Uniunea Sovietică, se creează în prezent un serviciu de observații permanente asupra ghețarilor. Studiile amănunțite efectuate pe ghețarii Kolka din Caucaz și Medvejii din Pamir permit elaborarea unor prognoze utile pentru adoptarea măsurilor de prevenire a calamităților naturale care pot fi provocate de ghețari.

acestui colectiv interdisciplinar este axată pe două aspecte principale: pe de o parte — perfecționarea condițiilor de muncă în vederea creșterii productivității muncii; pe de altă parte — utilizarea rațională a energiei în întreprinderi și dezvoltarea industriei surselor de lumină.

Subordonat Biroului de proiectări al Consiliului economic al districtului

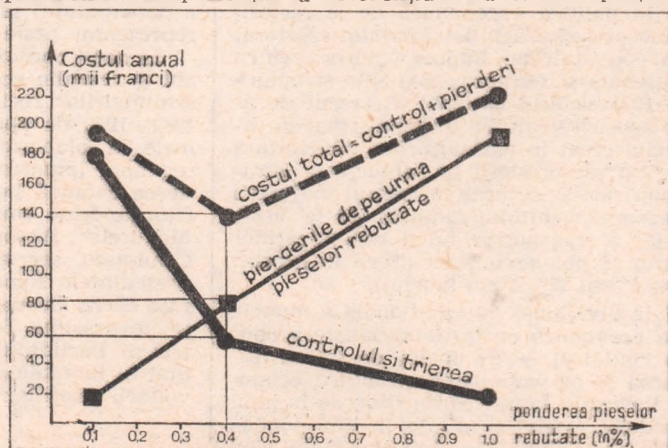
Cum se stabilește „calitatea economică“

DEPISTAREA și eliminarea din timp a rebuturilor, astfel ca ele să nu compromită produsul finit, constituie una din problemele acute ale activității cotidiene a oricărei întreprinderi productive. Experiența a evidențiat

însă că organizarea unui sistem riguros de control poate genera, concomitent cu scăderea rebuturilor, cheltuieli substanțiale, care — în unele cazuri — depășesc chiar economiile realizate de pe urma micșorării rebuturilor.

Studiind evoluția inversă a acestor două valori, specialiștii în materie au elaborat noțiunea de „nivel acceptabil al calității“ sau — mai pe scurt — „calitate economică“, aplicabilă producției unei mari părți a

de pildă, produsele de mare precizie sau pentru care înalta calitate este sinonimă cu siguranța absolută în funcționare. Pentru stabilirea nivelului acceptabil al calității poate fi utilizată, între altele, diagrama alăturată (publicată — pe exemplul unei întreprinderi — de revista „L'Usine Nouvelle“), unde acest nivel este dat de suma minimă a costului celor doi factori menționați: rebuturi și control.



GLOSAR

Preț — umbră

PREȚURILE-UMBRA, denumite și prețuri de calculație, fac parte indeosebi din problematica generală a investițiilor, fiind utilizate în analiza economică a proiectelor de investiții.

În afară de analiza economică, orice proiect de investiție mai este supus și unei analize financiare. Aceste două forme de analiză constituie împreună un cadru în care toate aspectele unui proiect propus pot fi evaluate într-un mod coordonat, sistematic.

În analiza economică, ceea ce interesează în primul rând este câștigul pe care societatea în ansamblu, economia națională, îl obține de pe urma realizării proiectului de investiție. Pe analistul economic nu-l interesează deci cine anume contribuie la această realizare și nici cine obține în mod efectiv, concret, câștigul.

Dimpotrivă, în analiza financiară, toți factorii — guverne, corporații, organisme, oameni de afaceri etc. — care participă la realizarea proiectului prin subscrierea unei părți din capitalul investit în realizarea acestui proiect sînt interesați în stabilirea condițiilor în care acest capital va fi recuperat de ei: durata de recuperare a investiției, venitul obținut etc.

Cei care răspund într-o țară de politica investițiilor trebuie să aibă ca preocupare găsirea căilor prin care resursele limitate, făcute disponibile pentru investiții, să fie utilizate în așa fel, încît să maximizeze creșterea economică. Aceasta înseamnă selecționarea dintr-o serie de proiecte prezentate a aceluia care dau cele mai bune rezultate din punct de vedere economic sau social.

În analiza economică, ca și în cea financiară, un rol de prim plan îndeplinesc prețurile, atît pentru determinarea costului investiției, cît și a beneficiilor rezultate din investiție. În această privință apare o deosebire între cele două forme de analiză. În țările capitaliste, dar și în cele socialiste, cu economie planificată, care au relații economice cu primele, analiza financiară utilizează întotdeauna prețurile pieței, în timp ce analiza economică utilizează prețuri corectate în așa fel, încît să reflecte mai bine decât prețurile pieței valoarea socială sau economică reală a investiției: acestea sînt prețurile-umbră.

Prețurile de piață sînt „imperfecte” pentru diferite motive: influența monopolurilor, controlul și constrîngerile exercitate de autorități, informații deformate asupra prețurilor oferite de vânzătorii și cumpărătorii aflați în competiție etc. Din această cauză, ele pot altera concluziile analizei: astfel, dacă se ia în calcul un curs valutar prea mic, vor fi favorizate proiectele a căror realizare presupune importuri mai mari; sau, dacă se ia în calcul o remunerare ridicată a forței de muncă, vor fi favorizate proiectele care prevăd investiții cu pondere mare a mijloacelor de producție în dauna investițiilor cu pondere mare a forței de muncă. În ambele cazuri, opțiunea a fost viciată.

Prețul-umbră, presupus a reflecta valoarea „reală” a unei mărfi sau a unui serviciu, caută să evite asemenea opțiuni eronate. El poate fi definit ca fiind acel preț care ar prevala în economie dacă ar exista un echilibru perfect în condițiile unei competiții perfecte. Dificultatea începe atunci cînd se încearcă să se ajungă la prețul-umbră. Unele cazuri sînt ușor de soluționat; astfel, dacă o marfă se negociază atît pe piața internă, cît și pe cea externă, analiza economică a proiectului de investiție va lua în calcul prețul mondial și nu prețul intern care poate fi influențat de politica protecționistă a statului respectiv. Dimpotrivă, analiza financiară va utiliza prețul intern, singurul „real” pentru ea. Alte cazuri sînt însă foarte greu soluționabile; de aceea, prețurile-umbră constituie un aspect controversat al analizei economice.

C. K.



Agricultura — o ramură de bază folosind încă metode ancestrale

tinere din sistemul O.N.U. — numără 36 țări membre și se reînnoiește cu o treime din membrii săi în fiecare an. Hotărîrea creării sale a fost luată la Conferința Mondială a Alimentației de la Roma din 1974, desfășurată cu participarea a 133 țări. Consiliul nu este un organ tehnic, un agent de execuție, ci o instituție politică menită să mobilizeze voința politică a comunității mondiale de a elimina definitiv cauzele foametei și malnutriției. Dacă la sfîrșitul deceniului trecut țările în curs de dezvoltare importau 25—30 milioane tone de cereale pe an, din care jumătate în cadrul ajutorului alimentar, în 1975 valoarea acestor impor-

turi depășea 50 milioane tone, cu perspectiva ca necesarul de import să ajungă în curînd — dacă această tendință nu se va inversa — la 85—100 milioane tone pe an. Cifrele sînt teoretice, deoarece, așa cum evidențiază un raport al F.A.O., există puține șanse ca țările consumatoare să aibă capacitatea de a finanța importuri de asemenea amploare.

Prin însăși natura sa, obiectivul reducerii dependenței de importul de produse agricole și de capriciile vremii nu poate fi conceput în afara acțiunii mondiale pentru dezvoltare, inclusiv a agriculturii, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

Bancă de informații industriale

Mircea Dumbravă, Brașov — 1) Banca de informații industriale și tehnice care a început să funcționeze, cu titlu experimental, sub egida ONUDI are drept scop sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare de a alege tehnici potrivite nevoilor și condițiilor lor. În acest scop Banca va aduna informațiile existente în cadrul ONUDI, va negocia cu sursele internaționale de informații, va coopera cu alte instituții și organisme internaționale, va edita publicații și difuza informații.

Informațiile respective privesc cu prioritate patru ramuri industriale și anume: industria ingineriei chimice, siderurgia, industria alimentară și industria constructoare de mașini agricole. În viitor Banca va

deservi și întreprinderi izolate; pentru moment ea lucrează în legătură numai cu anumite instituții din țările în curs de dezvoltare (ministere ale industriei, organe de planificare, centre pentru transfer de tehnologie etc.). 2) Vânzările de aur organizate de F.M.I. au loc în prezent în prima zi de miercuri a fiecărei luni (proxima va avea loc la 7 septembrie), cantitatea de aur scoasă la licitație fiind de 525 mii de uncii. Oferta minimă este 1200 uncii, aurul fiind livrat la prețul oferit de participanții desemnați câștigători.

Transport în comun

Felician Georgescu, Peca — Spre deosebire de alte țări capitaliste dezvoltate, în S.U.A. guvernul federal nu posedă și nu girează nici o socie-

tate de transport. În ultimi ani însă el a trebuit să intervină tot mai frecvent pentru subvenționarea transportului pe căile ferate, în special a celui de pasageri, pentru a-l salva de la dispariție. În 1973, de pildă, venitul pe pasager-kilometru de cale ferată era cu 80% inferior celui din 1947, motiv pentru care materialul rulant a rămas destul de învechit comparativ cu alte mijloace de transport.

Guvernul s-a angajat să sprijine și transportul în comun urban, în primul rînd metroul și trenurile suburbane, care nu pot supraviețui dacă sînt încredințate unei singure întreprinderi particulare. În 1975 deficitul transportului în comun urban pe ansamblul S.U.A. era de 1,7 miliarde dolari, față de 411 milioane în 1971. Grație subvențiilor federale, orașe ca Atlanta, Baltimore și Washington și-au putut construi o rețea de metrou și de linii suburbane. Îmbunătățirea transportului în comun nu a împiedicat însă o creștere constantă a prețului biletelui, ca de exemplu la San Francisco sau la New York.

Specialiștii americani apreciază că ar fi necesari 40 miliarde de dolari pentru modernizarea și rentabilizarea transportului în comun la New York și 1000 miliarde pentru a dota S.U.A. cu o rețea de transporturi feroviare care să concureze din nou automobilul și avionul.

Populație

Sanda Stelu, București — Uniunea internațională pentru studiul științific al populației, a cărei ultimă conferință a avut loc de curînd în capitala mexicană, cu participarea a 800 de demografi din 90 de țări, a fost creată în anul 1927. Sediul său se află în Belgia, la Liège. Potrivit declarației făcute la conferință de dr. Rafael Salas, directorul Fondului Națiunilor Unite pentru activități privind populația, ritmul de creștere al populației globului este în prezent de 1,8%, față de 2% în urmă cu cîțiva ani. 88% din țările care au participat la Conferința mondială a populației de la București din 1974, a arătat dr. Salas, au în momentul de față în aplicare o politică demografică.

Consiliul Alimentar Mondial

Andrei Moanță, Pucioasa — Consiliul Mon-

dial al Alimentației este, după expresia secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, „cea mai înaltă instanță politică din lume care se ocupă exclusiv de problemele alimentare”. Acest organism interguvernamental — unul dintre cele mai

MITRIȚA HARET, Galați — Perioada cit ați lucrat ca funcționar nu se include în vechime în specialitate economică. Neavând cel puțin cinci ani în funcții economice, nu puteți fi promovată în funcția de planificator principal.

LUCIAN MUGURESCU, Brașov — Absolventul învățământului superior fără examen de stat (de diplomă) după primul an de activitate continuă să primească retribuția primită în acest an. Dacă nu promovează examenul de stat în termenul stabilit de reglementările în vigoare, este trecut într-o funcție pentru care este prevăzută condiția absolvirii învățământului mediu.

IOSIF CĂTANĂ, Gherla — Trecerea de la o cooperativă de producție meșteșugărească la o unitate de stat, dă dreptul la recunoașterea vechimii neîntrerupte în muncă, nu însă și la vechimea neîntreruptă în aceeași unitate pe baza căreia se stabilește cuantumul sporului la retribuție.

La stabilirea chiriei, se ia în considerare retribuția tarifară lunară de încadrare a fiecărui membru de familie. Suma rezultată se împarte la numărul membrilor de familie care locuiește în același apartament.

OLGA GERGELY, Gheorghieni — La stabilirea indemnizației materiale acordate pentru sarcină și leluție se ia în considerare retribuția tarifară lunară de încadrare, precum și sporul pentru vechime neîntreruptă în aceeași unitate.

LICA NECULAI, Piatra Neamț — Întrucât la încetarea angajării lui Mircea Dumitrescu nu se precizează și cauza, respectiv temeiul juridic al desfacerii contractului de muncă, se consideră că a avut loc o întrerupere în activitate, chiar dacă persoana în cauză s-a angajat, a doua zi, la o altă unitate. Cătuneanu Elena și-a menținut vechimea neîntreruptă în aceeași unitate, deoarece după desfacerea contractului de muncă pe baza art. 130 lit. a din Codul Muncii s-a încadrat în termen de 90 de zile, iar contractul de muncă temporar s-a transformat în contract pe durată nedeterminată.

ION VASILE, comuna Balaciu, județul Ialomița — Suma obținută din partea cooperativei agricole pentru contribuția adusă la realizarea sarcinilor de producție nu se ia în calculul indemnizației de concediu de odihnă, neavând caracter de retribuție tarifară.

FLOAREA VELCOTĂ, Orșova — Față de prevederile art. 41(2) din legea retribuirii, având o funcție economică medie, retribuția dv. tarifară vi se acordă integral cu condiția îndeplinirii de către unitatea unde lucrați (respectiv subunitatea în cazul dv) a indicatorilor și sarcinilor ce s-au stabilit pe total unitate, decurgând din plan. În cazul depășirii acestor indicatori aveți dreptul la un adaos la retribuție, iar în cazul nerealizării lor integrale, retribuția se diminuează corespunzător.

GEORGE MODREANU, Galați — Electricienii din echipele de intervenții și întreținere-reparații rețele telecomunicații, lucrătorii mecanici din echipele de pe autoatellere și servise, pentru intervenții și reparații, sondorii de la foraj etc. care îndeplinesc și atribuții de conducător auto, au dreptul la o retribuție tarifară majorată cu până la 25%, în condițiile prevăzute de H.C.M. nr. 69/1975. Această retribuție se ia în considerare la stabilirea alocației de stat pentru copii și a altor drepturi care au la bază retribuția tarifară.

Încetarea contractului de muncă, din inițiativa angajatului, determină întreruperea vechimii. La o nouă încadrare, chiar la aceeași unitate, se încheie un nou contract de muncă. În consecință, conducătorul auto care a desfășurat contractul de muncă prin demisie, este obligat să restituie cheltuielile de școlarizare.

CONSTANTIN TRIFU, Drobeta Tr. Severin — Pentru a fi încadrat în funcția de planificator principal este necesar să aveți, în afara studiilor medii de specialitate și o vechime de cel puțin cinci ani în funcții economice. Absolvenții învățăm-

întului mediu de cultură generală mai trebuie să promoveze un curs de specializare cu profil economic, astfel cum se prevede în anexa a 2-a la Legea nr. 12/1971. Dacă ați îndeplinit aceste condiții, sinteti îndreptățit ca la trecerea din funcția de inspector principal personal să fiți încadrat ca planificator principal.

MAGDALENA TICĂU, București — Din scrisoarea dv. rezultă că aveți vechime în specialitate necesară pentru ocuparea funcției de contabil principal. Având studii echivalente cu absolvirea liceului, pentru a promova în această funcție, trebuie să absolviți și cursul de specializare cu profil economic, care se organizează conform Regulamentului aprobat de Ministerul Educației și Învățământului.

DUMITRU MIHULESCU, București — De la data la care mama a obținut, prin hotărâre judecătorească, pensia de întreținere pentru copil, ea devine titulară a dreptului la alocația de stat pentru copii. Dacă unitatea unde este încadrată și-a însușit prevederile privind acordarea acestui drept, mama beneficiază de alocație de la unitatea respectivă. Dacă prezintă o dovadă că nu primește alocația de la unitatea unde lucrează, are dreptul s-o pretindă de la întreprinderea unde lucrează tatăl copilului.

VASILE VARTOLOMEI, comuna Tazlău, județul Neamț — Ca urmare a transferării dv. în interesul serviciului, vă sînt aplicabile prevederile H.C.M. nr. 69/1975, anexa 2, lit. c. potrivit cărora persoanele transferate în unități unde se aplică nivelul mai mic de retribuție, pot fi încadrate la o gradație care să le asigure o retribuție egală cu aceea avută, ținându-se seama de calitățile și de aptitudinile lor profesionale, fără să se prevadă și condiții de vechime.

CLAUDIU BOANGIU, Tulcea — Opinia dv. este justă și are ca temei art. 12 din Legea nr. 27/1967, care se referă numai la programarea concediilor cit și art. 19 alin. 1, lit „a”, care prevede compensarea în bani a concediului neefectuat, indiferent de durata contractului de muncă. Singura condiție este aceea prevăzută de art. 20 din lege (contractul de muncă să nu fi fost încheiat pe durată determinată).

ALEXANDRU BOCUȚ, Oradea — În scrisoarea dv. nu precizați dacă în perioada lucrată înainte de absolvirea învățământului superior, cu diplomă de stat, ați ocupat funcții medii în specialitatea corespunzătoare studiilor absolvite. Dacă ați ocupat asemenea funcții, aveți dreptul să beneficiați de prevederile art. 35 lit. c. din Legea nr. 57/1974. Nomenclatorul de funcții nu prevede denumirea de „gestionar”.

NECULAI LAZĂR, Cluj-Napoca — Potrivit prevederilor anexei nr. 2 lit. c pct. 1 la H.C.M. nr. 69/1975, persoanele transferate în interesul serviciului în funcții echivalente, dar la unități la care se aplică nivelul de retribuție mai mic, cum este și cazul dv., pot fi încadrate la o gradație care să le asigure, cel mult, retribuția avută, ținându-se seama de calitățile și aptitudinile profesionale. Această posibilitate nu constituie o obligație pentru conducerea unității.

EMIL ULICIUC, Botoșani — Retribuirea dv. este reglementată prin art. 35 lit. a din Legea nr. 57/1974, potrivit căruia absolvenții învățământului superior, cu examen de diplomă sau licență, se încadrează, dacă au avut o activitate retribuită cel puțin 12 luni, cu retribuția tarifară prevăzută pentru al doilea an de activitate.

NICOLAE VARNAY, Arad — Indemnizația pentru concediul anual de odihnă se calculează ținându-se seama de veniturile realizate în ultimele 12 luni premergătoare plecării în concediu. Întrucât ați lucrat 11 luni cu 1/2 normă și o lună cu norma întreagă, se adună retribuțiile primite în această perioadă — corespunzător timpului lucrat — iar suma rezultată se împarte la 306, aflându-se indemnizația cuvenită pe o zi lucrătoare, care se înmulțește cu numărul zilelor de concediu (în cazul dv. — 24).

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 35 din 2 septembrie 1977

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Conclucrare activă între constructor și beneficiar, pentru realizarea în termen a investițiilor (V. Dumitrache) 1
- Planul fizic — îndeplinit integral (L. Țintea) 2
- Dezbateri „R. E.”: Creșterea în ritm înalt a productivității muncii (II) (Bogdan Pădure) 5
- Reducerea costurilor de producție (Maria Ioniță, Ion Zipsi) 7
- Tribuna economistului. Fundamentarea sarcinii de corecție a valorii lucrărilor, executate în unitățile de foraj (Ion Al. Birzeanu) 9
- Resursele concentrării și specializării în producția avicolă (Ion Manea) 10
- Determinante și exigențe ale turismului de sfârșit de săptămână (dr. Gh. Barbu, dr. N. Z. Ionescu) 12
- Cititorii au cuvîntul 14

CONDUCERE • ORGANIZARE

- Din nou despre relația organizare-eficiență sau cum investiția de gândire poate mări potențialul întreprinderii (Iosif Retezar) 15
- Perfecționarea sistemelor informaționale și de conducere (conf. dr. I. Văduva, dr. M. Guran, asist. univ. drd. V. Florescu) 16

TEORII • IDEI

- Considerații asupra locului și rolului fondului național de dezvoltare economico-socială în procesul creșterii economice (I) (lector univ. dr. Maria Curteanu) 18
- Puncte de vedere. Cu privire la metodologia stabilirii prețurilor utilajelor noi în corelație cu valoarea de întreținere (II) (conf. dr. Victor Oncescu) 20
- Școli • curente • economiști. Semnificația unor teorii referitoare la modernizarea structurilor în țările în curs de dezvoltare (II). (dr. Sorica Sava) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

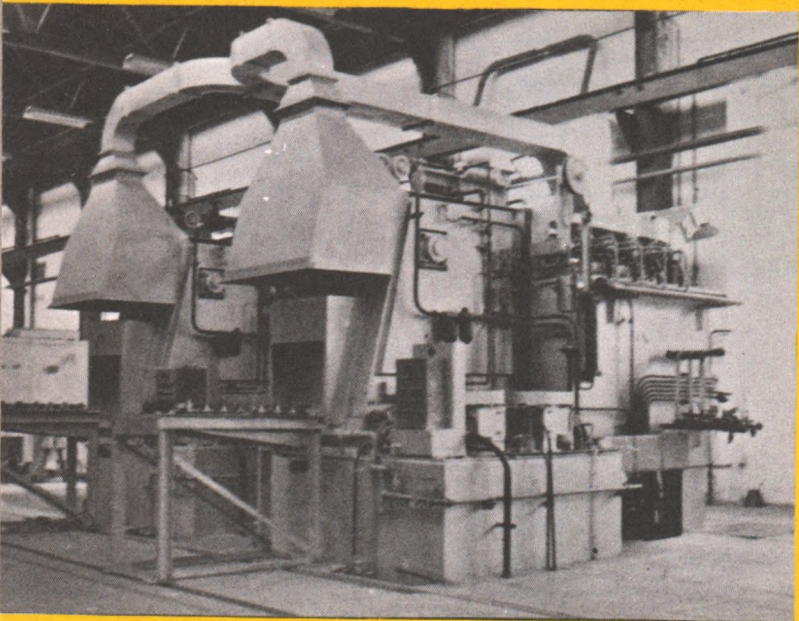
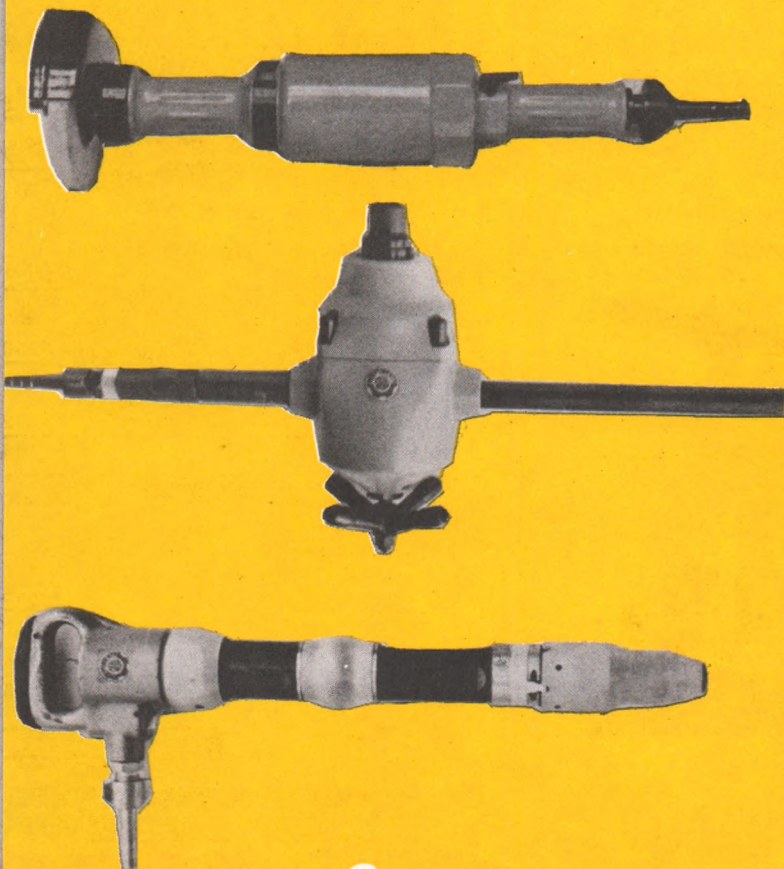
- Cerințe ale noului ordin economic internațional. Cooperarea între țările în curs de dezvoltare — condiție a lichidării decalajelor contemporane (Pete Tănăsie) 25
- Tendințe-conjuncturi 27
- Statistică internațională 28
- R. P. Bulgaria. O dezvoltare dinamică, calitate superioară a economiei. (Cornel Drieanu) 29
- Mondorama 30
- Curier 31

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25, 71.131 București, telefon 12.13.69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Semneli”.

O MARCĂ PENTRU AGENDA Dv.

„INDEPENDENȚA“ — SIBIU



Cunoscută în țară și străinătate, prin intermediul multitudinii de produse pe care le realizează, dar mai ales prin înaltul nivel calitativ al acestora, „INDEPENDENȚA“-Sibiu este reprezentată astăzi, în contextul celorlalte unități ale industriei constructoare de mașini, ca una dintre cele mai importante unități.

Afirmația își găsește justificarea în bogata gamă sortimentală din nomenclatorul întreprinderii sibiene, care, de la un al la altul, se diversifică în paralel cu cerințele mereu crescînde ale diverselor ramuri industriale ale economiei românești, cu solicitările beneficiarilor externi.

Produselor de tradiție : ciocane perforatoare, ciocane de abataj, filtre de presă, filtre de vid, ventilatoare pentru turnuri de răcire, schimbătoare de căldură și preîncălzitoare, coloane de reacție, cuptoare pentru distilarea fracționată a șteiului, utilaje anexe pentru liniile de laminoare, cuptoare de topire prin inducție, instalații pentru prepararea pământului în turnătorii, linii mecanizate de formare-turnare, cuptoare de tratamente termice primare și secundare, generatoare de atmosferă controlată, granulatoare giratorice, pompe pneumatice, cicloane, împingătoare pentru cuptoare-tunel, lanțuri cu role, diverse unelte pneumatice etc., le-au fost aduse modificări substanțiale prin reproiectarea și îmbunătățirea tehnologiilor, prin modificarea fluxurilor de fabricație, fenomenul generînd apariția altor produse cu performanțe de funcționare superioare, intrînd astfel în ciclul de fabricație al întreprinderii : un nou tip de CIOCAN DE ABATAJ DE 14 kg (avantaje : consum de aer redus, energie de lovire mai mare), un nou tip de CIOCAN PERFORATOR GREU DE 140 kg și CIOCANUL DE ADÎNCIME PENTRU FORĂRI SUBMARINE (produs realizat pentru prima oară în țară), o nouă gamă de POLIZOARE PNEUMATICE RAPIDE (9 000–10 000 ture pe minut). Noutățile nu se limitează numai la sfera acestor produse. În domeniul utilajelor metalurgice, „INDEPENDENȚA“-Sibiu este semnatara realizării și punerii în funcțiune a cuptorului de menținere pentru fontă (capacitate 6 tone) la întreprinderea de autoturisme-Pitești, urmînd ca, în continuare, coeficientul de reducere substanțială a rebuturilor — obținut prin montarea unor astfel de cuptoare — să se înregistreze și la celelalte turnătorii din țară unde vor fi montate, precum și a unui alt tip, de o capacitate mai mare — 20 tone.

Menționăm, alte două importante realizări ale colectivului sibian, care au contribuit la punerea recentă în funcțiune a unui combinat chimic la Arad — utilajele pentru instalația de Amoniac Kellog, aceeași instalație fiind livrată și altui combinat similar, care va intra în funcțiune la Bacău ș.a.

Spicînd doar o parte dintre realizările de dată recentă ale colectivului de la „INDEPENDENȚA“ — Sibiu, n-am făcut decît să reținem pentru atenția dumneavoastră, cîteva elemente esențiale, în eventualitatea cînd necesitățile unității unde vă desfășurați activitatea impun prezența unor produse noi din profilul celor înregistrate la „INDEPENDENȚA“ — Sibiu.

STOFA COSTUMULUI DV. ARE UN TUȘEU PLĂCUT? CONTEXTUL EI VĂ SATISFACE?



Dacă răspunsul este afirmativ, justificarea o descoperiți și în calitatea accesoriilor textile din material plastic, produse de întreprinderea „FLAMURA ROȘIE” – FLARO Sibiu :

- Pilnii din material plastic, utilizate la mașinile de bobinat, la cele de răsucit, la vopsirea firelor etc.,
- Țevi din material plastic, utilizate în industria textilă la mașinile de filat și răsucit, executate într-o diversitate mare de tipodimensiuni ;
- Canete din material plastic, utilizate ca suport de fire la operația de canetat și țesut la războaiele mecanice și automate cu pipăitor mecanic sau electric ;
- Mosoare din material plastic, utilizate la flaiere pentru depunerea firelor, executate într-o mare diversitate de tipodimensiuni ;
- Lagăre și cuzineți din rășini fenolice cu inserție textilă ;
- Amortizoare hidraulice pentru războaie de țesut.



**DIN BOGATUL NOMENCLATOR DE
PRODUSE AL ÎNTREPRINDERII, MAI
MENȚIONĂM: ARTICOLELE PENTRU
SCRIS ȘI DE PAPETĂRIE, FLORI
ARTIFICIALE ETC.**

**„FLARO” – o marcă prezentă
în orice locuință, în orice birou!
„FLARO” – oriunde și oricând!**

